

Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel MATTHEW

Tukakinyen Book In MATTHEW

Book se inge, *Pweng Wo Ke Jesus Christ Ma Simla Sel Matthew*, el akkalemye lah Jesus pa Mwet Lango su God El tuh wulela kac, su akpwayeye wulela nukewa ma God El tuh oru nu sin mwet lal ke Wuleang Matu uh. Pweng wo inge tia ma nu sin mwet Jew mukena, su Jesus el tuh isusla ac muta inmasrlolos, a ma nu sin mwet faclu nufon.

Book lal *Matthew* uh arulana takinyukla wo. Mutawauk ke isusla lun Jesus, na aketeya ke el tuh baptaisla ac ke srifeyuk el, ac toko tafwela ke kas in fahkak lal ac mwe luti lal, ac ke el akkeyala mwet mas in acn Galilee. Tukun ma inge, Matthew el simusla ke fufahsryesr lun Jesus liki acn Galilee nu Jerusalem ac ma sikyak ke wik safla lal, yokna ke anwuki el ac moulyak lal.

Book se inge fahkak lah Jesus el Mwet Luti na pwengpeng se, su oasr ku ac suwohs lal in aketeya ke Ma Sap lun God, ac su luti ke Tokosrai lun God. Yokiyen luti lal uh orekelik nu ke ip limekosr. (1) Mwe Luti Fineol ah, su ma sramsramkin mwet lun Tokosrai lun Kusrao: ke ouiyalos, ma kunalos, mwe insewowo nu selos, ac luman saflaiyen moul lalos (Chapter 5-7); (2) kas in luti nu sin mwet tumal lutlut singoul luo nu ke orekma kunalos (Chapter 10); (3) pupulyuk

ke Tokosrai lun kusrao (Chapter 13); (4) kas in luti ke kalmen moullun sie mwet fahsr tukun Jesus (Chapter 18); (5) mwe luti ke saflaiyen pacluh, ac ke tuku lun Tokosrai lun God (Chapter 24-25).

Takla Lun Koanon Book Se Inge

Takin fil lun Jesus, ac isusla lal 1:1—2:23

Mwe luti lal John Baptais 3:1-12

Baptaisla ac srifeyuk Jesus 3:13—4:11

Orekma lun Jesus in acn Galilee 4:12—18:35

Som liki Galilee nu Jerusalem 19:1—20:34

Wik safla in acn Jerusalem ac acn ma apkuran nu we 21:1—27:66

Sifil moulyak lun Leum ac sikyak lal nu sin mwet uh 28:1-20

Filin Sou Lun Jesus Christ

(Luke 3:23-38)

¹ Pa inge takin filin sou lun Jesus Christ, su tuku ke filin tulik natul David, su ma ke filin tulik natul Abraham.

² Abraham el papa tumal Isaac, Isaac papa tumal Jacob, Jacob papa tumal Judah ac tulik wial,

³ Judah papa tumal Perez ac Zerah sel Tamar, Perez papa tumal Hezron, Hezron papa tumal Ram,

⁴ Ram papa tumal Amminadab, Amminadab papa tumal Nahshon, Nahshon papa tumal Salmon,

⁵ Salmon papa tumal Boaz sel Rahab, Boaz papa tumal Obed sel Ruth, Obed papa tumal Jesse,

⁶ Jesse papa tumal David, su tokosra.

David el papa tumal Solomon sin mutan kial Uriah,

⁷ Solomon papa tumal Rehoboam, Rehoboam papa tumal Abijah, Abijah papa tumal Asa,

⁸ Asa papa tumal Jehoshaphat, Jehoshaphat papa tumal Joram, Joram papa tumal Uzziah,

⁹ Uzziah papa tumal Jotham, Jotham papa tumal Ahaz, Ahaz papa tumal Hezekiah,

¹⁰ Hezekiah papa tumal Manasseh, Manasseh papa tumal Amos, Amos papa tumal Josiah,

¹¹ Josiah papa tumal Jehoiachin ac tulik wial, ke pacl se mwet Israel tuh som nu ke sruoh in acn Babylon.

¹² Tukun safla sruoh lalos in acn Babylon: Jehoiachin el papa tumal Shealtiel, Shealtiel papa tumal Zerubbabel,

¹³ Zerubbabel papa tumal Abiud, Abiud papa tumal Eliakim, Eliakim papa tumal Azor,

¹⁴ Azor papa tumal Zadok, Zadok papa tumal Achim, Achim papa tumal Eliud,

¹⁵ Eliud papa tumal Eleazar, Eleazar papa tumal Matthan, Matthan papa tumal Jacob,

¹⁶ ac Jacob papa tumal Joseph, mukul tumal Mary su oswella Jesus, su pangpang Messiah.

¹⁷ Ouinge fil nukewa kacl Abraham me nwe kacl David oasr fil singoul akosr, ac kacl David me nwe ke sruoh in Babylon oasr fil singoul akosr, ac tukun sruoh in Babylon me nwe ke isusla lun Messiah oasr pac fil singoul akosr.

*Isusla Lun Jesus Christ
(Luke 2:1-7)*

¹⁸ Pa inge luman isusla lun Jesus Christ. Mary, nina kien Jesus, el tuh ako nu sel Joseph, tusruktu meet liki eltal ac payukyak uh, Mary el etauck lah el pitutu ke Ngun Mutal.

¹⁹ Joseph el sie mwet suwoswos, tusruktu el tia lungse akmwekinyal Mary ye mutun mwet uh, ke sripa se inge el suk elan tari sel in lukma.

²⁰ Ke el srakna nunku ma inge, sie lipufan lun Leum sikyang nu sel in sie mweme ac fahk, “Joseph, fita lal David, nimet kom sangeng in eisal Mary tuh elan mutan kiom. El pitutuyak ke Ngun Mutal.

²¹ El ac fah oswela sie wen, ac kom fah sang inel Jesus — mweyen El ac molela mwet lal liki ma koluk lalos.”

²² Ma inge nukewa sikyak tuh in akpwayeye kas ma Leum El tuh fahkak ke oalin mwet palu, su fahk,

²³ “Sie mutan fusr su soenna etu mwet,* ac fah pitutuyak ac oswela sie wen, su ac fah pangpang Immanuel” (kalmac pa “God El oasr yorosr”).

²⁴ Ouinge ke Joseph el asmakla, el eisal Mary tuh elan mutan kial, oana ke lipufan lun Leum tuh fahk nu sel.

²⁵ Tusruktu wangin osun laltal in mano meet liki Mary el oswela wen se natul ah. Ac Joseph el sang inel Jesus.

1:21 Lk 1:31 * **1:23** *mutan fusr su soenna etu mwet:* kalmen kas Hebrew se ke Isa 7:14 pa “kutena mutan fusr ma sun matwen marut” Ke yac lumfoko toko tufah lungasyukla kas se inge nu ke kas Greek su kalmac pa “mutan fusr su soenna etu mwet” (virgin).

2

Mwet Su Tuku Kutulap Me

¹ Jesus El tuh isusla in acn Bethlehem in Judea, ke pacl se ma Herod el tokosra. Tia paht tukun ma inge, kutu mwet ma yohk etu la ke itu uh elos tuku Kutulap me nu Jerusalem,

² ac siyuk, "Pia tulik fusr se ma isusla tuh in tokosra lun mwet Jew uh? Kut tuh liye itu lal ke sikyak in acn kutulap, ac kut tuku in alu nu sel."

³ Ke Tokosra Herod el lohng ma inge, nunak lal arulana toasrla kac, ac mwet nukewa in acn Jerusalem elos welul pac toasrla.

⁴ El solani mwet tol fulat nukewa ac mwet luti ke Ma Sap uh ac siyuk selos, "Pia acn Messiah el ac isusla we?"

⁵ Ac elos topuk, "In siti Bethlehem in acn Judea, tuh pa inge ma simla sin mwet palu:

⁶ 'Bethlehem, in acn Judah,

Kom tia srik inmasrlon siti srisrik lun Judah;
Tuh sie mwet kol ac fah tuku liki kom
Su ac fah kol mwet luk, Israel.' "

⁷ Ke ma inge Herod el pangnolos su tuku Kutulap me nu ke sie osun lukma, ac siyuk selos ke pacl na pwaye ma itu sac sikyak ah.

⁸ Na el supwalosla nu Bethlehem, ac fahk ouinge nu selos, "Komtal som, suk tulik sacn aklohye; ac komtal fin konalak, akkalemye nu sik tuh ngan ku in som ac wi pac alu nu sel."

⁹ Ke elos lohng tari kas lal tokosra, na elos som, ac itu se na ma elos tuh liye Kutulap ah sifil sikyak ac fahsr meet lukelos nwe ke na el tui fin acn se ma tulik sac oan we ah.

¹⁰ Ke elos liye itu sac, elos arulana sessesla ke engan.

¹¹ Elos ilyak nu in lohmu uh, ac ke elos liye tulik sac yorol Mary, nina kial, elos sikukmutuntei ac alu nu sel. Elos srukak mwe sang saok lalos ke gold, franku, ac myrrh, ac sang nu sel.

¹² Na elos folokla nu yen selos ke soko na inkaneke, mweyen God El sensenkakunulos in sie mweme elos in tia folokla nu yorol Herod.

Kaingla Nu Egypt

¹³ Tukun elos som, sie lipufan lun Leum sikyang nu sel Joseph ac fahk, "Herod el ac suk tulik sacn elan unilya. Ke ma inge, tukakek, eis tulik sacn wi nina kial, ac kaingla nu Egypt, ac muta we nwe ke na nga fahk kom in som."

¹⁴ Na Joseph el tukakek, eis tulik sac wi nina kial ac som nu Egypt in fong sac,

¹⁵ ac elos muta we nwe ke na Herod el misa. Ma inge orek in akpwayeye ma Leum el tuh fahk sin mwet palu me, "Nga pangonma Wen nutik Egypt me."

Anwukla Tulik Mukul Srisrik Uh

¹⁶ Ke Herod el akilenak lah mwet tuku Kutulap me elos kiapella, el arulana foloyak. El sapkin in anwukla tulik mukul srisrik nukewa su matwa oasr ke yac luo nu ten in Bethlehem ac acn ma oan apkuran nu we. El oru ma inge in fal nu ke ma el lohng sin mwet ma tuh tuku nu yorol ke sikyak lun itu sac.

¹⁷ Ouinge, kas lun mwet palu Jeremiah akpwayeyuk, su fahk:

¹⁸ "Sie pusra lohngyuk in acn Ramah,

Pusren tung na mwemelil.
 Rachel el tungi tulik natul;
 El tia lungse in akwoyeyuk el,
 Mweyen tulik inge elos misa.”

Foloko Liki Egypt
(Luke 2:39)

¹⁹ Tukun Herod el misa, sie lipufan lun Leum sikyng nu sel Joseph in sie mweme in acn Egypt,

²⁰ ac fahk, “Tukakek, eis tulik sacn ac nina kial ac folokla nu in acn Israel, mweyen elos su suk in unilya elos misa.”

²¹ Ouinge Joseph el tukakek, eis tulik sac ac nina kial, ac folokla nu Israel.

²² Ac ke Joseph el lohngak lah Archelaus el aolla Herod, papa tumal, in tokosra lun Judea, el sangeng in som nu we. Na sifilpa fwackyng nu sel in sie mweme ma elan oru. Ouinge el somla nu in acn Galilee,

²³ ac muta in sie siti srisrik pangpang Nazareth. Ke ma inge akpwayeyuk kas ma mwet palu elos simusla, su fahk, “El ac fah pangpang sie mwet Nazareth.”

3

Luti Lal John Baptais
(Mark 1:1-8; Luke 3:1-18; John 1:19-28)

¹ In pacl sac John Baptais el tuku nu in acn mwesis in Judea ac mutawauk in luti we.

² El fahk, “Forla liki ma koluk lowos, tuh Tokosrai lun kusrao apkuranme!”

³ John pa mwet se mwet palu Isaiiah el tuh kaskaskin ac fahk,

“Oasr sie pusra su wowoyak yen mwesis ac fahk,
‘Akoela soko inkanek nu sin Leum;
Aksuwosyela elan fahsr kac!’ ”

⁴ Nuknuk lal John uh orekla ke unen camel, ac infulwal losyuki ke mwe lohl orek ke kulun kosro, ac mwe mongo nal pa locust ac honey inima.

⁵ Mwet uh tuku nu yorol liki acn Jerusalem, liki acn Judea nufon, ac liki acn nukewa ma apkuran nu Infacl Jordan.

⁶ Elos fahkak ma koluk lalos, ac el baptaiselosla ke Infacl Jordan.

⁷ Ke John el liye mwet Pharisee ac mwet Sadducee puspis tuku nu yorol in tuh baptaisla, el fahk nu selos, “Kowos wet pwasin! Su fahk mu kowos ac ku in kaingkunla mwe keok ma God El akoo in oru?”

⁸ Kowos in oru ma ac ku in akkalemye lah pwaye kowos forla liki ma koluk lowos an.

⁹ Ac nimet nunku mu kowos ac ku in kaingkunla mwe keok ke kowos fahk mu Abraham pa papa matu tumowos uh. Nga fahk nu suwos lah God El ku na in eis eot inge ac ekulla nu ke tulik natul Abraham!

¹⁰ Tuhla uh akola tari in pakiya sak uh nwe ke oka uh. Sak nukewa ma tia oswe fahko wo, ac fah pakpuki ac sisila nu in e uh.

¹¹ Nga baptaisi kowos ke kof, in akkalemye lah kowos auliyak, tusruktu el su ac tuku tukuk el ac fah baptaisi kowos ke Ngun Mutal ac ke e. Arulana yohk sripal likiyu; finne faluk lal uh nga kupansuwol in us.

¹² Fork in sraclik lal oasr inpaol, ac el akola in sraclik fiten wheat liki kulun wheat. El ac fah orani wheat lal nu in nien filma lal, tusruk kulun wheat uh ac fah isisyak in sie e su ac fah tiana kunla.”

Jesus El Baptaisla

(Mark 1:9-11; Luke 3:21-22)

¹³ In pacl sac Jesus el tuku Galilee me nu yorol John ke Infacl Jordan tuh John elan baptaisella.

¹⁴ Tusruktu John el srike in oru Jesus elan ekulla nunkal. John el fahk, “Fal in nga pa baptaisla sum uh, a kom tuku nu yuruk!”

¹⁵ Tuh Jesus El fahk, “Pwaye, tuh ke pacl se inge oru oana nga fahk. Ke lumah se inge kut ac akfalye ma nukewa ma God El enenu in orekla uh.” Ouinge John el insese nu kac.

¹⁶ Tukunna Jesus El baptaisla ah, el otyak liki kof uh. Na ikakla acn inkusrao nu sel ac el liye Ngun lun God oatume oana sie wuleoa ac tuhwi facl.

¹⁷ Na sie pusra inkusrao me fahk, “El inge Wen kulo nutik, su nga in sewowo kacl.”

4

Srifeyuk Jesus

(Mark 1:12-13; Luke 4:1-13)

¹ Na Ngun kololla Jesus nu yen mwesis in tuh srifeyuk el sel Devil.

² Jesus el lalo len angngaul ac fong angngaul, na toko el masrinsral.

³ Na Devil el tuku nu yorol ac fahk, “Kom fin Wen nutin God, kom sap eot inge in ekla bread.”

⁴ Ac Jesus El fahk, “Ma Simusla fahk mu, ‘Mwet tia moul ke bread* mukena, a elos enenu pac kas nukewa ma tuku sin God me.’ ”

⁵ Na Devil el usalak Jesus nu Jerusalem, Siti Mutal, ac fililya ke acn se ma fulat oemeet ke Tempul uh,

⁶ ac fahk nu sel, “Kom fin Wen nutin God, kom atula nu ten, tuh Ma Simusla uh fahk,
 ‘God El ac fah sap nu sin lipufan lal keim;
 Ac elos fah tapukkomyak inpaolos,
 Tuh finne niom, ac fah tia ngalyak ke eot uh.’ ”

⁷ Ac Jesus el fahk, “Tuh Ma Simusla uh fahk pac mu, ‘Nik kom srike Leum God lom.’ ”

⁸ Na Devil el usalak Jesus nu fin eol na fulat soko, ac srisrngiya tokosrai nukewa fin faclu ac fahkak wolana la nu sel.

⁹ Na Devil el fahk, “Ma inge nukewa nga ac fah sot lom, kom fin pasrla ac alu nu sik.”

¹⁰ Na Jesus el fahk nu sel, “Fahla likiyu, Satan! Ma Simusla uh fahk, ‘Kom in alu nu sin Leum God lom, ac kulansap nu sel mukena!’ ”

¹¹ Na Devil el som lukel Jesus, ac lipufan uh tuku ac kulansupwal.

*Jesus El Mutawauk Orekma Lal In Galilee
 (Mark 1:14-15; Luke 4:14-15)*

¹² Ke Jesus El lohngak lah John el kapiri in presin, el som nu Galilee.

¹³ El tuh tia muta Nazareth a el som ac muta Capernaum, sie siti srisrik su oan sissen Lulu Galilee ke acn lun Zebulun ac Naphtali.

* **4:4 bread:** kalmac pa kutena mwe mongo. **4:6** Psa 91:11-12

14 Ma inge orek tuh in akpwayei kas ma mwet palu Isaiah el fahk,

15 “Facl lun Zebulun ac facl lun Naphtali,
Su oan inkanek nu ke Lulu Galilee, layen roto ke Infacl Jordan,
Galilee, facl sin mwet pegan!

16 Mwet su muta in lohsr
Elos liye sie kalem lulap.

Nu selos su muta in acn lohsr lun ngunin misa,
Kalem sac tololosyak tari.”

17 In pacl sac me Jesus El mutawauk in fahkak mwe luti lal ouinge: “Forla liki ma koluk lowos, tuh Tokosrai lun kusrao apkuran me!”

*Jesus El Pangon Mwet Patur Akosr
(Mark 1:16-20; Luke 5:1-11)*

18 Ke Jesus el fahsr pe Lulu Galilee, el liye tamulel se — sie pa Simon (su pangpang Peter), ac Andrew ma lel — ke eltal orekmakin nwek in patur.

19 Jesus El fahk nu seltal, “Fahsru wiyu ac nga fah luti komtal ouiyen paturi mwet.”

20 In pacl sacna eltal filiya nwek natultal ac welul som.

21 El fahsr nu meet kutu ac liyauk pac tamulel se, James ac John wen natul Zebedee. Eltal welul Zebedee papa tumaltal muta in oak soko onoh kwa lalos uh. Jesus El pangnoltal,

22 ac in pacl sacna eltal som liki oak uh ac papa tumaltal, ac fahsr tokol.

*Jesus El Luti, Ac Fahkak, Ac Akkeye Mwet Mas
(Luke 6:17-19)*

²³ Jesus el fufahsryesr in acn Galilee nufon ac luti in iwen lolngok. El fahkak Pweng Wo ke Tokosrai uh, ac akkeyala kain in mas ac munas puspis yurin mwet uh.

²⁴ Pweng kacl fahsrelik in acn Syria nufon, ouinge mwet uh use nu yorol mwet nukewa su mas ac keok ke kain in mas nukewa ma oasr yorolos: mwet su oasr demon yoro, mwet musen pulkoa, mwet ul — ac Jesus el akkeyalosla nukewa.

²⁵ Un mwet puspis fahsr tokol liki acn Galilee ac Siti Singoul,† liki Jerusalem, Judea, ac acn su oan layen kutulap ke Infacl Jordan.

5

Luti Lun Jesus Fineol Uh

¹ Jesus el liye un mwet puspis ac el fahsryak nu fineol uh, ac ke el muta, mwet tumal lutlut elos fahsr nu yorol,

² ac el mutawauk in luti nu sin mwet uh ac fahk:

³ “Insewowo elos su sukasrup in ngun;*

Tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos!

⁴ “Insewowo elos su asor,

Tuh elos fah pwarak!

⁵ “Insewowo elos su fakpap,

Tuh faclu fah ma lalos.

⁶ “Insewowo elos su masrinsral ac malukin ma suwoswos,

Tuh elos fah kihp!

† **4:25 Siti Singoul:** leng meet fahk mu Decapolis, su kalmac pa Siti Singoul. * **5:3 sukasrup in ngun:** kalmac pa elos su pulakin lah elos enenu kasru lun ngun.

- 7 “Insewowo elos su pakomuta;
Tuh elos fah eis pakomuta!
- 8 “Insewowo elos su nasnas insialos;
Tuh elos fah liye God!
- 9 “Insewowo elos su akiwe mwet uh;
Tuh pangpang elos tulik nutin God!
- 10 “Insewowo elos su kalyeyiuk ke ma suwoswos;
Tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos.
- 11 “Insewowo kowos ke mwet akangonye
kowos, ac kalyei kowos, ac fahk kain koluk
nukewa lain kowos in kikiap keik.
- 12 Kowos enganak ac arulana insewowo, tuh
yohk ma lacne lowos inkusrao; tuh ouinge elos
kalyei mwet palu su muta meet liki kowos.

Sohl Ac Kalem
(*Mark 9:50; Luke 14:34–35*)

- 13 “Kowos sohl lun faclu. Tuh fin wanginla
eman sohl uh, wangin ma ku in sifil folokunang
eman sohl. Ouinge wanginla sripa, ac fal in sisila
in longyuki ye nien mwet uh.
- 14 “Kowos kalem nu sin faclu nufon. Sie siti su
musaiyukla fin eol uh, tia ku in wikla.
- 15 Wangin mwet akosak sie lam ac filiya ye sie
ahlu, a el ac filiya fin sukan lam uh, yen ma
kalem kac ac tolak in lohm uh nufon.
- 16 Ouinge, kowos sang kalem lowos in tolak ye
mutun mwet uh, tuh elos in ku in liye orekma wo
lowos, ac kaksakin Papa tomowos su inkusrao.

Mwe Luti Ke Ma Sap

- 17 “Nimet nunku mu nga tuku in kunausla Ma
Sap lal Moses ac mwe luti lun mwet palu uh.

Nga tia tuku in kunausla, a in akpwayei mwe luti lalos.

¹⁸ Pwayena nga fahk nu suwos, lah ke lusenna pacl ma kusrao ac faclu ac oan uh, sie leta ku akul srisrik ke Ma Sap uh koflana wanginla, nwe ke akpwayeyuk ma nukewa.

¹⁹ Ke ma inge, kutena mwet su tia akos kutena sin ma sap uh, finne ma sap srisrik se, ac luti nu sin mwet saya in oru oapana, el ac fah srik liki nukewa in Tokosrai lun kusrao. Ac kutena mwet su akos ma sap ac luti nu sin mwet saya in oru oapana, el pa ac yohk in Tokosrai lun kusrao.

²⁰ Nga fahk nu suwos lah moul in oaru lowos in oru ma lungse lun God, fin tia wo liki moul lun mwet luti ke Ma Sap ac mwet Pharisee, kowos fah tia ku in ilyak nu in Tokosrai lun kusrao.

*Mwe Luti Ke Kasrkusrak
(Luke 12:57-59)*

²¹ “Kowos lohng lah fwack nu sin mwet in pacl meet ah mu, ‘Nik kom akmas; kutena mwet su akmas ac fah utukyak el nu ke nununku.’

²² Tuh inge nga fahk nu suwos: Kutena mwet su kasrkusrak sin mwet lel, ac fah utukyak el nu ke nununku; el su fahk nu sin mwet wial, ‘Wangin sripom!’ ac fah utukyak nu ye mutun Un Mwet Pwapa Fulat; ac kutena mwet su fahk nu sin mwet wial, ‘Kom lalfon!’ fal elan fosrgna ke e in hell.

²³ Ke ma inge kom fin akola in oru mwe kisa lom nu sin God fin loang in kisa uh, ac kom esamak ingo lah oasr ma sufal lom nu sin mwet lim,

²⁴ fliya mwe kisa lom an sissen loang an, ac folokla akwoyela inmasrlomtal meet, na kom fah foloko ac oru mwe kisa lom nu sin God.

²⁵ “Fin oasr mwet akola in us kom nu ke nununku, kom in aksaye akwoyela inmasrlomtal meet liki komtal sun acn in nununku. Kom fin tia, na el ac ku in eiskomyang nu ye mutun mwet nununku, su ac fah eiskomyang nu sin mwet roso, ac elos fah siskomyang nu in presin.

²⁶ Pwayena nga fahk nu sum, kom ac fah muta we nwe ke na kom akfalyela ma nukewa pakpuki kom in moli uh.

Mwe Luti Ke Orek Kosro

²⁷ “Kowos lohng tuh fwack tari, ‘Nik kom kosro.’

²⁸ A inge nga fahk nu suwos: Kutena mwet su ngetang nu sin sie mutan ac oasr nunak in kena lal nu sel, el orek kosro nu sel tari in nunak lun insial.

²⁹ Ke ma inge, atronmotom layot fin akkolukye kom, tipalla ac sista! Ac wo nu sum in tuhlac sie ip ke monum, liki na monum nufon in sista nu in hell.

³⁰ Lac poum layot fin akkolukye kom, pakela ac sista! Ac wo nu sum in wanginla la poum, liki na monum nufon in som nu in hell.

Mwe Luti Ke Fahsrelik Lun Marut

(Matthew 19:9; Mark 10:11-12; Luke 16:18)

³¹ “Oasr pac fahkya meet, ‘Kutena mwet su sista mutan kial, enenu in orala sie pwepu in fahsrelik ac sang nu sin mutan sac.’

³² Tusruktu, inge nga fahk nu suwos: Sie mukul fin sista mutan kial ke kutena sripa sayen ke kosro, na oasr mwatan mukul sac ke el oru mutan sac in orek kosro el fin sifilpa marut nu sin siena mukul. Ac mukul se su marut nu sel el oayapa orek kosro.

Mwe Luti Ke Wulela Ye Mutun God

³³ “Kowos lohng tari ma fwack nu sin mwet uh in pacl meet, ‘Nik kom kunausla wulela lom, a kom in akfalye ma kom wulela kac nu sin Leum God.’

³⁴ A inge nga fahk nu suwos: Nik kom fulahk ke kutena ma ke kom orala wulela lom nu sin God. Tia ke kusrao, tuh nien muta lun God;

³⁵ ac tia ke faclu, tuh faclu ma loangeyen nial; ac tia pac ke acn Jerusalem, tuh acn we siti lun Tokosra fulat.

³⁶ Nimet kom fulahk pac ke insifom, tuh kom tia ku in orala soko aunsuf in fasrfasr ku sroalsroal.

³⁷ Fahk na ‘Aok’ ku ‘Mo’ — kutena ma saya ma kom ac fahk, ma tuku sin el su Koluklana.

*Mwe Luti Ke Foloksak
(Luke 6:29–30)*

³⁸ “Kowos lohng tari oakwuk meet ah: ‘Atron-muta molin atronmuta, ac wihs molin wihs.’

³⁹ Tusruktu inge nga fahk nu suwos: Nimet foloksak nu sin kutena mwet su oru ma koluk lain kom. Mwet se fin puokya la oalum layot, sang pac elan puokya layen lese an.

⁴⁰ Ac mwet se fin uskomyak nu in nununku in eisla nuknukfon lom an, sang pac nu sel coat lom an.

⁴¹ Ac sie mwet[†] fin sap kom in us pak lal uh ke mael se, kom welul us ke mael luu.

⁴² Mwet se fin siyuk sum ke kutena ma, kom sang nu sel; mwet se fin ngisre in orekmakin kutena ma lom ac sifil folokonma, kom sang.

Lungse Nu Sin Mwet Lokoalok

(Luke 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Kowos lohng tuh fwack tari, ‘Lungse mwet tulan lom, ac srunga mwet lokoalok lom.’

⁴⁴ A inge nga fahk nu suwos: Lungse mwet lokoalok lowos ac pre kaclos su kalyei kowos,

⁴⁵ tuh kowos fah ku in pangpang tulik nutin Papa tomowos su inkusrao. Tuh El oru kalmen faht lal uh in sreya mwet koluk ac mwet wo oana sie, ac El sang pac af nu fin mwet suwohs ac mwet sesuwos.

⁴⁶ Efu ku God Elan sot mwe moul nu suwos fin kowos lungse na mwet ma lungse kowos? Finne mwet ma eisani tax uh elos oru pac ouingan!

⁴⁷ Ac kowos fin paing mwet kawuk lowos mukena, kowos tia sie liki mwet ngia, mweyen finne mwet pegan uh, elos oru pac ouingan!

⁴⁸ Kowos enenu in suwosna, oana ke Papa tomowos inkusrao El suwosna.

6

Mwe Luti Ke Orekma In Kasru

[†] **5:41 sie mwet:** pa sie mwet mweun sac.

¹ “Liyaung tuh kowos in tia oru orekma wo* lowos ye mutun mwet uh tuh elos in liye ma kowos oru. Kowos fin oru ouinge, ac fah wangin topken ma inge nu suwos sin Papa tomowos su inkusrao.

² “Ke ma inge, kowos fin sang kutena mwe kasru nu sin mwet enenu, nimet oru in liyeyuk, oana ke mwet wosounkas elos oru in lohmu alu uh ac pe inkanek uh. Elos oru ouinge mwet uh in kaksakunulos. Pwayena nga fahk nu suwos, elos eis tari molin orekma lalos.

³ A ke kowos sang mwe kasru lowos nu sin sie mwet enenu, oru ke ouiya se ma wanginna mwet etu kac, finne kawuk na fototo se lom.

⁴ Fin ouinge, na ac fah sie ma lukma, ac Papa tomowos, su liye ma kowos oru in lukma, El ac fah sot molin orekma lowos.

*Mwe Luti Ke Ouiyen Pre
(Luke 11:2-4)*

⁵ “Ke kowos pre, nimet pre oana ke mwet wosounkas elos oru uh! Elos lungse tuyak ac pre ke lohmu alu ac ke sruwasrik inkanek uh tuh mwet nukewa in liyalos. Pwayena nga fahk nu suwos, elos eis tari molin orekma lalos.

⁶ A ke kom pre, utyak nu infukil sum, kaliya srungul uh ac pre nu sin Papa tomom su in lukma. Ac Papa tomom, su liye ma kom oru in lukma, El fah sot mwe moul nu sum.

⁷ “Ke kowos pre, nimet orekmakin kas puspis su wangin kalmac oana ke mwet pegan elos oru.

* **6:1 forekma wo:** pa ip kunasr ke alu — oana lalo, pre, kasru mwet enenu

Elos nunku mu god lalos elos ac lohngolos ke sripen loes pre lalos.

⁸ Nimet kowos oru oana elos. Papa tomowos El etu tari ma kowos enenu meet liki kowos siyuk sel.

⁹ Ke ma inge kowos pre ouinge:

‘Papa tumasr su inkusrao;

Eelos oal pwaye;

¹⁰ Tokosrai lalos tuku;

Ma lungse lalos in orek fin faclu, ou elos oru inkusrao.

¹¹ Kite kut len se inge ma kut mongo misenge.

¹² Ac nunak munas nu sesr ke ma koluk lasr,

Oana kut nunak munas nu sin mwet su orekma koluk nu sesr.

¹³ Ac tia kol kut in mwel, a eiskutla liki ma koluk!† [Tuh Tokosrai lalos, ac ku, ac wolana ma pahtpat, Amen.]‡

¹⁴ “Kowos fin nunak munas nu sin mwet su orekma koluk nu suwos, Papa tomowos su inkusrao El ac fah oayapa nunak munas nu suwos.

¹⁵ A kowos fin tia nunak munas nu sin mwet uh, na Papa tomowos El ac fah tia pac nunak munas ke ma koluk ma kowos orala uh.

Mwe Luti Ke Lalo

¹⁶ “Ac kowos fin lalo, nimet oru motowos in ngetnget in asor, oana ke mwet wosounkas elos oru. Elos pilesru in nawela manolos tuh mwet uh in akilen lah elos lalo. Pwayena nga fahk nu suwos, elos eis tari molin orekma lalos.

† 6:13 *ma koluk*: kalmac pa ku lun Satan. ‡ 6:13 *Tuh Tokosrai ... Amen*: kas inge wangin ke leng eomeet ah.

17 A kowos fin lalo, kowos twanla motowos ac kawia sifowos,

18 tuh mwet uh in tia kalem kac lah kowos lalo, a Papa tomowos in lukma mukena etu. Ac Papa tomowos, su etu ma kowos oru in lukma, fah sot mwe moul nu suwos.

Ma Saok Su Oan Inkusrao
(Luke 12:33-34)

19 “Nimet elosak mwe kasrup nu suwos fin faclu, yen watil ac ras ac kunausla, ac mwet pisrapasr elos ac kunausla acn ma oan we ac pisrala.

20 A kowos in elosak mwe kasrup nu suwos inkusrao, yen watil ac ras tia ku in kunausla, ac mwet pisrapasr elos tia ku in utyak nu we ac pisrala.

21 Tuh yen ma saok lowos oasr we, nunkowos ac oan pac we.

Mwe Kalem Nu Ke Mano
(Luke 11:34-36)

22 “Atronmutun mwet uh oana sie lam nu ke manolos. Fin wo atronmotom, monum nufon ac fah sessesla ke kalem;

23 a atromotom fin koluk, monum ac fah sessesla ke lohser. Ke ma inge, kalem se ma oan in kom fin lohser, ac fuka yokiyen lohser uh!

Luti Ke God Ac Mwe Kasrup
(Luke 16:13; 12:22-31)

24 “Wangin mwet kulansap ku in kulansapu leum luu. El ac srunga sie, ac lungse el ngia; el ac pwaye nu sin sie, ac kwase el ngia. Kowos koflana kulansupu God ac mani.

²⁵ “Pa inge sripa se nga fahk nu suwos mu: Kowos in tia fosrngga ke mwe mongo ac mwe nim su kowos enenu nu ke moul lowos, ku ke nuknuk nu ke monuwos. Ya moul uh tia saok liki mwe mongo? Ac mano uh tia saok liki nuknuk uh?

²⁶ Liye won yen engyeng uh — elos tiana orek ima, ku kosrani ac eisani fahko nu in nien filma; a Papa tomowos inkusrao El sang enenu lalos! Ya kowos tia arulana saok lukelos?

²⁷ Ya kutena suwos ku in akloesyalik moul lal el fin fosrngga kac?

²⁸ “Ac efu kowos ku fosrngga ke ma kowos ac nukum? Liye luman kapak lun ros inima uh: elos tia orekma, ku tuta nuknuk lalos.

²⁹ A nga fahk nu suwos: finne Tokosra Solomon in mwe kasrup lal, tia ku in yunulla in kato oana sie sin ros inge.

³⁰ God pa yunela mah inima uh, su oan misenge na lutu isisyak ac wanginla. Ya El ac fah tia yunikowosla in arulana wo liki? Srikhana lulalfongi lowos uh!

³¹ “Ke ma inge, nik kowos mutawauk in fosrnggala mu: ‘Mwe mongo nak ac tuku ya me — ku kof nimuk, ku nuknuk luk?’

³² (Pa inge ma mwet pegan uh fosrngga kac in pacl nukewa.) Papa tomowos su inkusrao El etu lah kowos enenu ma inge nukewa.

³³ A kowos in nunku meet ma nu ke Tokosrai lun God ac ma lungse lal, na El ac fah asot ma inge nukewa nu suwos.

³⁴ Ke ma inge, nimet fosrngga ke ma ac fah sikyak lutu; tuh ma sikyak lutu fal in fosrnggakinyuk lutu. Tia enenu in laesyuk mwe

fosrnge lun kais sie len.

7

Mwe Luti Ke Nununku Mwet Saya

(Luke 6:37–38, 41–42)

¹ “Nik kowos nununku mwet, tuh God Elan tia pac nununkekos,

² mweyen God El ac fah nununkekos oana ke kowos nununku mwet saya, ac El ac fah folokonot nu suwos srikasrak se na ma kowos oru nu sin mwet saya.

³ Efu ku kom liye kutkut srisrik ma oan luin mutun mwet lim, ac tia lohng nu ke polosak lulap luin motom uh?

⁴ Efu ku kom ku in fahk nu sin ma lim, ‘Lela nga in eisla kutkut se ke luin motom an,’ ke oasr pac polosak na lulap se oan in motom uh?

⁵ Kom mwet wosounkas! Eisla meet sak lulap in motom an, na kom fah ku in liye kalem kutkut srisrik ke mutun mwet lim.

⁶ “Nimet sang ma mutal nu sin kosro ngalngul uh — elos ac foroht ngaliskomi. Nimet sisla ma saok lowos nu ye mutun pig uh, tuh elos ac longya ye nialos.

Siyuk, Suk, Ac Towolak

(Luke 11:9–13)

⁷ “Siyuk, na kowos fah eis; suk, na kowos fah konauk; towolak na srungul uh ac fah ikakla nu suwos.

⁸ Tuh elos nukewa su siyuk elos ac fah eis; ac elos su suk fah konauk, ac srungul uh ac fah ikakla nu selos su towolak.

⁹ Su inmasrlowos ac sang sie eot nu sin tulik natul el fin siyuk ke bread?

¹⁰ Ku sang soko wet, el fin siyuk ke ik?

¹¹ Kowos finne koluk, kowos etu in sang ma wo nu sin tulik nutuwos uh. Ac fuka lupan woiyen ma Papa tomowos inkusrao El ac sang nu selos nukewa su siyuk sel!

¹² “Oru nu sin mwet saya ma kowos lungse elos in oru nu suwos: pa inge kalmen Ma Sap lal Moses ac mwe luti lun mwet palu.

Mutunpot Oasriksrik
(Luke 13:24)

¹³ “Utyak ke mutunpot oasriksrik, mweyen mutunpot nu in hell uh sralap, ac inkanek nu kac uh fisrasr, ac pus mwet fahsr kac.

¹⁴ A funu mutunpot nu ke moul uh oasriksrik, ac inkanek nu kac uh upa, ac pu na mwet konauk.

Soko Sak Ac Fahko Kac
(Luke 6:43-44)

¹⁵ “Kowos liyekowosyang liki mwet palu kikiap. Elos ac tuku nu yuruwos oana luman sheep, a nunak lalos oana luman wolf lemnak.

¹⁶ Kowos ac akilenulos ke orekma lalos. Kokul uh tia oswe grape, ac sak ma oasr otoh kac tia oswe fig.

¹⁷ Soko sak wo fah oswe fahko wo, ac soko sak koluk el ac oswe fahko koluk.

¹⁸ Soko sak wo koflana oswe fahko koluk, ac soko sak koluk tia ku in oswe fahko wo.

¹⁹ Ac kutena sak su tia oswe fahko wo, fah pakpuki ac sisila nu in e uh.

20 Ke ma inge, kowos ac akilen mwet palu kikiap uh ke orekma lalos.

Nga Tiana Etekowos
(*Luke 13:25-27*)

21 “Tia mwet nukewa ma pangonyu ‘Leum, Leum’ ac fah ilyak nu in Tokosrai lun kusrao, a elos na su oru ma lungse lun Papa tumuk inkusrao.

22 Ke Len in Nununku ac tuku, mwet puspis ac fah fahk nu sik, ‘Leum, Leum! Kut tuh fahkak kas lun God inem, ac sista demon puspis inem, ac oru ma usrnguk puspis!’

23 Na nga ac fahk nu selos, ‘Nga tiana etekowos. Fahla likiyu, kowos mwet koluk!’

Luo Mwet Musa Lohm
(*Luke 6:47-49*)

24 “Ke ma inge, kutena mwet su lohng kas luk inge ac akos, el oana sie mwet lalmwetmet su musai lohm sel fin eot ku.

25 Na af uh kahkla, ac infacl uh sronoti, ac eng uh tuhme arulana upa nu fin lohm sac, a lohm sac tiana ikori, mweyen musaiyuk fin eot ku.

26 “A kutena mwet su lohng kas luk inge ac tia akos, el oana sie mwet lalfon su musai lohm sel fin puk uh.

27 Ke af uh kahkla, ac infacl uh sronoti, ac eng uh tuhme arulana upa nu fin lohm uh, na lohm sac ikori, ac musalla na pwaye!”

Ku Yohk Lun Jesus

28 Tukun Jesus el fahkak ma inge, mwet uh arulana fwefela ke luti lal uh.

29 El tia oana mwet luti Ma Sap uh; a el luti ke ku yohk ma oasr in el sifacna.

8

*Jesus El Akkeyala Sie Mwet
(Mark 1:40–45; Luke 5:12–16)*

¹ Ke Jesus el oatui liki fineol uh, un mwet puspis fahsr tokol.

² Na sie mwet musen lepa tuku nu yorol, ac sikukmutunte ye mutal ac fahk, “Leum, fin ou lungse lom, kom ku in aknasnasyeyula.”

³ Jesus el asroela paol, kahlilya ac fahk, “Nga lungse. Kom in nasnasla!” Ke kitin pacl ac na mwet sac kwela liki mas lal.

⁴ Na Jesus el fahk nu sel, “Liyaung tuh kom in tia fahk nu sin kutena mwet, a fahla ingena ac fahkkomyak nu sin mwet tol. Sang mwe kisa ma Moses el sap in orek uh, tuh in mwe akpwayeye nu sin mwet nukewa lah kom kwela.”

*Jesus El Akkeyala Mwet Kulansap Se Lun Sie
Leum lun Acn Rome
(Luke 7:1–10)*

⁵ Ke Jesus el utyak nu Capernaum, sie mwet leum lun solse Rome* sonol ac kwafe sel,

⁶ “Leum, mwet kulansap luk el mas na oan in loh m sik ah, tia ku in mukuikui ac el arulana keok.”

⁷ Ac Jesus el fahk, “Nga ac som ac akkeyalla.”

⁸ Na leum sac fahk, “Leum, nga arulana kupansuwol kom in tuku nu in loh m sik ah. Tari

* **8:5 mwet leum lun solse Rome:** mwet se inge el walkin “centurion” — kalmac pa el leum fin solse siofok.

kom sap mukena, ac mwet kulansap luk el ac kwela.

⁹ Nga wi pac muta ye ku lun mwet leum, ac oasr pac mwet mweun muta ye kolyuk luk. Nga ku in fahk nu sin sie, 'Fahla!' ac el ac fahla. Ac nu sin sie pac, 'Fahsru!' na el ac fahsru. Ac nga ac sap nu sin mwet kulansap luk, 'Orala ma se inge!' na el oru."

¹⁰ Ke Jesus el lohng ma inge, el lut ac fahk nu sin mwet ma fahsr tokol uh, "Pwayena nga fahk nu suwos, nga soenna liye lupan lulalfongi ouinge in acn Israel.

¹¹ Nga fahk nu suwos lah mwet puspis ac fah tuku kutulap me ac roto me, ac muta yorol Abraham, Isaac ac Jacob ke pacl in kufwa in Tokosrai lun kusrao.

¹² Tusruktu mwet puspis su fal in wi nu in Tokosrai se inge ac fah sisila nu in acn lohsr uh, yen ma elos ac fah tung, keok ac ngalis inwihselos."

¹³ Na Jesus el fahk nu sin leum sac, "Folokla nu in loh m sum, na ac fah orek nu sum oana ma kom lulalfongi."

Ac in pacl sacna mwet kulansap se lun mwet leum sac kwela.

*Jesus El Akkeyala Mwet Puspis
(Mark 1:29-34; Luke 4:38-42)*

¹⁴ Jesus el som nu in loh m sel Peter, ac el liye nina kien mutan kial Peter, folla manol ac el oan fin mwe oan kial.

¹⁵ Jesus el kahlye paol, ac musen fol lal som lukel, na el tukakek ac mutawauk in kulansap nu sel Jesus.

¹⁶ Ke ekela, mwet uh use mwet mas puspis nu yorol su oasr demon yoro. Jesus el rusak ngun koluk uh ke kas na lal, ac akkeyala mwet mas nukewa.

¹⁷ El oru ma inge in akpwayeye kas ma mwet palu Isaiah el tuh fahk, “El sifacna eisla munas lasr, ac usla kain in mas nukewa ma oan yorosr.”

Mwet Su Motko In Fahsr Tukun Jesus
(*Luke 9:57-62*)

¹⁸ Ke Jesus el liye un mwet puspis su raunella, el sap mwet tumal lutlut in som lefahl ngia ke lulu uh.

¹⁹ Sie mwet luti ke Ma Sap uh tuku nu yorol ac fahk, “Mwet Luti, nga akola in wi kom nu yen nukewa kom ac som nu we uh.”

²⁰ Jesus el topuk ac fahk, “Oasr luf lun kosro fox uh, ac oasr ang lun won uh, a Wen nutin Mwet wangin acn el ku in mongla we.”

²¹ Ac sie pac sin mwet tumal lutlut uh fahk, “Leum, lela ngan som meet ac pikinya papa tumuk ah.”

²² Ac Jesus el fahk, “Fahsr tukuk, ac lela mwet misa in sifacna pikinya mwet misa lalos.”

Jesus El Akmisyela Paka Se
(*Mark 4:35-41; Luke 8:22-25*)

²³ Jesus el sroang nu fin oak soko, ac mwet tumal lutlut welul.

²⁴ In kitin pahl ah na eng na upa se tuhyak in lulu uh, ac oak uh apkuranna in moti. A Jesus el motul.

²⁵ Mwet tumal lutlut elos oaksalak ac fahk, “Leum, molikutla! Kut akuranna misa!”

²⁶ Ac Jesus el fahk, “Efu ku komtal sangeng? Efu ku srikla fuk lulalfongi lomtal an!” Na el tukakek, ac sap ku nu sin eng uh ac noa uh, na in pacl sacna arulana mihsa.

²⁷ Elos nukewa arulana fwefela ac fahk, “Mwet na fuka se inge? Finne eng uh ac noa uh elos aksol pac!”

*Jesus El Akkeyala Luo Mwet Musen Demon
(Mark 5:1-20; Luke 8:26-39)*

²⁸ Ke Jesus el tuku nu in acn apkuran nu Gadara ke lefahl laco in lulu uh, mwet luo sonol su tuku liki acn ma kulyuk uh oan we. Mwet inge oasr demon in elos, ac eltal arulana fokoko, oru wangin mwet fahsr ke inkanek soko inge.

²⁹ Pacl se na eltal sonol Jesus eltal wowoyak ac fahk, “Kom Wen nutin God, mea kom lungse sesr an? Ya kom tuku in kalyei kut meet liki Len in Nununku?”

³⁰ Tiana loes liki acn sac, oasr un pig na lulap se mongo we.

³¹ Ouinge demon uh kwafe sin Jesus ac fahk, “Kom fin ac liskutla, supwekutla nu in un pig se ingo.”

³² Na Jesus el fahk, “Fahsrot,” na elos illa ac utyak nu in pig uh. Na un pig nufon sac riryak som liki mutun fulu sac, ac atula nu inkof uh, ac walomla.

³³ Mwet ma karingin pig uh kaingla som nu in siti uh ac fahkak ma nukewa ma sikyak, ac oayapa ke mwet luo ma musen demon uh.

³⁴ Na mwet nukewa in acn sac som in sonol Jesus; ac ke elos liyel elos kwafe sel elan som liki acn selos.

9

Jesus El Akkeyala Sie Mwet Ul (Mark 2:1-12; Luke 5:17-26)

¹ Jesus el sroang nu fin oak uh ac folokla nu in acn sel.

² Ac mwet uh use sie mwet ul nu yorol, su oanna fin mwe oan kial. Ke Jesus el liye lupan lulalfongi lalos, el fahk nu sin mwet ul sac, “Wen nutik, akkeye kom! Ma koluk lom nunak munas tari nu sum.”

³ Na kutu sin mwet luti ke Ma Sap elos sifacna nunku in elos, “Mwet se inge el kaskas enum lain God!”

⁴ Jesus el etu ma elos nunku, ac el fahk nu selos, “Efu ku kowos nunak koluk?”

⁵ Pia kac ma fisrasr in fahk: ‘Ma koluk lom nunak munas tari nu sum,’ ku in fahk, ‘Tuyak ac fahsr?’

⁶ Nga ac akpwayei nu suwos lah oasr ku lun Wen nutin Mwet in nunak munas ke ma koluk fin faclu.” Ouinge el fahk nu sin mwet ul sac, “Tuyak, srukak mwe oan kiom ac fahsr nu lohm sum!”

⁷ Mwet sac tuyak ac som nu lohm sel.

⁸ Ke mwet uh liye elos sangeng ac kaksakin God lah El sang ku ouinge nu sin mwet uh.

Jesus El Pangnol Matthew (Mark 2:13-17; Luke 5:27-32)

⁹ Jesus el som liki acn sac, ac ke el fahsr el liye sie mwet eisani tax su muta ke nien orekma lal — inel pa Matthew. Na Jesus el fahk nu sel, “Fahsr tukuk.”

Ac el tuyak ac fahsr tokol.

¹⁰ Ke Jesus el muta ac mongo in loh m sel Matthew, mwet eisani tax ac mwet koluk saya puspis tuku welul Jesus ac mwet tumal lutlut mongo.

¹¹ Kutu sin mwet Pharisee liye ac siyuk sin mwet tumal lutlut, “Efu ku mwet luti lowos uh wi kain in mwet ingan mongo?”

¹² Jesus el loh ng ma elos fahk, ac topuk nu selos, “Mwet ku elos tia enenu mwet ono, a mwet mas mukena.

¹³ Kowos som ac suk lah mea kalmen kas se in Ma Simusla ma fahk mu, ‘Pakoten pa nga lungsik, ac tia mwe kisa.’ Nga tia tuku ke sripen mwet wo, a ke mwet koluk.”

Sie Mwe Siyuk Ke Lalo

(Mark 2:18-22; Luke 5:33-39)

¹⁴ Na mwet lutlut lal John Baptais elos tuku nu yurin Jesus ac fahk, “Efu ku kut ac mwet Pharisee uh lalo in pacl pus, a mwet lutlut lom uh tiana lalo?”

¹⁵ Jesus el topuk ac fahk, “Ya kowos nunku mu mwet ma solsol nu ke kufwa in marut uh ac asor ke pacl mukul se ac marut uh oasr inmasrlolos? Elos ac tiana asor! Tusruktu len se ac fah tuku ke mwet kacto sac ac fah itukla lukelos, na in pacl sacn elos ac fah lalo.

¹⁶ “Wangin mwet sang ipin nuknuk sasu pinis nuknuk mah uh, tuh ipin nuknuk sasu sac fin tulakeni el ac seya nuknuk mah uh, ac mihsa sac ac yokelik liki meet ah.

17 Oayapa wangin mwet okoaung wain sasu nu in pak in neinyuk wain mah,* tuh mwe neinyuk mah sac ac mihsalik ac wain uh ac kahkla, ac pak sac ac musalla. Tia ouinge, a itukyang wain sasu nu ke mwe neinyuk sasu, na kewana ac fah wona.”

Acn Nutin Sie Mwet Leum Ac Sie Mutan Su Kahlye Nuknuk Lun Jesus

(Mark 5:21–43; Luke 8:40–56)

18 Ke Jesus el srakna fahk ma inge, sie mwet leum lun mwet Jew tuku nu yorol, sikukmutunte ye mutal ac fahk, “Acn nutik el tufahna misa, tusruktu fahsru ac filiya poum facl, ac el fah moulyak.”

19 Ouinge Jesus el tuyak ac fahsr tokol, ac mwet tumal lutlut welul.

20 Sie mutan su musen srah ke lusen yac singoul luo el fahsryang tukun Jesus ac kahlye pulan nuknuk lal.

21 Mutan sac el nunku in el sifacna mu, “Nga fin kahlye na pulan nuknuk lal, nga ac kwela.”

22 Jesus el tapulla ac liyal, na el fahk, “Acn nutik, akkeye kom! Lulalfongi lom oru kom in kwela.” In pacl sacna mutan sac kwela.

23 Na Jesus el som nu in lohmi sin mwet leum sac. Ke el liye mwet srital ke mwe on ke mas misa sac, ac mwet saya uh arulana wonak ke tung lalos,

24 el fahk, “Mwet nukewa illa! Tulik mutan se inge tia misa — el motul na!” Na elos nukewa mutawauk in isrunul.

* **9:17 wain sasu ... wain mah:** Liye ‘mwe neinyuk wain’ ke Kalmen Kutu Kas.

²⁵ Ac ke mwet nukewa illa, Jesus el utyak nu infukil lun tulik mutan sac, sruokya paol, ac el tukakek.

²⁶ Pweng ke ma se inge sulkakinyukelik nu in polo acn sac nufon.

Jesus El Akkeyala Luo Mwet Kun

²⁷ Jesus el som liki acn sac, ac ke el fahsr, mwet kun luo fahsr tokol ac wowoyak ac fahk, “Wen nutin David, pakomutahr!”

²⁸ Ke Jesus el ilyak nu in lohm uh, mwet kun luo ah tuku nu yorol ac el siyuk seltal, “Komtal lulalfongi mu nga ku in akkeyekomtalla?”

Na eltal fahk, “Aok!”

²⁹ Na Jesus el kahlye mutaltal ac fahk, “Lela in orek nu sumtal oana lulalfongi lomtal an!”

³⁰ Na ikakla mutaltal eltal ku in liye. Na Jesus el arulana wili nu seltal ac fahk, “Nimet komtal fahk nu sin kutena mwet!”

³¹ Tuh eltal som ac fahkelik pweng kacl Jesus inge in polo acn sac nufon.

Jesus El Akkeyala Sie Mukul Su Tia Ku In Kaskas

³² Ke mwet luo ah som lukel Jesus, oasr pac kutu mwet sifilpa tuku nu yorol ac use sie mukul su tia ku in kaskas, mweyen oasr ngun fohkfok in el.

³³ Tusruk ke pacl se ma ngun fohkfok sac lisyukla liki mwet sac, mwet sac mutawauk in kaskas, ac mwet uh arulana fwefela kac. Elos fahk, “Kut soenna liye in orek ouinge in acn Israel meet.”

³⁴ Tusruk mwet Pharisee elos fahk, “Leum lun ngun fohkfok uh pa sang kain in ku inge nu sel, pwanang el ku in lusla ngun fohkfok uh.”

Jesus El Pakomuta Mwet Uh

³⁵ Jesus el som ac forfor in siti nukewa in polo acn sac. El luti in iwen lolngok uh, ac fahkak Pweng Wo ke Tokosrai uh, ac akkeyala kain in mas ac munas nukewa lun mwet uh.

³⁶ Ke el liye un mwet puspis el arulana pakomutalos, mweyen elos fosrng a ac tia ku in kasrelos sifacna, oana sheep su wangin mwet sropo la.

³⁷ Ke ma inge el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Pwaye kosrani uh yohk, a pu mwet in orekma.

³⁸ Kowos pre nu sin leum lun kosrani, tuh elan supwala mwet in kosrani ima lal.”

10

Mwet Sap Singoul Luo

(Matthew 3:13-17; Luke 6:12-16)

¹ Jesus el pangoneni mwet tumal lutlut singoul luo ac sang ku nu selos in sista ngun fohkfok ac akkeyala kain in mas nukewa.

² Pa inge inen mwet sap singoul luo ah: mwet se meet uh pa Simon (su pangpang Peter), ac Andrew mwet lel; James, ac John mwet lel, su wen natul Zebedee;

³ Phillip ac Bartholomew; Thomas ac Matthew, mwet eisani tax; James wen natul Alphaeus, ac Thaddaeus;

4 Simon mwet Zealot;* ac Judas Iscariot, su tukakunak Jesus.

*Supweyukla Mwet Singoul Luo
(Mark 6:7-13; Luke 9:1-6)*

5 Jesus el supwala mwet singoul luo inge ac fahk nu selos ma elos in oru: “Nimet kowos som nu in kutena acn sin mwet pegan, ku nu in acn sin mwet Samaria.

6 A kowos in som nu yurin sheep tuhlac lun Israel.

7 Kowos som ac luti ac fahk, ‘Tokosrai lun kusrao apkuran me!’

8 Akkeyala mwet mas, akmoulyauk mwet misa, aknasnasyela mwet musen lepa, ac rusak ngun fohkfok uh. Kowos eis ku inge ke wangin molo, ouinge kowos in tia pac eis molin ma kowos oru.

9 Nimet kowos us kutena mani orek ke gold, silver, ku copper in mwe neinyuk mani lowos an.

10 Nimet us kutena pak, ku nuknuk in ayaol, ku fahluk, ku sikal in fahsr lowos an. Tuh fal in itukyang nu sin sie mwet orekma mwe enenu lal.

11 “Ke kowos tuku nu in sie acn, kowos suk lah ac oasr mwet in sewowo in eis kowos, ac muta yorol nwe ke na pacl kowos ac som liki acn sacn.

12 Kowos fin utyak nu in sie lohm, paing mwet in lohm sac.

13 Mwet in lohm sacn fin eis kowos, lela painguk in misla lowos in oan faclos; a elos fin tia eis kowos, na painguk lowos in folok nu fowos.

14 Ac fin wangin mwet in lohm sac ku siti sac engan in eis kowos ku lohng mwe luti lowos, na

* **10:4 Zealot:** kalmac pa mwet ngalkin acn se. In kas Aramaic elos fahk mu “mwet Cananaean.”

kowos som liki acn sacn, ac osrokla kutkut ye niowos[†] an we.

¹⁵ Pwayena nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, God El ac akkalemye pakomuta lal nu sin mwet in acn Sodom ac Gomorrah liki na mwet in acn sac!

*Mwe Keok Su Ac Fah Sikme
(Mark 13:9-13; Luke 21:12-17)*

¹⁶ “Porongo ma nga fahk inge! Nga supwekowsla oana sheep nu inmasrlon un kosro wolf uh. Kowos in ngusrik oana serpent, ac efahl oana wuleoa uh.

¹⁷ Taran kowos, tuh oasr mwet ac fah sruokkowsi ac uskowsyak nu in nununku, ac elos ac fah sringil kowos in iwen lolngok uh.

¹⁸ Ke sripuk, ac fah utukyak kowos in nununkeyuk ye mutun mwet leum ac tokosra, tuh kowos in fahkak Pweng Wo nu selos ac nu sin mwet pegan.

¹⁹ Mwet uh fin uskowsyak nu in nununku, nik kowos fosrngakin kas ma kowos ac fahk, ac lah kowos ac fahk fuka; in pacl sacn, ac fah itukot ma kowos in fahk.

²⁰ Tuh kas su kowos ac fahk uh ac tia kas lowos; ac fah tuku sin Ngun lun Papa tomowos tuh kowos in fahk.

²¹ “Mwet uh ac fah sifacna kitala mwet wialos in anwuki, ac papa uh ac fah oru oapana nu sin tulik natulos uh. Tulik ac fah forla lain papa ac nina kialos, ac eialosyang in anwuki elos.

[†] **10:14 osrokla kutkut ye niowos:** lumah se inge akkalemye lah elos lain mwet in acn sac.

²² Mwet nukewa ac fah kwase kowos ke sripuk. Tusruktu elos nukewa su muteng nwe ke safla, elos fah moull.

²³ Elos fin akkeokye kowos in sie siti, na kowos kaingla nu in sie pacna siti. Pwayena nga fahk nu suwos, kowos ac soenna aksafyela orekma lowos in acn Israel a Wen nutin Mwet el ac foloko.

²⁴ “Wangin mwet lutlut el fulat liki mwet luti lal; ac wangin mwet kohs el fulat liki leum lal.

²⁵ Ke ma inge, sie mwet lutlut in falkin el fin sun lupan etu lun mwet luti lal, ac sie mwet kohs in falkin el fin sun lupan ku lun mwet kacto lal. Fin pangpang sifen sou se Beelzebul,[‡] mwet in sou lal uh ac fah pangpang ke ine ma koluk liki.

*Su Fal Mwet Uh in Sangeng Se
(Luke 12:2-7)*

²⁶ “Ke ma inge, nimet kowos sangeng sin mwet uh. Kutena ma su afyufi inge ac fah ikakla, ac ma lukma nukewa ac fah akkalemeyeyuk.

²⁷ Ma su nga fahkot nu suwos in lohsh uh, kowos fahkelik in acn kalem; ac kutena ma su kowos lohng in lukma, kowos fahkelik fin mangon lohsh uh.

²⁸ Nik kowos sangeng selos su ac uniya mano mukena, a elos tia ku in uniya ngun. A kowos in sangeng sin God, su ku in kunausla kewana mano ac ngun in hell.

²⁹ Tuh kowos ku in molela won sparrow luo ke ipin cent se na, a tia siefanna sin sparrow inge ku in putatla nu infohk uh Papa inkusrao El fin tia lela.

[‡] **10:25 Beelzebul:** pa inge sipel suwohs nu ke ine se inge; kalmac pa satan.

³⁰ A funu kowos, finne aunsifowos, oaoala pac tari.

³¹ Ke ma inge, nik kowos sangeng, tuh kowos arulana saok liki won sparrow puspis!

Fahkulak Christ, Ku Lafwekunul
(Luke 12:8-9)

³² “Mwet se fin fahkak ye mutun mwet uh lah el ma luk, nga ac fah oru oapana nu sel ye mutun Papa tumuk inkusrao.

³³ A mwet se fin lafwekinyu ye mutun mwet uh, nga ac fah lafwekunul ye mutun Papa tumuk inkusrao.

Tia Misla, A Sie Cutlass
(Luke 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Nimet nunku mu nga tuku in ase misla nu faclu. Mo, nga tia tuku in ase misla, a sie cutlass.

³⁵ Nga tuku in oru tuh wen uh in lain papa tumalos, ac acn uh in lain nina kialos, ac mutan payuk uh in lain nina talupalos.

³⁶ Mwet lokoalok lun sie mwet ac fah mwet na in sou lal uh.

³⁷ “Kutena mwet su lungse papa tumal ku nina kial yohk likiyu, el tia fal tuh elan mwet tumuk lutlut. Kutena mwet su lungse wen ku acn natul yohk likiyu, el tia fal in mwet tumuk lutlut.

³⁸ El su tia srukak sakseng lal ac fahsr tukuk, el tia fal in mwet tumuk lutlut.

³⁹ El su suk in molela moul lal, ac fah tuhlac lukel; a el su tuhlac moul lal ke sripuk, fah konauk moul lal.

Molin Orekma
(Mark 9:41)

⁴⁰ “El su eis kowos, el eisyu; ac el su eisyu, el eisal su supweyume.

⁴¹ El su engan in eis sie mwet tutafpo lun God ke sripen el sie mwet tutafpo, ac fah wi eis molin orekma lun sie mwet tutafpo. Ac el su engan in eis sie mwet wo ke sripen el wo, ac fah wi eis molin orekma wo lal.

⁴² Kowos in etu lah el su sang finne ahlu in kof ohu se nu sin sie su pusisel oemeet sin mwet luk mweyen el fahsr tukuk, pwayena lah el ac fah eis molin orekma lal.”

11

Mwet Supweyukla Sel John Baptais (Luke 7:18–35)

¹ Tukun Jesus el fahk kas inge nu sin mwet tumal lutlut singoul luo, el som liki acn sac in luti ac fahkak in siti ma oan apkuran nu in acn sac.

² Ke John Baptais el lohng in presin ke ma Christ el oru inge, el supwala kutu sin mwet tumal lutlut nu yorol.

³ Ac elos siyuk sin Jesus ac fahk, “Fahkma nu sesr, ya kom pa el su ac fah tuku, ku kut ac soano sie pacna?”

⁴ Jesus el topuk ac fahk, “Folokot ac fahk nu sel John ma kowos lohng ac liye inge:

⁵ mwet kun elos ku in liye, mwet ul elos ku in fahsr, mwet musen lepa elos aknasnasyeyukla, mwet sulohngkas elos ku in lohng, mwet misa elos akmoulyeyukyak, ac Pweng Wo uh lutiyuk nu sin mwet sukasrup.

⁶ Fuka lupan in sewowo lalos su tia alolo keik!”

⁷ Ke mwet lal John elos mukuiyak in som, Jesus el sramsram kacl John nu sin u lulap sac ac fahk, “Ke kowos tuh som nu yorol John nu yen mwesis ah, mea kowos tuh finsrak mu kowos ac tuh liye? Ya soko ah ma kusrusr ke eng uh?

⁸ Mea kowos som in liye ah? Ya sie mwet su yunla ke nuknuk kato? Mwet ma nukum nuknuk kato uh elos muta inkul fulat sin tokosra!

⁹ Fahkma nu sik, mea kowos som in liye uh? Ya sie mwet palu? Aok pwaye, tusruktu nga fahk nu suwos, el su kowos liye ah fulat liki na sie mwet palu.

¹⁰ Mweyen John pa mwet se Ma Simusla uh fahk kacl: ‘Nga ac supwaot mwet sulkakin se luk meet liki kom, in tuh sakunla inkanek lom uh.’

¹¹ Pwayena nga fahk nu suwos, tuh John Baptais el fulat liki kutena mwet su moul oemeet me. Tusruktu, el su pusisel oemeet in Tokosrai lun kusrao el fulat lukel John.

¹² Oe ke pacl John el mutawauk in luti nwe misenge, yohk mwe akkeok sikyak in lain Tokosrai lun kusrao, ac mwet sulallal elos kena sikulya ma lungse lun God uh.

¹³ Meet liki pacl lal John, mwet palu ac Ma Sap lal Moses uh fahkak ke Tokosrai uh,

¹⁴ ac kowos fin lulalfongi ke kas lalos inge, na John pa Elijah su tuh oasr fahkyen tuku lal uh.

¹⁵ Ke ma inge kowos porongo, fin oasr srewos!

¹⁶ “Na inge, mea nga ac ku in luma mwet in pacl inge uh nu kac? Elos oana tulik srisrik su muta ke nien kuka uh. Sie un tulik uh wowo nu sin sie pac u, ac fahk,

¹⁷ ‘Kut nikaruru nu sumtal, a komtal tiana

srosro nu kac! Ac kut yuk on in asor, a komtal tiana tung!’

¹⁸ Ke John el tuh tuku, el lalo ac tia nim wain, ac mwet nukewa fahk, ‘Oasr ngun fohkfok in el!’

¹⁹ Ac ke Wen nutin Mwet el tuku, el mongo ac nim, ac mwet nukewa fahk, ‘Liye mwet se inge! El sie mwet kainmongo ac nim wain, sie mwet kawuk nu sin mwet eisani tax ac mwet koluk saya!’ Tusruktu, lalmwetmet lun God uh akpwayeyuk ke fahko la.”

Siti Su Tia Lulalfongi
(Luke 10:13-15)

²⁰ Mwet in acn ma Jesus el oru inkaiyen orekma usrnguk lal we elos tiana forla liki ma koluk lalos, ouinge el kai acn inge.

²¹ El fahk, “We nu suwos, mwet Chorazin! We nu suwos, mwet Bethsaida! Orekma usrnguk ma orek yuruwos uh funu orek in acn Tyre ac Sidon, mwet we uh lukun nokomang na nuknuk yohk eoa oengi tari, ac okoaung apat nu fin sifalos in akkalemye lah elos forla liki moul koluk lalos!

²² Pwayena nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, God El fah akkalemye pakomuta lal nu sin mwet Tyre ac Sidon liki kowos!

²³ A funu kowos, mwet Capernaum! Ya kowos lungse akfulatye kowos sifacna nu inkusrao? Kowos ac fah sisila nu in hell! Orekma usrnguk ma orek yuruwos uh funu orek in acn Sodom, acn we lukun srakna oan nwe misenge!

²⁴ Tuh nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, God El fah akkalemye pakomuta lal nu sin Sodom liki kowos!”

Fahsru Nu Yuruk Ac Eis Mongla
(*Luke 10:21-22*)

²⁵ In pacl sac Jesus el fahk, “Papa, Leum lun kusrao ac faclu! Nga kulo nu sum tuh kom ikasla nu sin mwet nikin ma su kom okanla liki mwet lalmwetmet ac mwet etu.

²⁶ Aok, Papa, ma inge orek fal nu ke lungse lom.

²⁷ “Papa tumuk El ase nu sik ma nukewa. Wangin mwet etu ke Wen, a Papa mukena; ac wangin pac mwet etu ke Papa, a Wen mukena, ac elos su Wen el sulela in fahkulak nu se.

Nu suw

²⁸ “Fahsru nu yuruk, kowos su orekma ac totola, tuh nga fah sot mongla nu suwos.

²⁹ Eis srenenu luk nu fowos ac lutlut sik, tuh nga fakpap ac inse pusisel; ac kowos fah konauk mongla.

³⁰ Tuh srenenu luk firsasr, ac mwe utuk luk mulala.”

12

Mwe Siyuk Ke Len Sabbath
(*Mark 2:23-28; Luke 6:1-5*)

¹ Tia paht tukun ma inge, Jesus el fahsryak in sie ima in wheat ke len Sabbath. Mwet tumal lutlut elos masrinsral, ouinge elos mutawauk in kunesla wheat uh ac kang.

² Ke mwet Pharisee liye ma inge, elos fahk nu sin Jesus, “Liye, mwet tumom lutlut elos lain Ma Sap lasr ke elos oru ma inge ke len Sabbath!”

³ Na Jesus el topuk ac fahk, “Ku kowos soenna rit ma David el tuh oru ke pacl se el ac mwet lal elos tuh masrinsral ah?”

⁴ El tuh utyak nu in lohmi sin God, na el, ac mwet lal, elos mongo ke bread ma kisakinyukyang nu sin God, finne lain Ma Sap elos in mongo kac — mwet tol mukena pa lela nu se in kang bread inge.

⁵ Ku kowos tia pac rit in Ma Sap lal Moses lah ke len Sabbath nukewa, mwet tol su muta in Tempul elos kunaus pac ma sap lun len Sabbath a wangin mwatalos kac?

⁶ Nga fahk nu suwos lah oasr sie inge su yohk liki Tempul.

⁷ Ma Simusla fahk mu, ‘Pakoten pa nga lungsik, ac tia mwe kisa.’ Kowos funu etu kalmen kas inge, kowos lukun tiana sang mwatan mwet su wangin ma koluk la;

⁸ tuh Wen nutin Mwet el Leum lun len Sabbath.”

*Sie Mwet Su Ul Lac Paol
(Mark 3:1-6; Luke 6:6-11)*

⁹ Jesus el fahsr liki acn sac ac som nu in sie iwen lolngok.

¹⁰ Sie mukul su ul lac paol el muta we, wi kutu mwet su kena konauk mwatan Jesus. Na elos siyuk sin Jesus, “Ya ac lain Ma Sap lal Moses in akkeyala mas ke len Sabbath?”

¹¹ Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Ac fuka fin soko sheep nutin sie suwos putatyang nu in sie luf na loal ke len Sabbath? Ya el ac tia som sraklalak liki luf sac?”

¹² Arulana yohk sripen sie mwet liki soko sheep! Ke ma inge, Ma Sap uh lela tuh kut in kasru mwet ke len Sabbath.”

13 Na el fahk nu sin mwet se ma ulla lac paol uh, "Asroela poum."

Mwet sac asroela paol, na paol kwela oana lac po ngia.

14 Na mwet Pharisee elos som ac pwapa in unilya Jesus.

Mwet Kulansap Su God El Sulela

15 Ke sripen Jesus el etu pwapa koluk lalos inge, el fahsr liki acn sac; ac un mwet puspis fahsr tokol. El akkeyalosla nukewa su mas,

16 ac wili nu selos in tiana fahk kacl nu sin kutena mwet.

17 El oru ouinge in akpwayei ma mwet palu Isaiah el fahkak kacl:

18 "El inge mwet kulansap luk su nga sulela, El su nga lungsik, ac su nga insewowo kac.

Nga ac fah sang Ngunik nu facl,

Ac el ac fah fahkak nununku luk nu sin mutunfacl uh.

19 El ac fah tia alein, ku wowoyak,

Ku orek sramsram oraru inkanek uh.

20 El fah tia koteya soko loa ma kuruweni,

Ku konela sie lam su apkuran in kunla.

El ac kwafeang nwe ke pacl se ma suwohs uh kutangla.

21 Ac mwet in mutunfacl nukewa ac fah filiya finsrak lalos in el."

Jesus ac Beelzebul

(Mark 3:20-30; Luke 11:14-23)

22 Na kutu mwet elos use sie mwet kun nu yurin Jesus su tia pac ku in kaskas mweyen oasr sie ngun fohkfok in el. Jesus el akkeyala mwet sac, na el ku in kaskas ac liye.

²³ U lulap sac arulana fwefela ke ma Jesus el oru. Na kutu selos fahk, “Ya tia el inge pa Wen nutin David?”

²⁴ Ke mwet Pharisee elos lohng ma inge, elos fahk, “El lusla ngun fohkfok inge ke sripen Beelzebul, leum lun ngun fohkfok uh, el sang ku nu sel in oru.”

²⁵ Jesus el etu ma elos nunku, ke ma inge el fahk nu selos, “Kutena facl lulap su sifacna amei inmasrololos, ac fah tia oan paht. Ac kutena acn, ku sou, ma tukeni alein, ac fah musalla.

²⁶ Ke ma inge, Satan el fin sista Satan, kalmac pa el sifacna lainul, na tokosrai lal tia ku in oan paht.

²⁷ Kowos fahk mu nga lusla ngun fohkfok mweyen Beelzebul el se ku nu sik in oru ouinge. Fin pwaye, na su sang ku nu sin mwet lowos in oru ma inge? Ma mwet lowos uh oru sifacna akkalemye lah kowos sutuela!

²⁸ Mo, tia Beelzebul, a Ngun lun God pa ase nu sik ku in lusla ngun fohkfok inge, su akpwayei lah Tokosrai lun God tuku tari nu fowos.

²⁹ “Wangin sie mwet ku in sifacna utyak nu in lohm sin sie mwet ku, ac usla ma lal el fin tia kapriya mwet ku sacn meet, na toko el fah ku in usla ma in lohm sel uh.

³⁰ “Kutena mwet su tia wiyu, pwayena lah el lainyu; kutena mwet su tia kasreyu in orani, pwayena lah el akfahsryelik.

³¹ Ke sripa se inge, nga fahk nu suwos: Mwet uh ku in eis nunak munas ke kutena ma koluk, ku kutena kas fohkfok elos fahk; tusrukto,

kutena mwet su fahk kutena kas koluk ke Ngun Mutal, fah tiana nunak munas nu sel kac.

³² Kutena mwet su fahk kutena kas lain Wen nutin Mwet, ac ku in nunak munas nu sel kac; tusruktu, kutena mwet su fahk kutena kas lain Ngun Mutal, ac fah tia ku in nunak munas nu sel-tia inge, ku nwe tok.

Soko Sak ac Fahko Kac
(*Luke 6:43-45*)

³³ “Fahko wo tuku ke sak ma ku; fin oasr soko sak ma munas, fahko kac ac fah koluk. Soko sak eteyuk ke fahko la.

³⁴ Kowos wet pwasin — kowos ku in fahk kas wo fuka ke kowos mwet koluk? Tuh oalu el kaskas ac fahk ma su insia sessesla kac.

³⁵ Sie mwet wo el ac use ma wo liki ma wo el elosak in el; ac sie mwet koluk el ac use ma koluk liki ma koluk el elosak in el.

³⁶ “Nga fahk nu suwos lah ke Len in Nununku, kais sie mwet ac fah enenu in fahkak sripa lal ke kas lusrongten nukewa ma el fahkla.

³⁷ Kas lom sifacna ac fah touyak in nununkekom, in fahkak lah ac oasr mwatum, ku wangin.”

Siyuk Ke Sie Mwe Akul Lulap
(*Mark 8:11-12; Luke 11:29-32*)

³⁸ Na kutu sin mwet luti ke Ma Sap ac kutu mwet Pharisee elos tuku ac fahk, “Mwet Luti, kut ke liye kom in oru sie mwe akul lulap sin God me.”

³⁹ Na Jesus el fahk, “Fuka lupan koluk ac pilesru God lun mwet in pacl inge uh! Ya kowos ke liye sie mwe akul lulap? Mo! Pwayena mwe

akul kowos ac liye pa mwe akul su tuh sikyak nu sel mwet palu Jonah.

⁴⁰ In ouiya se na ma Jonah el tuh muta len tolu ac fong tolu ke sien ik lulap soko ah, ouinge Wen nutin Mwet el ac fah oan ye fohk uh len tolu ac fong tolu.

⁴¹ Ke Len in Nununku uh, mwet Nineveh elos ac mau tuyak ac orek loh lain kowos, mweyen elos tuh forla liki ma koluk lalos ke elos lohng luti lal Jonah. Ac nga fahk nu suwos lah oasr sie inge su yohk lukel Jonah!

⁴² Ke Len in Nununku uh, Kasra lun Sheba el ac mau tuyak ac orek loh lain kowos, mweyen el tuh tuku liki acn sel su oan yen loeslana, in tuh porongo kas lalmwetmet lal Solomon. Ac nga fahk nu suwos lah oasr sie inge su arulana yohk lukel Solomon!

Folok Lun Ngun Fohkfok
(Luke 11:24–26)

⁴³ Ke pacl sie ngun fohkfok el illa liki sie mwet, el ac forfor yen wangin kof we in suk acn elan muta we. El fin tia ku in konauk,

⁴⁴ na el ac nunku in el sifacna, 'Nga ac folokla nu in lohmi se nga muta we meet ah,' na ke el folokla, el liye lah lohmi sel uh wangin koano-imonyukla ac arulana nasnas.

⁴⁵ Na el ac sifil illa ac solama itkosr pac ngun ma koluk lukel, na elos ac tuku ac muta in lohmi sac. Na saflaiyen mwet sac arulana koluk liki meet ah. Pa inge ma ac sikyak nu sin mwet koluk in len inge uh."

Nina Kien Jesus Ac Mwet Lel
(Mark 3:31-35; Luke 8:19-21)

⁴⁶ Jesus el srakna sramsram nu sin un mwet sac ke nina kial ac mwet lel elos tuku. Elos tu na likinuma ac siyuk elos in sramsram nu sel.

⁴⁷ Na sie sin mwet uh fahk nu sin Jesus, “Liye, nina kiom ac mwet lim elos oasr likinuma ac elos ke sramsram nu sum.”

⁴⁸ Na Jesus el fahk nu sin mwet sac, “Su nina kiuk? Ac su mwet wiuk?”

⁴⁹ Na el srisrngiya mwet tumal lutlut ac fahk, “Liye! Pa inge nina kiuk ac mwet wiuk uh!

⁵⁰ Kutena mwet su oru ma lungse lun Papa tumuk inkusrao, el pa mwet lik ac mwet louk ac nina kiuk.”

13

Pupulyuk Ke Mwet Taknelik
(Mark 4:1-9; Luke 8:4-8)

¹ In len sacna, Jesus el fahsr liki lohm sac ac som nu siken lulu uh, ac muta in luti.

² Un mwet su tuku raunella uh arulana pus, ouinge el sroang nu fin oak soko ac muta fac, ac mwet uh tu finmes uh.

³ El orekmakin kas in pupulyuk in luti nu selos ke ma puspis.

El fahk, “Mwet se som in taknelik.

⁴ Ke el sisalik fita uh nu fin fohk uh, kutu fita uh putatla nu siken inkanek inima uh, ac won uh tuku kangla.

⁵ Kutu putatla nu yen eoteot, yen minini fohk fac. Tia paht na fita uh srunak.

⁶ Tusruktu ke faht uh takak, sacn ma srunak uh folla ac uli, ke sripen srikla fohk nu ke oka.

⁷ Kutu fita uh putatla inmasrlon kokul uh, su kapak ac kupoiya sacn ma kapak we.

⁸ A kutu fita uh putatla nu fin fohk wo, ac kapak ac isus fahko puspis: kutu pacl siofok, kutu pacl onngoul, ac kutu pacl tolngoul.”

⁹ Ac Jesus el fahk, “Ke ma inge kowos porongo, fin oasr srewos!”

Sripen Pupulyuk Inge

(Mark 4:10-12; Luke 8:9-10)

¹⁰ Na mwet tumal lutlut elos kalukyang nu yurin Jesus ac siyuk sel, “Efu ku kom orekmakin kas in pupulyuk ke kom sramsram nu sin mwet uh?”

¹¹ Ac Jesus el topuk ac fahk, “Etauk ke ma lukma lun Tokosrai lun kusrao uh itukot nu suwos, ac tia nu selos.

¹² El su oasr etauk yoro ac fah itukyang tuh in arulana yohk liki meet; a el su wangin etauk yoro, etauk srisrik su oasr yorol ac fah itukla lukel.

¹³ Sripa se sis nga orekmakin kas in pupulyuk nu selos uh pa, elos liye a tiana kalem kac, ac elos lohng a tiana akilen.

¹⁴ Ouinge mwet inge elos akpwayeye kas in palu lal Isaiah, su fahk:

‘Mwet inge ac fah lohng na lohng, a tia kalem kac;

Elos ac fah liye na liye, a tiana akilenak,

¹⁵ Mweyen nunak lalos uh upa,

Ac elos fonosya insraclos,

Ac kaliya mutalos.

Funu tia ouinge mutalos lukun liye,

Ac sraclos lukun lohng,

Ac nunkalos lukun kalem kac,
 Ac elos lukun forma nu sik,
 Tuh nga in akkeyalosla. Ouinge God El fahk.’
¹⁶ “A kowos arulana in sewowo, mweyen mo-
 towos liye, ac srewos lohng.

¹⁷ Pwayena nga fahk nu suwos lah mwet palu
 puspis ac mwet lun God puspis kena liye ma
 kowos liye ac lohng ma kowos lohng, a elos tiana.

*Jesus El Aketeya Pupulyuk Ke Mwet Taknelik
 (Mark 4:13-20; Luke 8:11-15)*

¹⁸ “Ke ma inge, kowos porongo ac lutlut ke
 kalmen pupulyuk ke mwet taknelik.

¹⁹ Elos su lohng pweng ke tokosrai ac tia kalem
 kac, elos oana fita ma putatla nu sissen inkanek
 inima uh. El su Koluklana el tuku ac tulakunla
 fita se su yoki insialos.

²⁰ Ac kalmen fita ma putatla yen eoteot, ma nu
 selos su engan in eis pweng wo ke elos tufahna
 lohng.

²¹ Tusruktu, tiana tili nu in elos, ke ma inge ac
 tiana oan paht in elos. Na mwe lokoalok ku ma
 upa fin tuku nu selos ke sripen pweng sac, elos
 sa na in fuhleak.

²² Ac fita su putatla inmasrlon kokul uh el oana
 elos su lohng pweng uh, tusruktu elya lun faclu
 ac lungse lalos nu ke mwe kasrup uh kupoiya
 pweng sac, na tiana isus fahko.

²³ Ac fita ma yoki in fohk wo uh, elos pa mwet
 su lohng kas inge ac kalem kac, na elos isus
 fahko puspis — kutu siofok, kutu onngoul, ac
 kutu tolngoul.”

Pupulyuk Ke Mah Koluk Uh

24 Na Jesus el sifilpa fahk nu selos sie pac pupulyuk: “Tokosrai lun kusrao ouinge: Sie mwet el yukwiya fita wo in ima lal.

25 Sie fong ah ke mwet nukewa motulla, mwet lokoalok se tuku ac yukwiya mah koluk inmasr-lon wheat uh, na el som.

26 Ke sacn uh kapak ac mutawauk in sikyak fahko, na mah koluk uh sikyak pac.

27 Na mwet kulansap lun leum sac tuku nu yorol ac fahk, ‘Leum se, fita wo mukena pa kom tuh yukwiya ke ima se lom ah. Na mah koluk ke ima sac tuku ya me?’

28 Ac leum sac fahk, ‘Kalem lah mwet lokoalok se pa oru ma inge uh.’ Na elos siyuk sel, ‘Kom lungse kut in som fusak mah koluk uh?’

29 Ac el fahk, ‘Mo, mweyen kowos fin fis mah koluk uh, sahp kowos ac tuh fusak pac kutu sin sacn wo uh.

30 Lela wheat ac mah koluk uh in tukenina kap nwe ke na pacl in kosrani, na nga fah fahk mwet telani uh in fusak mah koluk uh meet, loseni nu sie ac esukak. Na elos fah orani wheat uh ac filiya in lohmi in filma uh.’”

*Pupulyuk Ke Fiten Mustard
(Mark 4:30-32; Luke 13:18-19)*

31 Jesus el sifilpa fahkak nu selos sie pac pupulyuk. “Tokosrai lun kusrao ouinge: Mwet se el eis sie fiten mustard ac yukwiya in ima lal.

32 Pa inge fita se ma srik oemeet, tusruktu el fin kapak el pa yohk oemeet ke sacn uh, na orala soko sak lulap, ac won yen engyeng uh tuku orala ahng lalos ke lesak uh.”

Pupulyuk Ke Mwe Pulol
(Luke 13:20-21)

³³ Jesus el sifilpa fahkak sie pupulyuk nu selos: “Tokosrai lun kusrao uh oana luman mwe pulol uh, ma sie mutan el sang kulamiseak ke sie pak in flao, na tok nufonna pak sac ac pulolak.”

Orekmakinyen Pupulyuk Sin Jesus
(Mark 4:33-34)

³⁴ Jesus el orekmakin kas in pululyuk in fahkak ma inge nukewa nu sin un mwet uh. El tia fahk kutena ma nu selos el fin tia orekmakin kas in pupulyuk.

³⁵ El oru ouinge in akpwayei kas lun mwet palu su fahk,
“Nga ac fah orekmakin pupulyuk ke nga sram-sram nu selos;
Nga fah fahkak nu selos ma su tia eteyuk oe ke orekla faclu ah me.”

Jesus El Aketeya Pupulyuk Ke Mah Koluk Uh

³⁶ Ke Jesus el fahsr liki un mwet sac ac utyak nu in lohmu uh, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, “Aketeya nu sesr lah mea kalmen pupulyuk ke mah koluk inima uh.”

³⁷ Ac Jesus el topuk ac fahk, “Mwet taknelik fita wo sac pa Wen nutin Mwet;

³⁸ ac ima sac pa faclu; ac fita wo uh pa mwet lun Tokosrai lun kusrao uh; mah koluk uh pa mwet su ma lun el su Koluklana;

³⁹ ac mwet lokoalok se ma taknelik fita koluk uh pa Devil. Pacl in kosrani uh pa saflaiyen faclu, ac mwet kosrani uh pa lipufan.

⁴⁰ Oana ke mah koluk uh ac orekeni ac isisyak in e uh, pa inge luman ma ac sikyak ke saflaiyen faclu.

⁴¹ Wen nutin Mwet el ac fah supwalik lipufan lal tuh elos in orani mwet nukewa in Tokosrai lal su oru ma koluk, oayapa elos su kolla mwet uh in oru ma koluk.

⁴² Ac elos ac fah siselosyang nu in funyu in e, yen ma elos ac fah tung, keok ac ngalis inwihselos.

⁴³ Na mwet lun God elos ac fah saromrom oana faht uh in Tokosrai lun Papa tumalos. Kowos porongo ma inge, fin oasr srewos.

Pupulyuk Ke Sie Ma Saok Wikinyukla

⁴⁴ “Tokosrai lun kusrao ouinge: Sie mwet el konauk sie ma saok wikinyukla in ima se. El sifilpa afinya, ac som ac kukakunla ma lal nukewa, na el folokla ac molela ima sac.

Pupulyuk Ke Sie Pearl

⁴⁵ “Ac Tokosrai lun kusrao ouinge pac: Sie mwet kuka el forfor ac sukok pearl saok,

⁴⁶ ac ke el konauk sie pearl ma arulana yohk molo, el som kitala ma lal nukewa ac molela pearl saok sac.

Pupulyuk Ke Sie Nwek

⁴⁷ “Tokosrai lun kusrao ouinge pac: Kutu mwet patur elos sista nwek lalos nu in lulu uh, ac sruokya kain ik puspis.

⁴⁸ Ke nwek sac sessesla ke ik, elos amakunak nu finmes uh, ac sraclik ik uh: ik ma wo uh itukyang nu in mwe neinyuk uh, a ma koluk uh sisila.

⁴⁹ Ac fah ouinge ke safliyen faclu. Lipufan uh ac mau fahsrelik ac orani mwet koluk liki inmasrlon mwet wo,

⁵⁰ ac siselosyang nu in e uh, yen ma elos ac fah tung ke keok ac ngalis in wihselos we.”

Ma Pwaye Sasu, Ac Ma Matu

⁵¹ Na Jesus el siyuk selos, “Ya kowos etu kalmen ma inge?”

Ac elos topuk, “Aok.”

⁵² Na el fahk nu selos, “Kalmen ma inge pa mwet nukewa su mwet luti ke Ma Sap uh su ekla nu ke mwet lutlut in Tokosrai lun kusrao, elos oana sie mwet ma oasr sie lohmsel, ac el eisla ma sasu ac ma mah liki nien filma lal.”

*Mwet Nazareth Elos Tia Lohang Nu Sel Jesus
(Mark 6:1-6; Luke 4:16-30)*

⁵³ Tukun Jesus el fahkak pupulyuk inge, na el som liki acn sac,

⁵⁴ ac folokla nu in acn sel sifacna. El luti in iwen lolngok selos, ac elos su lohng luti lal elos arulana fwefela. Ac elos siyuk, “El eis ya me kain in lalmwetmet inge, ac mwenmen ma el oru inge?”

⁵⁵ Ya el tia ma nutin mwet kamtu sac? Ya tia nina kial pa Mary, ac tia ma wial pa James, Joseph, Simon ac Judas?

⁵⁶ Ya tamtael lal nukewa elos tia oasr pac inge? Na el eis ma inge oya me?”

⁵⁷ Ke ma inge elos tiana lohang nu sel Jesus.

Jesus el fahk nu selos, “Mwet palu se el akfulatoryuk in acn nukewa sayen acn sel sifacna ac sin sou lal sifacna.”

⁵⁸ Tiana pus mwenmen el oru in acn sac mweyen wangin lulalfongi lalos.

14

Anwuki John Baptais
(*Mark 6:14-29; Luke 9:7-9*)

¹ In pacl sac Herod, leum lun acn Galilee, el lohng pweng kacl Jesus.

² El fahk nu sin mwet pwapa lal, "El inge pa John Baptais a sifil akmoulyeyukyak el, pa oru oasr ku lal in oru mwenmen inge uh."

³ Herod pa tuh sap in sruhu John, ac in kapiri el ac itukyang nu in presin. El oru ouinge ke sripacl Herodias, su tuh payuk meet sel Phillip, tamulel lal.

⁴ In kutu pacl meet, John Baptais el tuh fahk nu sel Herod, "Tia fal kom in payuk sel Herodias!"

⁵ Na Herod el tuh kena unilya John, tuh el sangeng sin mwet Jew, mweyen elos pangon John el sie mwet palu.

⁶ Ke sun len lal Herod, acn natul Herodias el tuh tacn ye mutun walil sac. Ac ke sripen yohk engan lal Herod,

⁷ el tuh wuleang nu sel ac fahk, "Nga fulahk lah nga ac sot nu sum kutena ma kom lungse!"

⁸ Na mutan sac fahk oana ke nina kial ah tuh fahk nu sel, "Ase nu sik ingena insifal John Baptais in sie ahlu!"

⁹ Tokosra el arulana oela kac, tuh mweyen el tuh wulela ye mutun mwet loh puspis, ouinge el sap in itukyang enenu lun mutan sac.

¹⁰ Ke ma inge el sap in pakpukla sifal John in presin.

¹¹ Na sifa sac oan in sie ahlu ac utuku nu sin mutan fusr sac, ac el usla nu sin nina kial ah.

¹² Mwet tuma lutlut lal John elos tuku, ac usla manol ac pikinya; tari elos som ac fahkang nu sin Jesus.

Jesus El Kiteya Mukul Limekosr Tausin, Sayen Mutan Ac Tulik

(Mark 6:30-44; Luke 9:10-17; John 6:1-14)

¹³ Ke Jesus el lohng pweng kacil John, el oayak ac som nu ke sie acn ma wangin mwet muta we. Mwet uh lohngak, na elos som tokol, ut na finmes uh.

¹⁴ Jesus el srola liki oak uh, ac ke el liye un mwet na pus sac, el arulana pakomutalos ac el akkeyala mwet mas lalos.

¹⁵ Ke ekela, mwet tumal lutlut elos kalukyang nu yorol ac fahk, "Ac fongeni pa inge, ac acn uh loesla nu ke acn mwet uh muta we. Supwala mwet uh elos in som nu in siti srisrik ac sifacna moul mongo nalos."

¹⁶ Na Jesus el fahk, "Elos tia enenu in som. Komtal sang kutu mongo an elos in kang!"

¹⁷ Na elos fahk, "Pwayena ma oasr yorosr pa lof in bread limekosr ac ik lukwa."

¹⁸ Na el fahk, "Use nu sik."

¹⁹ El sap mwet uh in muta fin mah uh. Na el eis lof limekosr ac ik lukwa ah, ngetak nu lucng ac sang kulo nu sin God. El kunsalik bread uh ac sang nu sin mwet tumal lutlut, na elos sang nu sin mwet uh.

²⁰ Mwet nukewa mongo ac kihpi. Na mwet tumal lutlut elos orani foth singoul luo ke luwen mongo uh.

²¹ Pisen mwet mukul ma mongo uh sahp ac oasr ke tausin limekosr, tia oaoa mutan ac tulik uh.

Jesus El Fahsr Fin Kof Uh
(*Mark 6:45-52; John 6:15-21*)

²² Na Jesus el sap mwet tumal lutlut in sroang nu fin oak uh ac kalot meet nu lefahlo ke el supwalik mwet uh.

²³ Tukun el supwalik mwet uh, el utyak nu fineol uh in pre we. Ke ekela, Jesus el mukena muta in acn sac,

²⁴ ac ke pacl se inge, oak soko ah som loes tari in lulu ah, ac noa uh sisot sisma mweyen eng uh tuhyak ac fungulya oak uh.

²⁵ Inmasrlon ao tolu ac ao onkosr ke lotutang, Jesus el tuku sun mwet tumal lutlut, ac el fahsr na fin kof uh.

²⁶ Ke elos liyal ke el fahsr fin kof uh elos arulana sangeng, ac kutu selos fahk, "Inut se!" ac wowoyak ke sangeng.

²⁷ In kitin pacl ah na Jesus el kasang nu selos ac fahk, "Akkeye kowos, nga na pa inge. Nimet sangeng!"

²⁸ Na Peter el kasla ac fahk, "Leum, fin kom pa ingan, sap nga in fahsrot fin kof uh nu yurum."

²⁹ Na Jesus el fahk, "Fahsru!" Na Peter el srola liki oak uh ac mutawauk in fahsr fin kof uh nu yurin Jesus.

³⁰ Tusruktu ke el liye upa lun eng uh, el sangeng ac mutawauk in tili nu inkof uh. Na el wowoyak ac fahk, "O Leum, moliyula!"

³¹ In kitin pacl ah na Jesus el asroela paol, sruokilya ac fahk, “O kom su srikla lulalfongi la! Efu kom ku alolo?”

³² Eltal kewa sroang nu fin oak uh, na eng uh mihsla.

³³ Mwet tumal lutlut su muta in oak uh elos epasr ac alu nu sin Jesus. Elos fahk, “Pwayena kom Wen nutin God!”

*Jesus El Akkeyala Mwet Mas In Acn Gennesaret
(Mark 6:53-56)*

³⁴ Elos tupalma in lulu sac ac oai in acn Gennesaret,

³⁵ ac mwet we akilenul Jesus. Ouinge elos sapwalik mwet nu yurin mwet mas nukewa in acn ma oan apkuran nu we tuh elos in usalosme nu yurin Jesus.

³⁶ Elos kwafe sel elan lela mwet mas uh in kahlyena finne pulan nuknuk lal uh; ac mwet nukewa su kahlye, elos kwela.

15

*Mwe Luti Lun Mwet Matu Somla
(Mark 7:1-13)*

¹ Na kutu mwet Pharisee ac mwet luti Ma Sap elos tuku liki acn Jerusalem ac siyuk sin Jesus,

² “Efu ku mwet tuma lutlut lom elos tia akos mwe luti ma ituku nu sesr sin mwet matu lasr oemeet me uh? Elos tiana akfalye ma oakwuki ke ouiyen aknasnasye paolos meet liki elos mongo!”

³ Na Jesus el topuk ac fahk, “Ac efu ku kowos tia akos ma sap lun God, a kowos fahsr na ke mwe luti lowos sifacna?”

⁴ Tuh God El fahk mu, 'Sunakin papa tomom ac nina kiom,' ac 'Kutena mwet su selngawi papa tumal ku nina kial ac fah anwuki.'

⁵ A kowos luti ac fahk mu fin oasr kutena ma yurin sie mwet ma el ku in sang kasru papa tumal ku nina kial, a el fahk mu, 'Ma se inge ma lun God,'

⁶ na el tia enenu in sunakin papa tumal. Ke kowos oru ouinge kowos tia akos ma God El sapkin, tuh kowos in oru na mwe luti lowos sifacna.

⁷ Kowos mwet wosounkas! Arulana pwaye ke Isaiah el tuh palye keiwos fahk mu,

⁸ 'Mwet inge sunakinyu na ke oalulos,
A insialos loes likiyu.

⁹ Wangin sripen alu lalos nu sik,
Mweyen elos luti mwet uh ke ma sap ma elos sifacna orala, oana in ma sap luk! "

*Ma Su Akfohkfokye Sie Mwet
(Mark 7:14-23)*

¹⁰ Na Jesus el pangonma un mwet uh nu yorol ac fahk nu selos, "Lohng, tuh in kalem suwos!

¹¹ Tia ma su utyak nu in oalin sie mwet pa akfohkfokye moul lal uh, a ma su illa liki oalul pa akfohkfokyal uh."

¹² Na mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac fahk, "Ku kom etu lah mwet Pharisee elos toasrla ke ma kom fahk ah?"

¹³ Ac Jesus el topkolos ac fahk, "Sak nukewa su Papa tumuk inkusrao el tia yukwiya, ac fah fifyak.

14 Nimet elya selos! Elos mwet kol kun; ac mwet kun se fin pwen sie pac mwet kun, eltal kewa ac putatyang nu in luf uh.”

15 Na Peter el fahk nu sel, “Aketeya nu sesr kalmen kas lom nu sin mwet Pharisee uh.”

16 Na Jesus el fahk nu selos, “Ya kowos srakna oana mwet saya uh, soenna kalem?”

17 Ya kowos tia etu? Kutena ma su utyak nu in oalin sie mwet ac fah som nu in sial, ac illa liki manol.

18 A ma su illa liki oalin sie mwet, ma inge tuku liki nunak lun insial, ac ma inge pa akfohkfokye moul lun sie mwet.

19 Mweyen nunak koluk uh tuku liki insial me, ac kolol in orek akmas, kosro, ac oru kutepacna lumah koluk saya uh; in pusr, kikiap, ac kaskas koluk lain mwet.

20 Pa inge ma su akfohkfokye sie mwet. A in tia ohlla pao meet liki mongo, oana lumah ma elos fahk kowos in oru — ma inge tia akfohkfokye moul lun mwet.”

Lulalfongi Lun Sie Mutan (Mark 7:24-30)

21 Jesus el fahsr liki acn sac, ac som nu in acn ma oan apkuran nu Tyre ac Sidon.

22 Sie mutan Canaan su muta in acn sac tuku nu yorol, ac wowoyak ac fahk, “Wen nutin David, nunak munas, pakoten nu sik. Oasr musen demon in acn se nutik, ac el arulana keok kac.”

23 Tusruktu wanginna ma Jesus el fahk nu sel. A mwet tumal lutlut elos kwafe nu sel ac fahk, “Supwalla! El fahsr tokosr ac arulana wowon!”

24 Na Jesus el fahk, “Supweyukme nga nu sin sheep tuhlac sin mwet Israel mukena.”

25 A mutan sac tuku ac putati nu ke nial ac fahk, “Leum, kasreyu!”

26 Ac Jesus el fahk, “Tia fal in eis mongo nun tulik ac sista nu sin kosro ngalngul.”

27 Na mutan sac fahk, “Aok, pwaye Leum, tusruktu finne kosro ngalngul uh, elos kang pac kutkut in mongo ma putatla liki tepu lun leum lalos uh.”

28 Ke ma inge Jesus el fahk, “Kom sie mutan su arulana yohk lulalfongi la! Enenu lom an ac fah orek nu sum oana siyuk lom an.” Na in kitin pacl ah na tulik mutan se natul ah kwela.

Jesus El Akkeyala Mwet Mas Puspis

29 Jesus el som liki acn sac ac fahsr ut sisken lulu Galilee. El fanyak nu ke sie acn fulat ac muta nu ten.

30 Un mwet puspis tuku nu yorol, ac elos us mwet ul, mwet kun, mwet sukapas, mwet tia ku in kaskas, ac mwet mas puspis saya, ac filiya yurin Jesus; ac el akkeyalosla.

31 Mwet uh arulana fwefela ke elos liye mwet nikin kas elos kaskas, mwet sukapas elos kwela, mwet ul elos fahsr, ac mwet kun elos liye. Ouinge elos kaksakin God lun Israel.

Jesus El Kiteya Mukul Akosr Tausin, Sayen Mutan Ac Tulik (Mark 8:1-10)

32 Jesus el pangonma mwet tumal lutlut ac fahk, “Nga pakomuta mwet inge, mweyen elos wiyu len tolu lah ac inge wangin ma elos in kang.

Nga tia lungse supwalosla ac tia kitalosi, mweyen elos ac ku in mulalla inkanek uh.”

³³ Na mwet tumal lutlut elos siyuk sel, “Kut ac konauk oya mongo ma ac fal nu sin u lulap se inge in acn mwesis se inge?”

³⁴ Na Jesus el siyuk selos, “Bread ekasr oasr yuruwos?”

Elos fahk, “Lof itkosr, ac ik srisrik ekasr.”

³⁵ Na Jesus el sap mwet uh in muta fin fohk uh.

³⁶ Na el eis lof itkosr ac ik uh, ac sang kulo nu sin God. El kunsalik ac sang nu sin mwet tumal lutlut, ac elos sang nu sin mwet uh.

³⁷ Mwet nukewa mongo nwe kihpi na. Na mwet tumal lutlut elos orani fotoh itkosr ke luwen mongo uh.

³⁸ Pisen mwet ma mongo uh oasr ke tausin akosr mukul, sayen mutan ac tulik.

³⁹ Na Jesus el supwalik mwet uh, ac sroang nu fin oak soko ac som nu in acn Magadan.

16

Mwe Siyuk Ke Sie Mwe Akul Lulap

(Mark 8:11-13; Luke 12:54-56)

¹ Kutu sin mwet Pharisee ac mwet Sadducee su tuku nu yurin Jesus elos kena sruokilya ke kas lal, ouinge elos sap elan oru sie mwe akul lulap nu selos in akkalemye lah God El welul.

² Tusruk Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Ke pacl se faht uh ac tili uh, kowos fahk mu, ‘Len lutu uh ac wona mweyen srusra pe kusra uh.’”

³ Ac toang na ke lotutang uh kowos ac fahk mu, ‘Ac afi, mweyen srusra ac lohsrlosr pe kusra uh.’ Kowos ku in palye pacl uh ke kowos liye pe kusra

uh, tusruk kowos tia ku in aketeya kalmen akul ma sikyak in pacl inge uh!

⁴ Fuka lupan koluk ac pilesru God lun mwet in pacl inge uh! Ya kowos ke liye sie mwe akul lulap? Mo! Pwayena mwe akul kowos ac liye pa mwe akul su tuh sikyak nu sel Jonah.”

Na el fahsr lukelos ac som liki acn sac.

Mwe Pulol Lun Mwet Pharisee Ac Mwet Sadducee

(Mark 8:14-21)

⁵ Ke mwet tumal lutlut elos kalla nu lefahl laco ke lulu uh, elos mulkunla in utuk bread.

⁶ Jesus el fahk nu selos, “Karinginkowosyang liki mwe pulol lun mwet Pharisee ac mwet Sadducee.”

⁷ Na elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos sifacna ac fahk, “El fahk ma inge mweyen kut mulkunla in utuk bread tuku.”

⁸ Jesus el etu ma elos fahk uh, na el siyuk selos, “Efu ku kowos sramsram inmasrlowos lah wangin bread yuruwos? Arulana srikla lalulalfongi lowos an!

⁹ Ya soenna kalem suwos? Ya kowos tia esam ke nga kunsalik lof limekosr nu sin mwet tausin limekosr ah? Fotoh ekasr kowos tuh nwakla ke luwen mongo ah?

¹⁰ Ac ke lof itkosr nu sin mwet tausin akosr ah? Fotoh ekasr kowos tuh nwakla ah?

¹¹ Efu ku tia kalem suwos lah nga tia kaskas ke bread? Karinginkowosyang liki mwe pulol lun mwet Pharisee ac mwet Sadducee uh!”

¹² Na mwet tumal lutlut elos fah akilenak lah el tia kas in sensenkunulos ke mwe akpulolye

bread, a ke mwe luti lun mwet Pharisee ac mwet Sadducee.

*Fahkak Lal Peter Ke Jesus
(Mark 8:27-30; Luke 9:18-21)*

¹³ Jesus el som nu yen ma oan apkuran nu Caesarea Philippi, ac el siyuk sin mwet tumal lutlut, “Mwet uh fahk mu su Wen nutin Mwet uh?”

¹⁴ Ac elos fahk, “Kutu fahk mu John Baptais, ac kutu mu Elijah, ac kutu fahk mu Jeremiah, ku sie sin mwet palu.”

¹⁵ Na el siyuk selos, “Ac kowos, kowos mu su nga uh?”

¹⁶ Na Simon Peter el topuk ac fahk, “Kom pa Christ, Wen nutin God mouL.”

¹⁷ Ac Jesus el fahk, “Mwe in sewowo nu sum, Simon, wen natul John! Ma pwaye se inge tia fwackyuk nu sum sin kutena mwet, a itukot nu sum sin Papa tumuk inkusrao.

¹⁸ Ke ma inge nga fahk nu sum, kom pa Peter, su kalmac uh pa ‘eot,’ ac fin eot se inge nga ac fah musai church luk; na finne misa, tia pac ku in kunausla.

¹⁹ Nga fah sot nu sum key nu ke Tokosrai lun kusrao. Ma kom tia lela fin faclu ac fah tia pac lela inkusrao, ac ma kom lela fin faclu ac fah lela pac inkusrao.”

²⁰ Na Jesus el sap mwet tumal lutlut in tiana fahk nu sin kutena mwet lah el pa Christ.

*Jesus El Sramsramkin Keok Ac Misa Lal
(Mark 8:31—9:1; Luke 9:22-27)*

²¹ In pacl sac lac, Jesus el kaskas kalem na nu sin mwet tumal lutlut ac fahk, “Nga enenu na in som nu Jerusalem ac akkeokyeyuk sin un mwet matu, mwet tol fulat, ac mwet luti Ma Sap uh. Ac fah anwuki nga, tusruktu tukun len tolu, nga fah sifil akmoulyeyukyak.”

²² Peter el solalla nu saya, ac mutawauk in kael ac fahk, “God El tia ku in lela in ouingan, Leum! Ma inge tia ku in sikyak nu sum!”

²³ Jesus el forang nu sel Peter ac fahk, “Fahla likiyu, Satan! Kom sie mwe tukulkul nu sik, mweyen nunak lom ingan tia ma tuku sin God me, a ma sin mwet uh.”

²⁴ Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Kutena mwet fin lungse wiyu, el enenu in lafwekunul sifacna, srukak sakseng lal ac fahsr tukuk.

²⁵ Tuh el su lungse molela moul lal, ac fah tuhlac lukel; a el su moul lal tuhlac lukel keik, el fah konauk moul lal.

²⁶ Ac tuh mwe mea nu sin sie mwet el fin eis lal faclu nufon, a moul lal tuhlac? Wangin sripa, mweyen wangin ma el ac ku in sang in sifil molela moul lal.

²⁷ Tuh Wen nutin Mwet el apkuran in tuku in wolana lun Papa tumal wi lipufan lal, na el ac fah sang ma lacne nu sin kais sie mwet, fal nu ke orekma lal.

²⁸ Pwayena nga fahk nu suwos, oasr kutu sin mwet inge su ac fah tiana misa nwe ke na elos liye ke Wen nutin Mwet el tuku in tokosrai lal.”

*Ekla Lun Jesus**(Mark 9:2-13; Luke 9:28-36)*

¹ Tukun len onkosr, Jesus el eaisal Peter ac tamulel se, James ac John, ac elos utyak nu fin soko eol fulat, ac elos mukena we.

² Ke elos liye na, Jesus el ekla ye mutaltal: saromrom mutal oana faht uh, ac nuknuk lal arulana fasrfasr pikapakla.

³ Na mwet tumal lutlut tolu ah liyalak Moses ac Elijah sramsram nu sin Jesus.

⁴ Na Peter el kasla ac fahk nu sin Jesus, "Leum, arulana wo ke kut muta inge uh! Kom fin lungse, nga ac musaela tolu iwen aktuktuk: sie sum, sie sel Moses, ac sie sel Elijah."

⁵ Ke el kaskas, sie pukunyeng na saromrom sonolosi, ac sie pusra in pukunyeng uh me fahk, "El inge Wen kulo saok nutik, su nga in sewowo kac. Kowos lohngol!"

⁶ Ke mwet tumal lutlut elos lohng pusra sac, elos arulana sangengla, na elos faksufi.

⁷ Jesus el tuku nu yorolos ac kahlulosi, ac fahk, "Tuyak, nimet sangeng!"

⁸ Na elos ngetak ac wangin mwet elos liye, a Jesus mukena.

⁹ Ke elos oatui liki fineol uh, Jesus el sap nu selos, "Nimet fahk nu sin kutena mwet ma su komtal liye inge nwe ke na Wen nutin Mwet el akmoulyeyukyak liki misa."

¹⁰ Na mwet tumal lutlut elos siyuk sin Jesus, "Efu ku mwet luti Ma Sap elos fahk mu Elijah el ac tuku meet?"

¹¹ Ac Jesus el fahk, "Pwaye lah Elijah el ac tuku meet, ac el ac fah akoela ma nukewa.

12 Tusruktu, nga fahk nu suwos lah Elijah el tuku tari, ac mwet uh tiana akilenul, a elos oru ma na koluk nu sel oana ma elos lungse. Ac elos ac fah oru oapana nu sin Wen nutin Mwet.”

13 Na mwet tumal lutlut elos kalemak lah el kaskas kacl John Baptais.

Jesus El Akkeyala Sie Tulik Mukul Su Oasr Demon Yorol

(Mark 9:14-29; Luke 9:37-43)

14 Ke elos folokla nu yurin un mwet uh, oasr sie mukul tuku nu yurin Jesus, su faksufi ye mutal

15 ac fahk, “Leum se, pakomuta wen nutik! El musen pulkoa, ac pacl se ac tuyang nu sel uh arulana upa, oru el kwacna putatyang nu in e uh, ku nu inkof uh.

16 Nga tuh usalu nu yurin mwet tomom lutlut, tuh elos koflana akkeyalla.”

17 Na Jesus el fahk, “Fuka lupan selulalfongi ac sesuwos in orekma lomtal uh! Nga ac muta yurumtal nwe ngac? Nga ac muteng komtal nwe ngac? Use tulik sacn nu yuruk!”

18 Jesus el sap ku nu sin demon sac, na el illa liki tulik sac, ac in pacl sacna tulik sac kwela.

19 Na mwet tumal lutlut elos tuku nu yurin Jesus in lukma ac siyuk sel, “Efu kut ku kofla lusla demon sac?”

20 Na Jesus el fahk, “Mweyen srikla lulalfongi lowos. Pwayena nga fahk nu suwos, lulalfongi lowos fin oana luman fiten mustard se, kowos ac ku in fahk nu sin eol soko inge, ‘Fahsrot liki acn se inge nu ingo!’ na ac som. Kowos ac ku in oru kutena ma!” [

21 “Tusruktu pre ac lalo mukena pa ku in sista kain inge; wangin ma saya ku in sista.”]*

*Jesus El Sifil Kaskaskin Misa Lal
(Mark 9:30–32; Luke 9:43–45)*

22 Ke mwet tumal lutlut nukewa fahsreni nu Galilee, Jesus el fahk nu selos, “Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet

23 su ac fah unilya, tusruktu tukun len tolu, el fah sifil akmoulyeyukyak.”

Mwet tumal lutlut elos arulana asor ke elos lohng ma inge.

Akfalye Tax Lun Tempul

24 Ke Jesus ac mwet tumal lutlut tuku nu Capernaum, mwet eisani tax lun Tempul elos tuku nu yorol Peter ac siyuk, “Ku mwet luti lom el wi moli tax lun Tempul uh?”

25 Ac Peter el fahk, “Aok.”

Ke Peter el ilyak nu in lohng uh, Jesus el kasla meet ac fahk, “Simon, mea kom nunku? Su moli tax ac mwe takma saya nu sin tokosra lun faclu? Ya mwet na in acn se, ku mwet sac uh?”

26 Ac Peter el fahk, “Mwet sac uh.”

Na Jesus el fahk, “Fin ouingan, kalem lah mwet in acn se ac tia moli.

27 Tusruktu kut tia lungse aktoasrye mwet inge. Ke ma inge, kom som nu in lulu uh ac sista soko ah an. Amakunak ik soko ma kom ahsak oemeet an, ac kom ac fah konauk ipin silver se in oalul ma fal in molela tax luk kom uh nu in Tempul uh. Usla ac sang akfalyela.”

* 17:21 Kutu Ma Simusla uh sang v. 21

18

Su Fulat Oemeet Uh (*Mark 9:33-37; Luke 9:46-48*)

¹ In pacl sac, mwet tumal lutlut elos tuku ac siyuk sin Jesus, “Su fulat oemeet in Tokosrai lun kusrao uh?”

² Na Jesus el pangonma tulik srisrik se ac sap elan tu ye mutalos,

³ ac el fahk, “Pwayena nga fahk nu suwos, kowos fin tia ekla in oana tulik srisrik, kowos ac koflana ilyak nu in Tokosrai lun kusrao.

⁴ El su fulat oemeet in Tokosrai lun kusrao uh pa el su akpuliselyal in oana tulik se inge.

⁵ Ac kutena mwet su eis sie tulik srisrik ouinge inek, el oayapa eisyu.

Mwe Aktukulkulye Lulalfongi Lun Mwet (*Mark 9:42-48; Luke 17:1-2*)

⁶ “Kutena mwet su fah aktukulkulye sie selos inge su srik su lulalfongiyu, ac wona nu sin mwet sacn in sripsripi sie eot wen inkwawal ac sisella elan walomla yen loal in meoa uh.

⁷ Fuka kolukiya nu sin faclu ke oasr na ma su aktukulkulye mwet uh! Kain lumah inge ac nuna sikyak pacl nukewa, tusruktu ac fah arulana koluk nu sin mwet se su pwanang tuh ouiya inge in sikyak uh!

⁸ “Lac poum ku lac niom fin aktukulkulye kom, pakela ac sista! Ac wo fin wanginla lac poum ku lac niom ac kom utyak nu in moul ma pahtpat, liki monum in fas ac sisiyang kom nu in e kawil.

⁹ Ac la atronmotom fin aktukulkulye kom, tipalla ac sista! Ac wo kom in utyak nu ke moul

ma pahtpat wi atronmuta se na, liki atronmotom kewa in oasr ac sisiyang kom nu ke e lun hell.

Pupulyuk Ke Sheep Tuhlac
(Luke 15:3-7)

¹⁰ “Liyaung tuh kowos in tia pilesru kutena selos su srik inge. Nga fahk nu suwos, tuh lipufan lalos elos mutana ye mutun Papa tumuk inkusrao pacl e nukewa.” [

¹¹ Tuh Wen nutin Mwet el tuku in tuh molelosla su tuhlac.”]*

¹² “Mea kowos nunku mu sie mwet ac oru fin oasr sheep siofok natul, ac soko tuhlac? Ya el ac tia fliya ma eungoul eu in muta mongo pe eol uh, ac som suk ma soko ma tuhlac uh?

¹³ Ke el konauk, nga fahk nu suwos lah el ac engan yohk ke sheep soko ah, liki ma eungoul eu ma tia tuhlac uh.

¹⁴ In ouiya se na inge, Papa tomowos inkusrao El tia lungse kutena selos su srik inge in tuhlac.

Sie Mwet Su Orekma Koluk Lain Kom

¹⁵ “Sie mwet lulalfongi fin orekma koluk lain kom, fahla nu yorol ac akkalemeye ma sufal lal. Tusruktu, oru ma inge inmasrlomtal na. El fin porongekom, na orekma wo lom folokonulma.

¹⁶ A el fin tia porongekom, kom eis sie ku luo mwet in wi kom, tuh kas in alein nukewa in oasr akpwayeye sin mwet loh luo yak, oana ke Ma Simusla uh fahk.

¹⁷ Ac el fin tia pacna porongalos, na kom fahkak ma nukewa nu sin church. Ac el fin

* **18:11** Kutu Ma Simusla uh sang v. 11.

srangesr lohng church, na kom tari oral oana sie mwet pegan, ku sie mwet eisani tax.

Ma Su Filfilla Ac Ma Tia Filfilla

¹⁸ “Ke ma inge nga fahk nu suwos nukewa: Kutena ma kowos kapriya fin faclu, ac fah kapiri pac inkusrao; ac kutena ma kowos tulala faclu, ac fah taltalla pac inkusrao.

¹⁹ “Ac nga fahk pac nu suwos: Pacl nukewa ma luo suwos insese nu ke sie ma su kowos pre kac fin faclu, Papa tumuk inkusrao El ac fah oru nu suwos.

²⁰ Tuh yen nukewa ma oasr mwet luo ku tolu tukeni we inek, nga fah welulos pac.”

Pupulyuk Ke Sie Mwet Kulansap Su Tia Nunak Munas

²¹ Na Peter el tuku nu yurin Jesus ac fahk, “Mwet Luti, sie mwet lulalfongi wiuk fin nuna orekma koluk nu sik, pacl ekasr nga ac nunak munas nu sel kac? Ya pacl itkosr?”

²² Ac Jesus el topuk ac fahk, “Mo, tia pacl itkosr, a itngoul pacl itkosr,

²³ mweyen Tokosrai lun kusrao uh ouinge: Sie pacl ah tuh oasr sie tokosra su sulela in tuni soemoul lun mwet orekma lal.

²⁴ El tufahna akoo in oru ma inge na utukyak sie selos su soemoul lal alukela million dollar.

²⁵ Mani su oasr yurin mwet kulansap sac tia fal in molela soemoul lal, ke ma inge tokosra el sap in kukakinyukla el oana sie mwet kohs, wi mutan kial, tulik natul ac ma nukewa lal, in akfalye misa lal.

²⁶ Ke ma inge mwet kulansap sac putati nu ye mutun tokosra sac ac fahk, ‘Nunak munas,

mongfistrasr nu sik, ac nga ac fah akfalye nu sum ma nukewa!’

²⁷ Tokosra sac pakomutal ac nunak munas nu sel ac eela soemoul lal, na el fuhlella el som.

²⁸ “Na ke mwet sac el oatula, el sun sie sin mwet orekma wial su soemoul nu sel ke sie lupa na srisrik. El sruokilya ac iseya kwawal ac fahk, ‘Molema soemoul lom nu sik uh!’

²⁹ Mwet kulansap sac putati ye mutal ac fahk, ‘Nunak munas, mongfistrasr nu sik, ac nga fah akfalyela soemoul luk nu sum!’

³⁰ A el tia lungse lohng, ac el eisalang nu in presin tuh elan muta nwe ke na el akfalyela soemoul lal.

³¹ Ke mwet orekma wial saya elos liye ma inge, elos arulana toasr kac, ac som fahk ma nukewa nu sin tokosra sac.

³² Na tokosra sac solama mwet sac ac fahk nu sel, ‘Kom sie mwet kulansap arulana koluk! Nga nunak munas nu sum ke ma nukewa kom soemoul nu sik kac, mweyen na kom kwafe nu sik.

³³ Ya tia fal kom in nunak munas pac nu sin mwet kulansap se wiom ah, oana ke nga oru nu sum?’

³⁴ Tokosra el arulana kasrkusrak sel, ac sup-walla nu in presin elan muta keok we nwe ke na el akfalyela soemoul lal nukewa.”

³⁵ Ouinge Jesus el fahk nu selos, “Papa tumuk inkusrao El ac oru oapana inge nu suwos, kowos fin tia nunak munas nu sin mwet lulalfongi wiowos ke insiowos na pwaye.”

19

Jesus El Luti Ke Payuk Fahsrelik (Mark 10:1-12)

¹ Tukun Jesus el fahk ma inge tari, el som liki acn Galilee ac ut kutulap in Infacl Jordan nu Judea.

² Un mwet puspis fahsr tokol, ac el akkeyalosla nukewa su mas we.

³ Kutu mwet Pharisee tuku nu yorol tuh elos in srikal ke mwe siyuk se inge, “Ya Ma Sap uh lela sie mwet in sista mutan kial ke kutena sripa?”

⁴ Jesus el topuk ac fahk, “Ya kowos soenna riti Ma Simusla se ma fahk mu, Ke mutawauk, El su orala ma nukewa El orala pac mukul ac mutan?”

⁵ Ac God El fahk, ‘Ke sripa se inge, sie mukul el fah fahsr liki papa ac nina, ac fah fulyang nu sin mutan kial, ac eltal fah ma sefanna.’

⁶ Ouinge eltal fah tia sifil ma luo, a eltal ac ma sefannala. Ke ma inge, ma God El falsani lela mwet uh in tia eisalik.”

⁷ Na mwet Pharisee elos siyuk sel, “Ac efu ku Moses el tuh sapkin mu mukul se ac ku in sang sie pwepu in fahsrelik nu sin mutan kial, ac supwalla lukel?”

⁸ Jesus el topuk ac fahk, “Moses el tuh lela nu suwos in sista mutan kiowos mweyen arulana upa insiowos. Tusruktu, tia ouinge ke mutawauk me.

⁹ Ke ma inge nga fahk nu suwos, kutena mwet su sista mutan kial ke kutena sripa sayen mutan sac orek kosro, na mukul sac el orek kosro el fin sifil payukyak sin siena mutan.”

¹⁰ Mwet tumal lutlut elos fahk, “Fin pa ingan oakwuk inmasrlon sie sianyan, ac wona in tia payuk.”

¹¹ Na Jesus el fahk, “Tia mwet nukewa ku in eis mwe luti se inge, a elos na su God El akkalemeye nu se.

¹² Mweyen oasr sripa pus ma oru sie mukul in tia payuk: kutu, mweyen elos nuna isusla ouinge; ac kutu, mwet uh pa oru elos in ouinge; ac kutu tia payuk ke na sripen Tokosrai lun kusrao. Lela el su ku in eis mwe luti se inge in eis.”

*Jesus El Akinsewowoye Tulik Srisrik
(Mark 10:13-16; Luke 18:15-17)*

¹³ Na mwet uh use tulik srisrik nu yurin Jesus elan filiya paol faclos ac pre kaclos, a mwet tumal lutlut elos multikin nu sin mwet uh.

¹⁴ Na Jesus el fahk nu selos, “Lela tulik in tuku nu yuruk ac nimet ikololosi, tuh Tokosrai lun kusrao ma lalos su oana tulik srisrik uh.”

¹⁵ Na el filiya paol nu faclos, ac som liki acn sac.

*Mwet Fusr Kasrup Se
(Mark 10:17-31; Luke 18:18-30)*

¹⁶ Sie pacl ah mwet fusr se tuku nu yurin Jesus ac siyuk sel, “Mwet Luti, orekma wo fuka se nga enenu in oru tuh nga fah ku in eis moul ma pahtpat?”

¹⁷ Na Jesus el fahk, “Efu kom ku siyuk sik ke ma su wo uh? God mukena pa wo. Kom fin lungse eis moul ma pahtpat, liyaung ma sap.”

¹⁸ Na mwet fusr sac siyuk, “Ma sap fuka?”

Ac Jesus el topuk, “Nik kom akmas, nik kom kosro; nik kom pisrapasr; nik kom orek loh kikiap lain mwet;

¹⁹ sunakin papa tomom ac nina kiom; ac lungse mwet tulan lom oana kom lungse kom sifacna.”

²⁰ Na mwet fusr sac fahk, “Nga liyaung ma sap inge nukewa. Mea pac nga enenu in oru?”

²¹ Na Jesus el fahk nu sel, “Kom fin ke kom in suwosna, kom som kukakunla ma lom nukewa ac sang molo an nu sin mwet sukasrup, na ac fah oasr mwe kasrup lom inkusrao; na kom fahsru fahsr tukuk.”

²² Ke mwet fusr sac lohng ma inge, el som ac arulana toasrla kac, mweyen el sie mwet na kasrup.

²³ Na Jesus el fahk nu sin mwet tumal lutlut, “Pwayena nga fahk nu suwos, ac fah arulana upa sie mwet kasrup in utyak nu in Tokosrai lun kusrao.

²⁴ Ac nga sifilpa fahk, ac fisrasr tuh soko camel in fahsr sasla ke mutun soko nilul, liki sie mwet kasrup in ilyak nu in Tokosrai lun God.”

²⁵ Ke mwet tumal lutlut elos lohng ma inge elos arulana fwefela. Na elos fahk, “Fin ouingan, su ac ku in moult?”

²⁶ Jesus el ngetang nu selos ac fahk, “Ma inge ac koflana orek sin mwet uh, a God El ku in oru ma nukewa.”

²⁷ Na Peter el kasla ac fahk, “Liye, kut filiya ma nukewa ac fahsr tukum. Na mea kut ac eis kac?”

²⁸ Na Jesus el fahk nu selos, “Pwayena nga fahk nu suwos, ke Wen nutin Mwet el ac muta fin tron wolana lal ke We Sasu, na kowos mwet singoul luo su fahsr tukuk inge ac fah wi pac muta fin

tron singoul luo, in nununku sruf singoul luo lun Israel.

²⁹ Ac mwet nukewa su filiya lohm ac acn, ku mwet lel ac mwet lohl, ku papa ac nina, ku tulik natul ke sripuk, ac fah eis lanen ma inge pacl siofok yohk liki, ac elos ac fah usrui pac moull ma pahtpat.

³⁰ A mwet puspis su meet in pacl inge ac fah tok, ac mwet puspis su tok in pacl inge elos ac fah meet.

20

Mwet Orekma In Ima In Grape

¹ "Tokosrai lun kusrao uh ouinge: ac oana sie mwet kacto ma toang na oatula ke lotutang in konauk kutu mwet in orekma ke ima in grape lal.

² Elos insese elan moli nu selos ipin silver se ke len se, fal nu ke molo se orek in pacl sac, na el supwalosla nu in ima lal.

³ Ke ao eu ke lotu sacna, el sifilpa folokla nu ke acn in kuka uh, ac konauk kutu pac mwet su tu we ac wangin ma oru.

⁴ Na el fahk nu selos, 'Kowos som ac wi pac orekma in ima in grape uh, ac nga fah moli nu suwos ke sie moull fal.'

⁵ Na elos som. Ac ke ao singoul luo ac ao tolu, el sifilpa som ac oru oana ma el oru meet ah.

⁶ Apkuran nu ke ao limekosr ke ekela, el sifil folokla nu ke acn in kuka uh ac sifilpa liyauk kutu mwet tu we, ac el fahk, 'Efu ku kowos muta wel len fon se inge?'

⁷ Na elos fahk, 'Wangin mwet srukkutyak in orekma.' Na el fahk, 'Fin ouingan, kowos som wi orekma ke ima in grape ah.'

⁸ "Ke ekela, mwet kacto sac fahk nu sin mwet karingin mwet orekma uh, 'Pangonma mwet orekma ac moleang orekma lalos, mutawauk kaclos su tuku oetok nwe ke mwet ma tuku oemeet.'

⁹ Na kais sie mwet ma mutawauk orekma ke ao limekosr ke eku, elos eis ipin silver se.

¹⁰ Ouinge ke mwet ma mutawauk oemeet in orekma elos tuku in eis molin orekma lalos, elos nunku mu ac yohk ma elos ac eis; tusruktu elos eis pacna kais sie ipin silver.

¹¹ Elos eis mani lalos ac mutawauk in torkaskas lain mwet kacto sac

¹² ac fahk, 'Mwet ma touyak oetok inge elos orekma ke ao sefanna, a kut orekma len fon se ye faht uh, ac kom moli nu selos oana ke kom moli nu sesr!'

¹³ Na mwet kacto sac fahk nu sin sie selos, 'Mwet kawuk, porongeyu. Nga tiana kutasrik nu sum. Kom tuh insese in orekma len fon se ke ipin silver se na.

¹⁴ Inge kom eis mani lom an ac folokla nu loh sum. Nga lungse sang nu sin mwet se ma tuku oetok inge lupa se na ma nga sot nu sum ah.

¹⁵ Ya tia ma luk in sulela ma nga ac oru ke mani luk sifacna? Ya kom loloik mweyen nga oru wo nu selos?' "

¹⁶ Na Jesus el fahk, "Ouinge, elos su tok ac fah meet, ac elos su meet ac fah tok."

*Jesus El Sramsram Ke Misa Lal Pacl Se Aktolu
(Mark 10:32-34; Luke 18:31-34)*

¹⁷ Ke Jesus el ututyak nu Jerusalem, el sre la mwet tumal lutlut ac kaskas nu selos inkanek uh

¹⁸ ac fahk, “Kut ac som nu Jerusalem pa inge, ac Wen nutin Mwet el ac fah itukyang nu inpoun mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap uh. Elos ac fah wotela elan misa,

¹⁹ na elos fah eialang nu inpoun mwet pegan, su ac fah aksruksrukul, srunglul, ac unilya fin sakseng soko. Tusruktu ke len se aktolu el ac fah sifil akmoulyeyuyak.”

*Ngusr Lun Sie Nina
(Mark 10:35–45)*

²⁰ In pacl sac, mutan kial Zebedee el tuku nu yurin Jesus, wi wen luo natul. El epasrla ye mutal ac fahk lah oasr ma el ke siyuk.

²¹ Ac Jesus el fahk, “Mea kom lungse?”

Na nina sac fahk, “Wulema nu sik lah wen luo nutik inge ac fah muta, sie lac poum layot ac sie lac poum lasa, ke kom ac tokosrala uh.”

²² Na Jesus el fahk nu sin tamulel sac, “Komtal tia etu ma komtal siyuk an. Ya komtal ac ku in nim ke cup in keok se ma nga akola in nim kac?”

Ac eltal fahk, “Kut ku.”

²³ Na Jesus el fahk, “Pwaye lah komtal ac nim kac, tusruktu tia ma luk in fahk lah su ac muta layot ac lasa sik. Acn inge ma sin mwet su Papa tumuk El akoela nu se.”

²⁴ Ke mwet tumal lutlut singoul saya elos lohng ma inge, elos arulana kasrkusrak sin tamulel sac.

²⁵ Ouinge Jesus el pangnoloseni ac fahk nu selos, “Kowos etu lah mwet kol lun mwet pegan uh lungse na sapsap nu fin mwet lalos, ac mwet

leum uh elos akkalemye lah ku nukewa oasr selos.

²⁶ Tusruktu, ac fah tia ouinge yuruwos. Sie suwos fin ke elan fulat inmasrlowos, el enenu in mwet kulansap lowos;

²⁷ ac sie suwos fin lungse in el emeet, enenu elan mwet foko lowos,

²⁸ oana ke Wen nutin Mwet el tia tuku in tuh kulansupweyuk el, a tuh elan sie mwet kulansap, ac sang mou lal in molela mwet puspis.”

*Jesus El Akkeyala Mwet Kun Luo
(Mark 10:46-52; Luke 18:35-43)*

²⁹ Ke Jesus ac mwet tumal lutlut elos som liki acn Jericho, oasr sie un mwet na yohk fahsr tokolos.

³⁰ Mwet kun luo su muta sisken innek uh lohng lah Jesus el fahsr in alukeltalla, na eltal wowoyak ac fahk, “Wen nutin David! Pakoten nu sesr!”

³¹ Mwet in u sac elos mulat nu seltal ac fahk eltal in koasrlong. A eltal wowoyak yohk liki meet ac fahk, “O Leum, Wen nutin David! Pakomutahr!”

³² Jesus el tui, ac pagnoltal ac siyuk, “Mea komtal lungse ngan oru nu sumtal?”

³³ Ac eltal fahk, “Leum, oru tuh kut in ku in liye!”

³⁴ Jesus el pakomutaltal ac kahlye mutaltal. In pacl sacna eltal ku in liye, ac eltal fahsr tokol.

21

*Utyak Pwengpeng Nu In Jerusalem
(Mark 11:1-11; Luke 19:28-40; John 12:12-19)*

¹ Ke Jesus ac mwet tumal lutlut elos apkuran yang nu Jerusalem, elos tuku nu Bethphage, su oan sisken Fineol Olive. Ke elos muta we, Jesus el supwala luo sin mwet tumal lutlut in som meet lukeltal,

² ac pa inge ma el sap eltal in oru: “Komtal som nu in siti srisrik se ma oan meeto, na ke komtal ac utyak, komtal ac konauk soko donkey ma kapir oan we, su oasr soko natu tu siskal. Tulala ac use kewa nu yuruk.

³ Ac kutena mwet fin kaskas nu sumtal, komtal fah fahk, ‘Leum el enenaltal,’ na el ac sa na in fuhleltalma.”

⁴ Ma inge orek tuh in akpwayei kas lun mwet palu su fahk,

⁵ “Fahkang nu sin siti Zion,
Liye, tokosra lom el tuku nu yurum!

El inse pusisel, ac muta fin soko donkey,
Aok, fin natu soko ah.”

⁶ Ouinge mwet tumal lutlut luo ah som ac oru oana ma Jesus El fahk nu seltal.

⁷ Eltal use donkey soko ac ma fusr soko natul, ac fliya nuknuk laltal nu factal, na Jesus el sroang ac muta fac.

⁸ Sie un mwet na lulap elos laknelik nuknuk lalos inkanek uh, ac kutu mwet uh pakela lesak ac sang lohala inkanek uh.

⁹ Mwet su fahsr meet liki Jesus, ac elos su fahsr tokol, elos nukewa wowoyak ac fahk, “Kaksakin Wen nutin David! God Elan akinsewowoye el su tuku Inen Leum! Kaksakin God!”

10 Ke Jesus el utyak nu Jerusalem, mwet nukewa in siti uh wonak, ac elos asiyuki, “Su mwet se inge?”

11 Ac u se ma welul Jesus ah fahk, “El inge Jesus, mwet palu su tuku liki Nazareth in Galilee.”

Jesus El Som Nu In Tempul

(Mark 11:15-19; Luke 19:45-48; John 2:13-22)

12 Jesus el utyak nu in Tempul ac luselosyak nukewa su kuka ac moul in Tempul uh. El topkaku la tepu lun mwet ayaol mani uh, ac oayapa mwe muta lalos su kukakin wule uh,

13 ac el fahk nu selos, “Simla in Ma Simusla lah God El fahk, ‘Tempul luk ac fah pangpang iwen pre,’ a kowos oru nien wikla lun mwet pisrapasr!”

14 Mwet kun ac mwet sukapas elos tuku nu yorol in Tempul, ac el akkeyalosla.

15 Mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap elos arulana kasrkusrak ke elos liye orekma wolana ma el oru inge, ac ke tulik uh wowoyak in Tempul ac fahk, “Kaksakin Wen nutin David!”

16 Na elos siyuk sin Jesus, “Ku kom lohng ma elos fahk inge?”

Na Jesus el fahk, “Aok, nga lohng. Ya kowos soenna riti Ma Simusla? Fahk mu, ‘O God, kom loteang nu sin tulik srisrik ac tulik fusr in etu in oru kaksak pwaye nu sum.’ ”

17 Jesus el fahsrlukelos ac som liki siti uh nu Bethany, ac mongla we ke fong sac.

Jesus Ac Sak Fig Soko

(Mark 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Toang na in len tok ah, ke Jesus el folokla nu in siti uh, el masrinsralla.

¹⁹ El liye soko sak fig su tu sisken innek uh ac el kuhfla nu kac, tusruktu wangin fahko kac, a sra mukena. Na el fahk nu sin sak soko ah, “Kom ac fah tiana sifil isus fahko!” In kitin pacl ah na sak soko ah uli.

²⁰ Mwet tumal lutlut elos liye ma inge, ac elos arulana fwefela kac. Ac elos siyuk, “Fuka tuh sak fig soko inge arulana sa in uli?”

²¹ Na Jesus el topuk ac fahk, “Pwayena nga fahk nu suwos, kowos fin lulalfongi na ac tia alolo, kowos ac ku in oru ma nga oru nu sin sak fig soko inge. Ac tia ma inge mukena, a kowos ac ku pac in fahk nu sin eol soko inge, ‘Mukuiyak ac srola nu in meoa uh,’ na ac srola.

²² Fin oasr lulalfongi lowos, ma nukewa ma kowos siyuk kac in pre lowos uh kowos ac eis.”

*Kusen Siyuk Lun Mwet Uh Ke Ku Lun Jesus
(Mark 11:27-33; Luke 20:1-8)*

²³ Jesus el foloko nu in Tempul; ac ke el luti, mwet tol fulat ac mwet matu elos tuku nu yorol ac siyuk sel, “Ma ya ku lom in oru ma inge? Su sot ku ingan nu sum uh?”

²⁴ Na Jesus el fahk, “Nga ac siyuk suwos mwe siyuk sefanna, ac kowos fin ku in topuk, na nga ac fahkot lah ma ya ku ma nga orekmakin in oru ma inge uh.

²⁵ Ku lal John in baptaisi mwet uh tuku ya me — ma sin God, ku ma sin mwet uh?”

Elos mutawauk in asiyuki inmasrlolos, “Mea kut ac fahk uh? Kut fin fahk mu, ‘Ma sin God,’

na el ac ange, 'Ac efu kowos ku tia lulalfongel John?'

²⁶ A kut fin fahk mu, 'Ma sin mwet uh,' na kut ac sangeng ke ma mwet ac oru nu sesr, mweyen elos nukewa lulalfongi mu John el sie mwet palu."

²⁷ Ke ma inge elos topuk Jesus ac fahk, "Kut tia etu."

Na el fahk nu selos, "Fin ouinge, nga ac tia pac fahk nu suwos lah ma ya ku luk in oru ma inge uh."

Pupulyuk Ke Wen Luo

²⁸ "Na mea kowos nunku ke sramsram se inge? Oasr wen luo nutin mwet se. El som nu yurin el su matu ac fahk, 'Wen nutik, fahla ac orekma ke ima in grape uh misenge.'

²⁹ Ac wen sac fahk, 'Nga ac tia som,' a tok el aolla nunak lal ac som.

³⁰ Na papa sac som nu yurin wen se ma fusr ac fahk oapana nu sel, na wen sac fahk, 'Aok, papa, nga ac som,' a el tiana som.

³¹ Su kac sin wen luo ah oru ma lungse lun papa sac?"

Na elos fahk, "Wen se ma matu ah."

Ouinge Jesus el fahk nu selos, "Pwayena nga fahk nu suwos, mwet eisani tax ac mutan kosro uh* ac ku in utyak nu in Tokosrai lun God meet liki kowos.

³² Tuh John Baptais el tuku nu yuruwos ac akkalemye ouiye n moul pwaye, ac kowos tia lulalfongel; a mwet eisani tax ac mutan kosro

* **21:31 mutan kosro uh:** mutan ma kukakin manolos.

elos lulalfongel. Kowos ne liye ma inge a toko kowos tiana ekulla nunak lowos in lulalfongel.”

*Pupulyuk Ke Mwet Liyaung Ima In Grape Uh
(Mark 12:1-12; Luke 20:9-19)*

³³ Na Jesus El fahk, “Lohng pac pupulyuk se inge. Oasr ima in grape se lun mwet kacto se. El kuhlasak, ac pukanak luf se mwe itat wain, na el musaela nien soan se. Tukun ma inge el sang ima se inge nu sin kutu mwet in karingin, ac el som liki facl sac.

³⁴ Ke sun pacl in korsrani grape uh, el supwala mwet kulansap lal nu yurin mwet karingin ima uh in eis ip lal ke fokin ima uh.

³⁵ Mwet karingin ima sac sruokya mwet kulansap inge — srungulak sie, uniya sie, ac tungalak sie.

³⁶ Na mwet kacto sac sifilpa supwala mwet kulansap pus liki meet, ac mwet karingin ima sac oru nu selos oapana elos oru meet ah.

³⁷ Na tok, el supwala wen natul sifacna nu yorolos. In nunak lal el mu, ‘Pwayena elos ac sunakin wen se nutik inge.’

³⁸ Tusruktu, ke mwet karingin ima uh liye wen sac, elos fahk nu sin sie sin sie, ‘Wen se nutin mwet kacto sac pa inge. Fahsru kut unilya, na ima se inge ac fah ma lac lasr!’

³⁹ Ouinge elos sruokilya, sisella liki ima sac, ac unilya.”

⁴⁰ Na Jesus el siyuk, “Mwet se la ima sac fin tuku, mea el ac oru nu sin mwet karingin ima sac?”

⁴¹ Na elos fahk, “Kalem lah el ac uniya mwet koluk inge, ac sang ima sac nu sin kutu pac mwet

in karingin, su ac fah sang ip lal ke fokin ima uh in pacl fal.”

⁴² Na Jesus el fahk nu selos, “Ya kowos soenna rit in Ma Simusla,

‘Eot se ma mwet musa uh sista,

Pa yohk sripa oemeet uh.

Leum pa oru ma inge uh;

Fuka lupan usrngukiya in liye!’ ”

⁴³ Na Jesus el fahk pac nu selos, “Ke ma inge nga fahk nu suwos: Tokosrai lun God ac fah itukla liki kowos, ac itukyang nu sin mwet su ac orala fahko pwaye.” [

⁴⁴ Kutena mwet su putatla nu fin eot se inge ac fah musalsalu mano. Ac eot se inge fin putatla nu fin sie mwet, manol ac fah pusraksrakelik.]†

⁴⁵ Ke mwet tol fulat ac mwet Pharisee elos lohng kas in pupulyuk lun Jesus inge, elos etu lah el kaskas kaclos.

⁴⁶ Ouinge elos srike in sruokilya, tusruktu elos sangeng sin un mwet uh, mweyen mwet uh pangon mu Jesus el sie mwet palu.

22

Pupulyuk Ke Kufwen Marut (Luke 14:15-24)

¹ Jesus el sifilpa orekmakin kas in pupulyuk ke el kaskas nu sin mwet uh.

² El fahk, “Tokosrai lun God ouinge: Oasr sie tokosra su akoo sie kufwen marut nu sin wen se natul.

† **21:44** Kutu Ma Simusla uh sang v. 44.

³ El supwalik mwet kulansap lal in som solama mwet ma solsol tari nu ke kufwen marut uh elos in tuku, tuh elos tia lungse tuku.

⁴ Na el sifilpa supwala kutu pac mwet kulansap in fahk nu selos su solsol: 'Kufwa luk uh akola tari, cow mukul wowo nutik ac cow fusr ma akfatyeyuk anwuki tari, ac ma nukewa akola. Fahsru nu ke kufwen marut uh!'

⁵ Tusruktu mwet ma solsol uh pilesru na ac oru na lungse lalos uh: sie som nu ke ima lal, sie som nu ke nien kuka lal,

⁶ ac kutu elos sruokya mwet kulansap inge, srunglulos ac onelosi.

⁷ Tokosra sac arulana kasrkusrakak, ac supwala mwet mweun lal ac uniya mwet akmas ingo ac esukak siti selos uh.

⁸ Na el pangonma mwet kulansap lal ac fahk nu selos, 'Kufwen marut luk akola, tusruk mwet ma nga tuh suli ah elos tia fal in wi.

⁹ Ke ma inge kowos som nu inkanek uh ac pangonma mwet nukewa kowos ac liyauk we nu ke kufwa uh.'

¹⁰ Ouinge mwet kulansap elos som nu inkanek uh ac eisani nufon mwet elos liyauk we, mwet wo ac mwet koluk oana sie; ac iwen marut uh arulana tingtingi ke mwet.

¹¹ "Na tokosra sac el som in liye mwet su tuku, ac konauk lah sie mwet uh tia nukum nuknuk fal nu ke marut.

¹² Ac tokosra sac fahk nu sel, 'Mwet kawuk, kom utyak fuka nu in acn se inge ke kom tia nukum nuknuk fal nu ke marut?' Tuh wanginna ma mwet sac fahk.

¹³ Na tokosra sac fahk nu sin mwet kulansap

uh, ‘Kapriya nial ac paol, ac sisella nu in acn lohsr likinum uh. El ac fah tung ac ngalis inwihsel we.’ ”

¹⁴ Na Jesus el aksafyela pupulyuk se inge ac fahk, “Mwet pus na pangonyuk, a mwet na pu suleyukla.”

*Mwe Siyuk Ke Akfalyeyen Tax
(Mark 12:13-17; Luke 20:20-26)*

¹⁵ Mwet Pharisee elos som ac tukeni pwapa in sruokilya Jesus ke kutu mwe siyuk kutasrik.

¹⁶ Na elos supwala kutu sin mwet lutlut lalos ac oayapa kutu sin mwet in u lal Herod nu yurin Jesus. Elos som ac fahk, “Mwet Luti, kut etu lah kom fahk ma pwaye. Kom luti kas pwaye ke ma lungse lun God, ac tia suk lah acnu fuka nunak lun mwet uh kac, mweyen kom tia wiwimwet.

¹⁷ Fahk nu sesr lah mea nunak lom? Ya ac lain Ma Sap lasr uh mwet uh in moli tax nu sin Caesar, tokosra in acn Rome, ku tia?”

¹⁸ Tusruktu Jesus el akilen pwapa koluk lalos, ac el fahk nu selos, “Kowos mwet wosounkas! Efu kowos ku srike in srifeyu?”

¹⁹ Ase nu sik sie ipin mani ma sang akfalye tax an!”

Na elos use sie ac sang nu sel,

²⁰ ac el siyuk selos, “Inen su, ac petsa lun su oan kac inge?”

²¹ Ac elos fahk, “Ma lun Caesar.”

Na Jesus el fahk nu selos, “Fin ouingan, kowos sang nu sel Caesar ma lun Caesar, ac sang nu sin God ma lun God.”

²² Ke elos lohng ma inge, elos fwefela kac, ac som lukel.

*Mwe Siyuk Ke Moulyak Liki Misa
(Mark 12:18-27; Luke 20:27-40)*

²³ In len sacna kutu mwet Sadducee tuku nu yurin Jesus. (U se inge lulalfongi mu wangin sifil moulyak token misa.)

²⁴ Elos fahk, “Mwet Luti, Moses el tuh fahk mu mwet se fin misa ac wangin tulik natul, mukul se wien mas sac uh enenu in payukyak sin katinmas sac, in mau oasr tulik natultal su ac fah pangpang ma nutin mas sac uh.

²⁵ Tuh oasr tamulel itkosr su muta in acn se inge meet. Mukul se ma matu oemeet uh tuh payuk nwe misa a wangin tulik natul, ouinge mukul se tokol el payukyak sin katinmas sac.

²⁶ Ouiya se inge sikyak pac nu sin mukul se akluo, ac mukul se aktolu, nwe sun pac wen se akitkosr.

²⁷ Na tok katinmas sac misa.

²⁸ Fin sun len in moulyak lun mwet misa uh, ac mau kien su katinmas sac, mweyen eltal nufon tuh payuk nu sel?”

²⁹ Na Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Kowos arulana tafongla! Mweyen kowos tia etu ke Ma Simusla, ku ke ku lun God.

³⁰ Tuh ke mwet misa elos ac moulyak, elos ac mau oana lipufan inkusrao, ac elos ac tia payuk.

³¹ Ac funu ke moulyak lun mwet misa uh, ya kowos soenna rit ke ma God El fahk nu suwos uh? El fahk mu,

³² ‘Nga God lal Abraham, God lal Isaac, ac God lal Jacob.’ El God lun mwet moul, ac tia lun mwet misa.”

³³ Ke u lulap sac lohng ma inge, elos arulana fwefela ke luti lal.

Ma Sap Su Yohk Oemeet

(Mark 12:28-34; Luke 10:25-28)

³⁴ Ke mwet Pharisee elos lohng lah Jesus el kaliya oalin mwet Sadducee, elos fahsreni ac tukeni som nu yurin Jesus.

³⁵ Ac sie selos, su pisrla ke Ma Sap, el srike in sribe Jesus ke sie mwe siyuk.

³⁶ El fahk, "Mwet Luti, pia ma sap se ma yohk oemeet ke Ma Sap uh?"

³⁷ Ac Jesus el fahk nu sel, " 'Kom fah lungse Leum God lom ke insiom kewa, ke ngunum kewa, ac ke nunkom kewa.'

³⁸ Pa inge ma sap se ma yohk oemeet ac yohk sripa oemeet.

³⁹ Ma sap se akluo yohk sripa oapana ma se meet an: 'Kom fah lungse mwet tulana lom oana kom lungse kom sifacna.'

⁴⁰ Ma sap nukewa lal Moses ac mwe luti nukewa lun mwet palu oan ye ma sap lu inge."

Kusen Siyuk Kacl Christ

(Mark 12:35-37; Luke 20:41-44)

⁴¹ Ke mwet Pharisee elos srakna tukeni muta, Jesus el siyuk selos,

⁴² "Mea kowos nunku ke Christ? Kowos nunku mu el wen nutin su?"

Ac elos fahk, "El wen natul David."

⁴³ Na Jesus el siyuk selos, "Fin ouingan, efu ku Ngun tuh oru David elan pangnol, 'Leum'? Oana ke David el tuh fahk,

⁴⁴ 'Leum God El tuh fahk nu sin Leum luk:

Muta siskuk layot,

Nwe ke nga filiya mwet lokoalok lom ye niom.'

⁴⁵ Na David el fin pangnol ‘Leum,’ ac fuka tuh Christ elan wen natul David?”

⁴⁶ Wangin sie selos ku in topuk Jesus, ac tukun len sac wangin sie mwet pulaik in sifil siyuk kutena mwe siyuk sel.

23

Jesus El Kaskas Lain Mwet Luti Ma Sap ac Mwet Pharisee

(Mark 12:38-39; Luke 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Tok kutu, Jesus el kaskas nu sin un mwet uh wi mwet tumal lutlut,

² ac fahk, “Mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee pa fal in aketeya Ma Sap lal Moses uh.

³ Ke ma inge kowos enenu in akos ac oru ma nukewa ma elos fahk kowos in oru uh; tusruktu, nimet kowos etai orekma lalos, mweyen elos tia oru oana ma elos fahk.

⁴ Elos kapreni mwe utuk toasr ac upa ac filiya finpisen mwet uh, ac elos tia sang sokofanna kufinpaolos in kasrelos us ma toasr inge.

⁵ Ma nukewa elos oru, elos oru mwet uh in liye. Ngetang liye ke elos arulana akyokye box in nein verse in Ma Simusla* ma elos kapriya ke motonsroslos ac paolos! Liye pac ke arulana loes mwe yun ke pulun nuknuk lalos uh!

⁶ Elos lungse muta ke acn wowo ke pacl in kufwa, ac ke acn ma sriyukla nu sin mwet fulat in iwen lolngok uh.

* **23:5 box in nein verse in Ma Simusla:** Liye Dut 6:8. Box inge pangpang “philactery” in kas Greek.

⁷ Elos lungse mwet uh in paingulos ac srim nu selos ke nien tukeni lun mwet uh, ac lungse mwet in pangnolos 'Mwet Luti.'

⁸ Tia enenu in pangpang kowos 'Mwet Luti,' mweyen kowos nukewa mwet lili ac lulu lun sie sin sie, ac oasr Mwet Luti sefanna lowos nukewa.

⁹ Ac kowos in tia pangon kutena mwet fin faclu 'Papa,' mweyen Papa sefanna tomowos su inkusrao.

¹⁰ Kowos in tia pac lela mwet uh in pangon kowos 'Mwet Kol,' mweyen mwet kol sefanna lowos uh pa Messiah.†

¹¹ Eneneyuk tuh el su fulat emeet inmasrlowos elan mwet kulansap lowos.

¹² El su sifacna akfulatyal ac fah akpuseselyeyuk, ac el su sifacna akpuseselyal el ac fah akfulatyeeyuk.

Jesus El Kaskas Lain Wosounkas Lalos

(Mark 12:40; Luke 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos kaliya nien utyak nu in Tokosrai lun kusrao nu sin mwet uh, a kowos sifacna tia utyak nu we ku fuhlela mwet su lungse utyak in utyak! [

¹⁴ We nu suwos, kowos mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee. Kowos mwet wosounkas! Kowos kiapu katinmas ac pusrala lohm selos, tari kowos filangkin pre loeloes lowos! Ke kowos oru ouinge ac fah arulana yohk kaiyuk nu suwos!‡

¹⁵ "We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos

† **23:10 Messiah:** Liye ke Kalmen Kutu Kas. ‡ **23:14** Kutu ma simusla uh sang v. 14.

kalkal in meoa uh ac tupalla facl lulap in furokla moul lun sie mwet nu ke alu lun mwet Jew; ac tukun el forla kowos oru tuh elan ilyak nu in Hell ac koluk yohk liki kowos pacl luo.

¹⁶ “We nu suwos, kowos mwet kol kun! Kowos luti mwet uh ac fahk, ‘Kutena mwet su fulahk ke Tempul, el tia enenu in akfalye fulahk lal; a el fin fulahk ke gold ma oan in Tempul, na el enenu na in akfalye.’

¹⁷ Kowos mwet sulonginten ac lalfon! Ma ya kac yohk uh: gold uh, ku Tempul su oru gold uh in mutal?

¹⁸ Kowos oayapa luti ac fahk mu, ‘Kutena mwet su fulahk ke loang in kisa uh, el ac tia enenu in akfalye fulahk lal uh; a el fin fulahk ke mwe kisa ma oan fin loang uh, na el enenu na in akfalye.’

¹⁹ Kowos arulana kun! Pia ma se ma yohk sripa uh: mwe kisa uh, ku loang se su oru tuh mwe kisa uh in mutal?

²⁰ Ke ma inge, mwet se fin fulahk ke loang uh, el fulahk ke loang uh ac ma nukewa ma oan fac,

²¹ ac el fin fulahk ke Tempul, el fulahk kac ac oayapa ke God su muta we.

²² Ac mwet se fin fulahk ke acn inkusrao, el orek fulahk ke tron lun God ac ke El su muta fac.

²³ “We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos sang nu sin God sie tafu singoul, finne ke mahsrik mwe akyuye mongo, oana mint, dill, ac cumin; a kowos tiana akos ma yohk sripa ke Ma Sap inge uh: moulkin nununku suwohs, pakoten, ac inse pwaye. Fal kowos in oru ma inge, ac tia pilesru ma saya uh.

24 Kowos mwet kol kun! Kowos srengak ke won srisrik ngalngul ma putati nu ke ma nimowos uh, a kowos okomla camel na fon soko!

25 “We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos aknasnasye likin cup lowos ac ahlu lowos uh, a acn luac uh sessesla ke ma kowos eis ke inkanek in funmwet ac sulallal.

26 Kom sie mwet Pharisee kun! Aknasnasyela luin cup uh meet, na acn lik uh ac fah nasnasla pac!

27 “We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos oana kulyuk ma sroalla fasrfasr luku uh, a acn loac uh sessesla ke srin mwet misa ac ke ma kulawi.

28 In lumah sac pacna, wona lumowos lik, a insiowos sesseslana ke wosounkas ac ke ma koluk.

*Jesus El Fahkak Mwe Kai Nu Selos
(Luke 11:47–51)*

29 “We nu suwos, mwet luti Ma Sap ac mwet Pharisee! Kowos mwet wosounkas! Kowos oru kulyuk na wowo nu sin mwet palu, ac nawela eot ke kulyuk lun mwet ma wo moul la,

30 a kowos fahk mu kowos funu oasr in pacl lun mwet matu lowos, kowos lukun tia oru ma elos tuh oru, ke elos uniya mwet palu ah.

31 Ke fahk lowos inge, kowos sifacna akkalemye lah kowos ma nutin mwet akmas su tuh uniya mwet palu ah!

32 Fin ouinge, kowos tafwelana orekma su mwet matu lowos ah tuh mutawauk ah!

³³ Kowos wet sulallal ac wen nutin wet pwasin! Kowos ac kaingla fuka in tia anwuki kowos in hell?

³⁴ Ke ma inge nga fahkot nu suwos lah nga ac supwaot nu yuruwos mwet palu, mwet lalmwet-met, ac mwet luti. Kowos ac fah uniya kutu, srupusrak kutu fin sakseng, ac sringil kutu in iwen lolngok ac ukwalos liki sie siti nu ke sie pac siti.

³⁵ Ac ke ma inge, kaiyuk nu ke akmas ma orek nu sin mwet wangin mwata nukewa ac fah putati fowos, mutawauk oe ke akmas nu sel Abel, su wangin mwatal, nwe ke anwuki lal Zechariah wen natul Berechiah, su kowos akmuseya inmasrlon Tempul ac loang in kisa uh.

³⁶ Pwayena nga fahk nu suwos, kaiyuk nu ke akmas inge nukewa ac fah putati nu fin mwet in fwil se inge!

*Lungse Lun Jesus Ke Acn Jerusalem
(Luke 13:34-35)*

³⁷ “Jerusalem, Jerusalem! Kom uniya mwet palu, ac tungal nu ke misa elos su God El supwalosme in fahkak kas lal nu sum! Pacl ekasr nga tuh kena sruokkomi inpouk oana ke sie won el kafisani torokrok natul ye paol, a kom tia lela!

³⁸ Ke ma inge, Tempul lom uh ac fah pisinmala mweyen mwet uh ac fahsrelik liki.

³⁹ Nga fahkot nu suwos, ingela kowos fah tia sifil liyeyu nwe ke na kowos fahk, ‘God Elan akinsewowoyal su tuku Inen Leum.’ ”

24

Jesus El Kaskas Ke Kunausyukla Lun Tempul (Mark 13:1-2; Luke 21:5-6)

¹ Jesus el fahsr liki Tempul ac ke el som, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol ac srisrangi nu sel musaiyen lohmi ke Tempul uh.

² Ac el fahk, “Aok, wo komtal in liye ma inge nukewa. Pwayena nga fahk nu suwos, wangin sie sin eot inge ac fah oan yen oan we uh — nufonna ac fah oeyuki.”

Mwe Ongoiya Ac Mwe Keok (Mark 13:3-13; Luke 21:7-19)

³ Ke Jesus el muta Fineol Olive, mwet tumal lutlut elos tuku nu yorol in lukma ac siyuk sel, “Fahkma nu sesr lah ma inge ac sikiyak ngac, ac pia akilenyen tuku lom uh ac saflaiyen faclu.”

⁴ Jesus el topuk ac fahk nu selos, “Liyekowosyang, tuh kowos in tia kiapweyukla sin kutena mwet.

⁵ Mwet puspis ac mau tuku, su fahk mu elos kaskas inek, ac fahk, ‘Nga pa Messiah!’ Ac elos ac kiapwela mwet puspis.

⁶ Kowos ac fah lohng pusren mweun yen apkuran, ac pweng ke mweun yen loessula me, tusruktu nik kowos fosrnga. Ma inge ac nuna sikiyak, tusruktu tia pa inge saflaiyen faclu.

⁷ Mutanfahl ac fah tuyak lain mutanfahl, tokos-rai ac fah lain sie sin sie. Ac fah oasr sracl lulap ac kusrusr in acn nukewa.

⁸ Ma inge nukewa oana polo ngal se meet lun sie mutan su akola in isus.

⁹ “Na mwet uh ac mau sruokkowosi ac eiskowosyang in akkeokye kowos nwe ke anwuki kowos. Mwet e nukewa ac fah srungakowos ke sripuk.

¹⁰ Mwet puspis ac fah fuhleak lulalfongi lalos ke pacl sacn; elos ac tukakunak sie sin sie, ac kwase sie sin sie.

¹¹ Na mwet palu kikiap puspis ac fah sikyak ac kiapwela mwet puspis.

¹² Ke sripen ma koluk uh ac yokyokelik in acn nukewa, oru lungse lun mwet uh ac sriksrikeni.

¹³ Tusruktu, kutena mwet su muteng nwe ke safla, el ac fah mouf.

¹⁴ Ac Pweng Wo inge ke Tokosrai uh ac fah lutiyuk fin faclu nufon in mwe loh nu sin mwet nukewa; na faclu fah safla.

Mwe Srungayuk Lulap

(Mark 13:14-23; Luke 21:20-24)

¹⁵ “Kowos ac fah liye Mwe Srungayuk Lulap ma mwet palu Daniel el tuh fahkak kac. Ma sruloala se inge ac fah tulokyak in acn mutal uh.” (El su rit kas inge, lela elan etu kalmac!)

¹⁶ “Na elos su muta Judea elos ac enenu in kaingla nu fineol uh.

¹⁷ Sie mwet su muta fin mangon lohm sel uh elan tia sista pacl in oatui ac eis kutena ma lal liki lohm sel uh.

¹⁸ Mwet se su muta in ima uh elan tia folokla in eis coat lal.

¹⁹ Ac fah arulana koluk nu sin mutan su pitutu in pacl sac, ac mutan su tufahna isusla uh.

²⁰ Pre nu sin God tuh kowos fah tia enenu in kaingla in pacl in mihsrisr, ku ke len Sabbath!

²¹ Tuh mwe ongoiya in pacl sac ac fah arulana yohk liki kutena kain koluk ma sikyak oemeet me nwe misenge. Ac fah tia pac sikyak ouinge nwe tok.

²² Tusruktu God El akpuyela tari pisen len uh; El funu tia oru ouinge, lukun wangin mwet moulla. Tusruktu ke sripen mwet su El sulela, God El ac akpuyela len uh.

²³ “Na kutena mwet fin fahk nu suwos, ‘Liye! Messiah el a inge!’ Ku el fin fahk, ‘El a ingo!’ — nimet kowos lulalfongi.

²⁴ Tuh Messiah kikiap ac mwet palu kikiap ac fah sikyak; elos ac fah oru ma usrnguk ac ma sakirik puspis in kiapwela mwet sulela lun God, elos fin ku.

²⁵ Lohng akwoye! Nga akkalemye ma inge nu suwos meet liki pacl ac sikyak.

²⁶ “Mwet fin fahk nu suwos, ‘Liye! El oasr yen mwehis ah!’ — nimet som nu we; ku, elos fin fahk, ‘Liye, el a wikla in loh m uh!’ — nimet kowos lulalfongi.

²⁷ Tuh Wen nutin Mwet el ac tuku oana sarom uh su sarmelik apunla kusrao nufon, kutulap nwe roto.

²⁸ “Kutena acn ma oasr mano misa we, won ma kang mano misa uh elos ac ueni we.

*Tuku Lun Wen nutin Mwet
(Mark 13:24-27; Luke 21:25-28)*

²⁹ “Ac tia paht tukun mwe ongoiya in len ingo, faht uh ac fah lohrla, malem uh ac fah tia sifil kalem, itu uh fah putatla liki kusrao, ac ku su oan yen engyeng uh ac fah lisyukla liki acn selos.

³⁰ Na mwe akul lun Wen nutin Mwet ac fah sikme yen engyeng uh; ac mwet nukewa fin faclu ac fah tung ke elos liye Wen nutin Mwet el tuku inkusrao me fin pukunyeng uh ke ku ac wolana yohk lal.

³¹ Pusren mwe ukuk lulap ac fah kasla, ac Wen nutin Mwet el fah supwalik lipufan lal nu fin faclu nufon, ac elos ac fah eisani mwet sulosolla lal liki acn nukewa faclu.

Mwe Lutlut Ke Soko Sak Fig
(Mark 13:28-31; Luke 21:29-33)

³² “Lela sak fig uh in luti kowos ke sie mwe luti. Ke pacl se lesak uh tufahna srunak sroa, na kowos etu lah pacl fol uh apkuran me.

³³ In luma sac pacna, ke kowos ac liye ma inge nukewa, kowos ac etu lah pacl uh apkuran me, akuranna mutauauk.

³⁴ Pwayena nga fahk nu suwos, lah ma inge nukewa ac sikyak meet liki mwet ma moul in pacl se inge ac misa.

³⁵ Kusrao ac faclu ac fah wanginla, a kas luk ac fah tiana wanginla.

Wangin Mwet Etu Len Sac Ku Ao Sac
(Mark 13:32-37; Luke 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Tusruktu, wangin mwet etu lah len sac ku ao sac ac tuku ngac — tia pac lipufan inkusrao, ku Wen. Papa mukefanna pa etu.

³⁷ Pacl in tuku lun Wen nutin Mwet ac fah oana ke ma tuh sikyak in len lal Noah ah.

³⁸ Kutu len meet liki sronot sac, mwet uh mongo ac nim, mukul ac mutan orek payuk, nwe ke na len se ma Noah el sroang nu fin oak ah.

³⁹ Elos tiana etu ke ma ac sikyak uh, nwe ke na sronot ah tuku, ac pahtkakunulosla. Ac fah ouinge pac ke pacl se Wen nutin Mwet el ac tuku uh.

⁴⁰ In pacl sacn, mukul luo ac tukeni orekma inima uh: sie ac fah utukla, ac sie ac mutana.

⁴¹ Mutan luo ac fah tukeni ilil flao ke sie mwe ilil: sie ac fah utukla, ac sie ac mutana.

⁴² Ke ma inge kowos tawi ac karinganang, mweyen kowos tia etu len se Leum lowos el ac tuku.

⁴³ Funu sie mwet etu ke pacl sie mwet pisrapasr ac tuku nu lohmi sel an, kalem lah el ac ngetnget na ac tia lela mwet pisrapasr sac in kunauselik lohmi sel ac utyak.

⁴⁴ Ke ma inge, kowos pac, kowos enenu in akola pacl nukewa, mweyen Wen nutin Mwet el ac tuku ke sie ao ma kowos tia etu kac.

*Mwet Kulansap Oaru Ac Mwet Kulansap Soaru
(Luke 12:41-48)*

⁴⁵ “Na su sie mwet kulansap oaru ac lalmwetmet? El pa mwet se su leum lal el filiya in kol mwet kulansap wial, ac elan kitalos ke pacl fal uh.

⁴⁶ Fuka lupan insewowo lun mwet kulansap se inge leum lal el fin foloko nu lohmi sel ac konauk lah el oru ma inge!

⁴⁷ Pwayena nga fahk nu suwos, leum sac el ac sang tuh mwet kulansap se inge in liyaung ma lal nukewa.

⁴⁸ Tusruktu, el fin mwet kulansap koluk se, el ac sifacna nunku sel mu leum se lal inge ac tia sa in foloko,

⁴⁹ na el ac mutawauk in uni mwet kulansap wial, ac mongo ac nimmim yurin mwet sruhi.

⁵⁰ Na leum lun mwet kulansap sac ac foloko ke len se ac ao se ma mwet kulansap sac tia etu kac.

⁵¹ Leum lal ac sang kai na upa nu sel,* oana ma fal nu sin sie mwet wosounkas. Ingo el ac fah tung, keok ac ngalis inwihsel.

25

Pupulyuk Ke Mutan Singoul

¹ “Na Tokosrai lun kusrao ac fah mau ouinge: oasr mutan fusr singoul su us lam lalos ac som in osun nu sin sie mwet pisrla.

² Limekosr selos lalfon, ac limekosr lalmwetmet.

³ Ma limekosr ma lalfon uh us lam lalos, tuh wangin oil elos us saya.

⁴ A ma limekosr ma lalmwetmet uh us pac sufa sessesla ke oil welulos.

⁵ Mwet pisrla el pahtla in tuku, ouinge elos nukewa mutawauk in mwetkeli ac motulla.

⁶ “Ke sun infulwen fong, sie pusra kasla ac fahk, ‘Mwet pisrla el a tuku ‘nge! Fahsru osun nu sel!’

⁷ Mutan fusr nukewa ngutalik ac akoela lam lalos.

⁸ Na mutan lalfon limekosr ah fahk nu sin ma lalmwetmet limekosr ah, “Se lasr kutu oil lomtal an, mweyen lam lasr uh ac kunla.’

* **24:51 sang kai na upa nu sel:** kutu pac leng oemeet fahk mu “pakilya nu ke ip srisrik.”

⁹ Na ma lalmwetmet limekosr ah fahk, 'Kut fin ac sot, na ac sufalla nu sesr kewa. Fahla molela kutu lomtal ke nien kuka ah.'

¹⁰ Ouinge mutan lalfon uh som moul oil lalos, ac ke elos som, mwet pisrla el tuku. Mutan limekosr ma lalmwetmet uh welul utyak nu ke kufwen marut uh, na kauli srungul ah.

¹¹ Tok, na mutan limekosr saya elos tuku, ac fahk, 'Leum! Leum! Ikasla nu sesr!'

¹² Na mwet pisrla el fahk, 'Tia ku! Nga tia etekomtal!' "

¹³ Na Jesus el fahk, "Ke ma inge kowos taran, tuh kowos tia etu len sac ku ao sac."

*Pupulyuk ke Mwet Kulansap Tolu
(Luke 19:11-27)*

¹⁴ "Na Tokosrai lun kusrao ac fah mau ouinge: Oasr sie mwet ma ako in som mutwata ke sie pac facl, na el pangonma mwet kulansap lal ac sang elos in liyaung ma lal nukewa.

¹⁵ El sang nu sin kais sie fal nu ke lupan ku lal: nu sin sie el sang ipin mani gold limekosr tausin, ac nu sin sie pac el sang luo tausin, ac nu sin sie pac el sang sie tausin. Na el som.

¹⁶ Na mwet se ma eis limekosr tausin uh som, orekmakin mani yorol uh ac laesla pac ke limekosr tausin ah.

¹⁷ In lumah sac pacna, mwet se ma eis tausin luo ah orekmakin ac laesla pac ke luo tausin.

¹⁸ Tusruktu mwet se ma eis sie tausin el som, pukanak luf se infohk uh, ac okanla mani lun leum lal uh loac.

19 Tukun pacl na loeloes se, leum se lun mwet kulansap inge foloko ac siyuk selos koanon orekma lalos.

20 Mwet se ma eis tausin limekosr ah tuku ac sang pac tausin limekosr saya, ac fahk, 'Kom tuh ase limekosr tausin ipin mani gold, ac liye nga orekmakin ac laesla ke tausin limekosr pac.'

21 Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap wo ac oaru. Wona orekma lom. Kom oaru in liyaung ma pu, inge nga ac fah sot tuh kom in karingin ma pus. Fahsru ac wiyu engankin mwe insewowo luk!'

22 Toko, el su eis tausin luo el tuku ac fahk, 'Leum, kom tuh ase luo tausin ipin mani gold, ac liye nga orekmakin ac laesla ke tausin luo pac.'

23 Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap wo ac oaru. Wona orekma lom. Kom oaru in liyaung ma pu, inge nga ac fah sot tuh kom in karingin ma pus. Fahsru ac wiyu engankin mwe insewowo luk!'

24 Na mwet kulansap se ma eis ipin mani gold tausin se ah, el tuku ac fahk, 'Leum, nga etu lah kom mwet na upa se. Kom kosrani yen kom tia taknelik we, ac kom orani fokin ima yen kom tia sisalik fita nu we.

25 Nga tuh sangeng, oru nga som ac okanla mani lom uh infohk uh. Liye! Pa inge ma lom uh.'

26 Na leum sac fahk, 'Kom mwet kulansap koluk ac alsrangesr! Kom etu na lah nga kosrani yen nga tia taknelik we, ac orani fokin ima yen nga tia sisalik fita uh we.

27 Kom funu sang mani luk uh nu in bank, nga lukun foloko ac eis nufon wi kap kac uh.

²⁸ Eisla mani an lukel ac sang nu sel su oasr tausin singoul yoro.

²⁹ Tuh el su oasr ma yoro, ac fah itukyang pac kutu nu sel, na ac fah yohk ac yolyak ma yorol. A el su wangin ma yoro, finne ma srisrik ma oan yorol, ac fah itukla lukel.

³⁰ Ac funu mwet kulansap wangin sripa se inge, sisella nu acn lohsr likinum uh, yen el ac fah tung ac ngalis inwihsel we.'

Nununku Safla

³¹ "Ke Wen nutin Mwet el ac tuku in wolana lal wi lipufan lal, el ac fah muta fin tron fulat lal,

³² ac mwet in mutunfacl nukewa fah tukeni nu ye mutal. Na el ac fah sraclik mwet uh nu ke u luo, oana ke mwet liyaung sheep uh ac srela sheep liki goat uh.

³³ El ac fah filiya mwet suwoswos uh lac paol layot, ac mwet ngia layen lasa.

³⁴ Na tokosra el ac fah fahk nu sin mwet su muta layot, 'Fahsru, kowos su akinsewowoyeyuk sin Papa tumuk! Fahsru ac usrui tokosrai se su nuna akoeyukla nu suwos oe ke mutaweyen orekla faclu.

³⁵ Mweyen nga tuh masrinsral ac kowos kiteyu mongo; nga malu ac kowos se ma nimuk; nga sie mwet sac ac kowos suliyuyak nu in lohnm suwos;

³⁶ wangin nuknuk luk ac kowos ase nuknuk luk; nga mas ac kowos kasreyu, nga muta in presin ac kowos liyeyume.'

³⁷ Na mwet suwoswos elos ac fah fahk nu sel, 'Leum, ku ngac kut liye kom masrinsral ac kut sot ma nom, ku malu ac kut sot ma nimom?

³⁸ Ngac kut liye kom sie mwet sac ac su-likomyak nu in lohmi sesr, ku wangin nuknuk lom ac kut sot nuknuk lom?

³⁹ Ac ngac kut liye kom mas, ku muta in presin, ac kut tuku nu yurum?’

⁴⁰ Na Tokosra el ac fahk, ‘Pwayena nga fahk nu suwos, ke kowos oru ma inge nu sin sie su srik liki nukewa sin mwet lik,* kowos oru nu sik.’

⁴¹ “Na el ac fah fahk nu selos su muta lasa, ‘Fahla likiyu, kowos su selngawiyuk sin God! Fahla nu ke e su ac fah firir ma pahtpat su akoeyukla nu sel Satan ac mwet lal!

⁴² Mweyen nga tuh masrinsral a kowos tia kiteyu mongo; nga malu a kowos tia ase ma nimuk;

⁴³ nga sie mwet sac a kowos tia suliyuyak nu in lohmi suwos; wangin nuknuk luk a kowos tia ase nuknuk luk; nga tuh mas ac muta in presin a kowos tia liyeyume.’

⁴⁴ Na elos ac topuk nu sel, ‘Leum, ngac kut tuh liye kom masrinsral, ku malu, ku sie mwet sac, ku wangin nuknuk lom, ku mas, ku muta in presin, ac tia kasrekom?’

⁴⁵ Na Tokosra el ac fahk, ‘Pwayena nga fahk nu suwos, ke kowos tia kasru sie mwet su srik liki nukewa sin mwet inge, kowos tia oru nu sik.’

⁴⁶ Na mwet inge ac fah supweyukla nu ke kai ma pahtpat, ac mwet suwoswos elos ac fah som nu ke moul ma pahtpat.”

26

* **25:40 mwet lik:** kalmeya pa kutena sin mwet lal, mukul ku mutan.

Pwapa Lain Jesus

(Mark 14:1-2; Luke 22:1-2; John 11:45-53)

¹ Tukun Jesus el luti ma inge nukewa nu selos, el fahk nu sin mwet tumal lutlut,

² “Tukun len luo, oana kowos etu, ac fah pacl lun Kufwen Alukela, na Wen nutin Mwet el ac fah itukyung in anwuki fin sakseng soko.”

³ In pacl se inge un mwet tol fulat ac mwet matu elos toeni ke inkul fulat sel Caiaphas, su Mwet Tol Fulat,

⁴ ac oru pwapa lalos in sruokilya Jesus in lukma tuh in anwuki el.

⁵ Na elos fahk, “Enenu kut in tia oru ke pacl in kufwa uh, mweyen ac ku in pirakak lokoalok.”

Jesus El Mosrweyukla In Bethany

(Mark 14:3-9; John 12:1-8)

⁶ Jesus el som nu Bethany ac muta in lohmi sel Simon, sie mwet su musen lepa meet.

⁷ Ke Jesus el mongo, oasr sie mutan tuku nu yorol us mwe akmusra keng ac yohk molo ma oan in sie mwe neinyuk orek ke eot alabaster, ac el okoaung nu fin sifal Jesus.

⁸ Mwet tumal lutlut elos liye ma inge ac elos arulana toasrla kac. Elos siyuk, “Mwe mea in sununteiyuk ma inge?”

⁹ Mwe akmusra inge ku in kukakinyukla ke moul na yohk, ac mani kac uh sang kasru mwet sukasrup!”

¹⁰ Jesus el etu ma elos fahk, ac el fahk nu selos, “Efu kowos ku kaskas akkolukye mutan se inge? Orekma na wo se pa el oru nu sik inge.”

¹¹ Ac oasr mwet sukasrup in masrlowos pacl nukewa, a nga ac tia muta yuruwos pacl nukewa.

¹² Ke el mosrweyula ouinge, el akoela monuk nu ke pukpuki.

¹³ Pwayena nga fahk nu suwos, lah yen nukewa ma Pweng Wo se inge lutiยุก we fin faclu, ma el orala inge ac fah srumunyuuk in esamyuk el kac.”

Judas El Akoo in Tukakunulak Jesus

(Mark 14:10-11; Luke 22:3-6)

¹⁴ Na sie sin mwet lutlut singoul luo lun Jesus, el su pangpang Judas Iscariot, el som nu yurin un mwet tol fulat

¹⁵ ac siyuk selos, “Mea kowos ac se nu sik nga fin tukakunulak Jesus nu suwos?” Na elos oakla ipin silver tolngoul ac sang nu sel.

¹⁶ In pacl sac lac, Judas el suk na sie pacl wo lal in eisalang Jesus nu selos.

Jesus El Mongo Ke Kufwen Alukela Wi Mwet Tumul Lutlut

(Mark 14:12-21; Luke 22:7-13, 21-23; John 13:21-30)

¹⁷ Ke len se meet lun Kufwen Bread Tia Akpulol, mwet tumal lutlut elos tuku nu yurin Jesus ac siyuk sel, “Pia acn kom lungse kut in akoela Kufwen Alukela lom an we uh?”

¹⁸ Na Jesus el fahk, “Fahla nu yurin sie mukul su oasr in siti uh ac fahk nu sel, ‘Mwet Luti el fahk mu: Pacl luk apkuran me. Nga ac mwet tumuk lutlut ac fah oru Kufwen Alukela lasr in lohm sum.’ ”

¹⁹ Mwet tumal lutlut elos oru oana ke Jesus el fahk nu selos, ac elos akoela Kufwen Alukela.

²⁰ Ke ekela, Jesus ac mwet tumal lutlut singoul luo elos mutani in mongo.

²¹ Ke elos mongo, Jesus el fahk, “Pwayena nga fahk nu suwos, sie suwos ac tukakinyuyak.”

²² Mwet tumal lutlut elos arulana supwarla ke kas inge, ac kais sie selos mutawauk in siyuk sel, “Leum, ya nga pa kom fahk uh?”

²³ Na Jesus el fahk, “El su wiyu isongya bread nal nu in ahlu se inge, el pa ac tukakinyuyak.

²⁴ Wen nutin Mwet el ac fah misa oana ke Ma Simusla fahk, a we nu sin mwet se su ac tukakunulak uh! Funu el tiana isusla lukun wo nu sel!”

²⁵ Na Judas, el su ac tukakunulak, el siyuk sel, “Mwet Luti, ya nga pa kom fahk uh?”

Na Jesus el fahk, “Kom fahk na.”

Kufwa Lun Leum

(Mark 14:22-26; Luke 22:14-20; Sie Corinth 11:23-25)

²⁶ Ke elos mongo, Jesus el eis bread se, sang kulo kac, na el kunsalik ac sang nu sin mwet tumal lutlut ac fahk, “Kowos eis ac mongo; ma inge monuk.”

²⁷ Na el eis sie cup, sang kulo kac, ac sang nu selos ac fahk, “Kowos nukewa nim kac.

²⁸ Ma inge srahk lun wuleang su ukuiyukla in eela ma koluk lun mwet puspis.

²⁹ Nga fahk nu suwos, nga ac fah tia sifil nim wain nwe ke na nga wi kowos nim ke wain sasu in Tokosrai lun Papa tumuk.”

³⁰ Na tukun elos yuk soko on in kaksak, elos illa ac som nu Fineol Olive.

*Jesus El Fahk Lah Peter El Ac Lafwekunul
(Mark 14:27-31; Luke 22:31-34; John 13:36-38)*

³¹ Na Jesus el fahk nu selos, “Ofong na, kowos nukewa ac fah kaingelik likiyu, oana ke Ma Simusla uh fahk: ‘God El ac uniya mwet shepherd, ac sheep uh fah kaingelik.’

³² Tusruktu ke nga ac sifil akmoulyeyukyak, nga ac fah som meet liki kowos nu Galilee.”

³³ Na Peter el kasla ac fahk nu sin Jesus, “Nga ac fah tiana som liki kom, elos inge nukewa finne som liki kom!”

³⁴ Na Jesus el fahk nu sel Peter, “Pwayena nga fahk nu sum, meet liki won uh ac kahkla ofong, kom ac lafwekinyu pacl tolu.”

³⁵ Ac Peter el fahk, “Nga ac tiana lafwekin kom, nga finne ac wi kom misa!”

Ac mwet lutlut saya nukewa elos fahk oapana.

*Jesus El Pre In Gethsemane
(Mark 14:32-42; Luke 22:39-46)*

³⁶ Na Jesus ac mwet tumal lutlut elos som nu in acn se pangpang Gethsemane, ac el fahk nu selos, “Kowos muta inge ac nga ac som nu meeto in pre.”

³⁷ El eisal Peter ac wen luo natul Zebedee welul, ac el mutawauk in asor ac toasrlana,

³⁸ ac el fahk nu seltal, “Yoklana asor ac toasr lun insiuk, apkuranna nga in misa kac. Komtal mutana inge ac wiyu ngetnget ac soano.”

³⁹ El fahsr kutu nu meet, ac faksufi ac pre, “O Papa, fin ku, nga siyuk kom in eisla cup in keok se inge likiyu! Tusruktu in tia ou lungse luk, a in ou lungse lom.”

⁴⁰ Na el folokla nu yurin mwet tumal lutlut tolu ah, tuh eltal nu motul, ac el fahk nu sel Peter, “Ya komtal koflana wiyu soano ke ao sefanna?”

⁴¹ Soano ac pre tuh komtal in tia putatyang nu in mwe sruhf. Pwaye, ngun lungse, a ikwa munas.”

⁴² Na Jesus el sifilpa som ac pre ac fahk, “O Papa, cup in keok se inge fin tia ku in itukla likiyu nwe ke na nga numla, lela ma lungse lom in orek.”

⁴³ Na el sifil folokla nu yurin mwet tumal lutlut ac liye ke eltal motulna ac tia ku in ngutalik ke mwetkel laltal.

⁴⁴ Na Jesus el sifilpa som lukeltal, ac pre ke pacl se aktolu, ac kalweni pacna ma el fahk meet ah.

⁴⁵ Na el foloko nu yurin mwet tumal lutlut ac fahk, “Ya komtal srakna motul ac mongla? Liye! Sun tari ao se ma Wen nutin Mwet ac tukakinyukyak ac itukyang nu inpoun mwet koluk.

⁴⁶ Tukakek, kut som. Liye, pa inge mwet se ma ac tukakinyuyak ah!”

Sruhu Jesus

(Mark 14:43-50; Luke 22:47-53; John 18:3-12)

⁴⁷ Jesus el srakna kaskas ke Judas, sie sin mwet singoul luo el tuku. El wi sie un mwet na pus su supweyukme sin un mwet tol fulat ac mwet matu, ac elos us cutlass ac sak in anwuk inpaolos.

⁴⁸ Mwet se ma tukakunulak ah el tuh fahkang sie mwe akul nu sin u lulap sac: “Mwet se ma nga ac ngokya muta uh pa kowos ac sruokya uh!”

⁴⁹ Judas el fahsryang na nwe yorol Jesus ac fahk, “Paing kom, Mwet Luti,” na el ngokya mutal.

⁵⁰ Na Jesus el fahk nu sel, “Mwet kawuk, oru aksaye ma kom tuku in oru an!”

Na elos tuku ac sruokilya Jesus, ac kaprilya.

⁵¹ Ac sie selos su welul Jesus el faesak cutlass natul ac pakela la sren mwet kulansap se lun Mwet Tol Fulat.

⁵² Na Jesus el fahk nu sel, “Folokunang cutlass nutum an nu yen oan we an. Elos nukewa su orekmakin cutlass, ac fah misa ke cutlass.

⁵³ Ya kom nunku mu nga tia ku in pang nu sin Papa tumuk, na in kitin pacl ah na El ac supwama pus liki legion* singoul luo ke lipufan la!

⁵⁴ Tusruktu fin ouinge, na ac akpwayeyuk fuka Ma Simusla ma fahk mu ma inge enenu na in sikyak?”

⁵⁵ Na Jesus el kaskas nu sin un mwet su tuku inge ac fahk, “Ya kowos enenu na in us cutlass ac sak in anwuk in tuh sruokyuwi, oana in mwet pisrapasr sulallal se pa nga? Len nukewa nga muta ac luti in Tempul, a kowos tia sruokyuwi.

⁵⁶ Tuh ma inge nukewa orek in akpwayei Ma Simusla ac kas lun mwet palu.”

Na mwet tumal lutlut nukewa elos som lukel ac kaingelik.

* **26:53 legion:** sie un mwet mweun lun mwet Rome, su pisa oasr ke tausin tolu nu ke onkosr mwet fahsr, ac siofok nu ke luofoko mwet kasrusr fin horse.

Jesus Ye Mutun Un Mwet Pwapa Uh
(Mark 14:53–65; Luke 22:54, 55, 63–71; John
18:13–14, 19–24)

⁵⁷ Mwet ma sruokilya Jesus elos kololla nu loh m sel Caiaphas, Mwet Tol Fulat, yen un mwet luti Ma Sap ac mwet matu elos tukeni we.

⁵⁸ Peter el fahsr loessula tokol nwe ke inkul lun Mwet Tol Fulat. El utyak nu we ac muta yurin mwet karingin inkul uh in liye lah mea ac sikyak.

⁵⁹ Un mwet tol fulat ac Un Mwet Pwapa Fulat kewa elos tukeni suk ma loh kikiap lain Jesus elos in ku in unilya,

⁶⁰ tusruktu elos tia ku in konauk mwatal, finne pus mwet ma tuku ac fahk kas kikiap kacl. Na tok, mwet luo tuyak

⁶¹ ac fahk, “Mwet se inge tuh fahk mu, ‘Nga ku in kunausla Tempul lun God ac sifil musaela ke len tolu na.’ ”

⁶² Mwet Tol Fulat el tuyak ac fahk nu sin Jesus, “Ya wangin ma kom ac fahk in topuk kas in lain kom inge?”

⁶³ Tusruktu Jesus el mislana tia kas. Na Mwet Tol Fulat el sifil fahk nu sel, “Nga fahk nu sum tuh kom in fulahk nu sesr Inen God moul, ya kom pa Messiah, Wen nutin God?”

⁶⁴ Na Jesus el topuk ac fahk nu sel, “Kom fahk na. Tuh nga fahk nu suwos nukewa, ingela kowos ac fah liye Wen nutin Mwet ke el muta layen layot Sel su Kulana, ac tuku fin pukunyeng lun kusrao!”

⁶⁵ Ke El fahk ma inge, Mwet Tol Fulat el seya nuknuk lal ac fahk, “El kaskas enum lain God!

Kut tia sifil enenu mwet loh! Kowos lohng tari enum in kaskas lal uh!

⁶⁶ Mea kowos wotela?"

Na elos nukewa fahk, "Oasr mwatal. Fal elan misa."

⁶⁷ Na elos aniya mutal ac srunglul, ac elos su puok mutal

⁶⁸ elos fahk, "Kom pa Christ. Palya nu sesr lah su puok kom uh!"

Peter El Lafwekunul Jesus

(Mark 14:66-72; Luke 22:56-62; John 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Peter el srakna muta inkul lun Mwet Tol Fulat, na sie sin mutan kulansap lun Mwet Tol Fulat el tuku nu yorol ac fahk nu sel, "Kom pac pa sie mwet ma welul Jesus, mwet Galilee sac."

⁷⁰ Tuh Peter el lafwekin ye mutun mwet nukewa, ac fahk, "Nga tia etu ma kom fahk an."

⁷¹ Na el oatula nu ke mutunpot uh, ac sie pac sin mutan kulansap uh liyalak ac fahk nu sin mwet ma muta we uh, "Mukul se inge tuh welul Jesus lun Nazareth."

⁷² Na Peter el sifilpa lafwekin ac fahk, "Nga fulahk lah nga tia etu mwet sacn!"

⁷³ Tok kutu srisrik na mwet ma tu in sac tuku nu yorol Peter ac fahk, "Pwayena lah kom sie selos, mweyen ah in pusrem fahkkomyak!"

⁷⁴ Na Peter el fahk, "Nga fulahk lah nga kaskas pwaye! God Elan selngawiyu nga fin kikiap! Nga tia etu mwet sacn!"

In pacl sacna won kahkla,

⁷⁵ na Peter el esamak kas ma Jesus el tuh fahk nu sel: "Meet liki won uh ac kahkla, kom ac

lafwekinyu pacl tolu.” El tufokla liki acn sac, ac tung arulana upa.

27

Utukla Jesus Nu Yorol Pilate

(Mark 15:1; Luke 23:1-2; John 18:28-32)

¹ Toang na ke lotutang tok ah, mwet tol fulat ac mwet matu nukewa elos pwapa in unilya Jesus.

² Elos kaprilya ke sein, ac pwanulla nu yorol Pilate, governor Rome se su karingin acn Judea.

Misa Lal Judas

(Orekma 1:18-19)

³ Judas, su tukakunulak Jesus, ke el lohngak lah wotla mu in anwuki Jesus, el auli insial, ac folokunla ipin silver tolngoul ah nu sin mwet tol fulat ac mwet matu ah.

⁴ Ac el fahk, “Nga orala ma na koluk se ke nga tukakunak sie mwet su wangin mwata in anwuki!”

Ac elos fahk nu sel, “Ac mea lasr nu kac? Ma na nu sum pa ma ingan.”

⁵ Judas el sisya ipin silver uh in Tempul ac illa. Na el som sifacna loksakla.

⁶ Mwet tol fulat elos srukak ipin mani uh ac fahk, “Mani inge ma moliyen srah — Ma Sap lasr uh tia lela kut in likiya mani ouinge ke nien fil mani lun Tempul.”

⁷ Na elos in sesela in orekmakin mani sac in molela acn se lun sie mwet orek ahlu kle, tuh in nien kulyuk nu sin mwetsac uh.

⁸ Pa inge sripa se oru pangpang acn sac “Acn lun Srah” nwe misenge.

⁹ Ke ma inge akpwayeyuk kas lal Jeremiah mwet palu su fahk, “Elos eis ipin silver tolngoul, lupa se mwet Israel elos insese in sang molella kac,

¹⁰ ac orekmakin in sang molela acn se lun mwet orek ahlu kle se, oana ke Leum El sapkin nu sik.”

Pilate El Kusen Siyuk Sin Jesus

(Mark 15:2-5; Luke 23:3-5; John 18:33-38)

¹¹ Jesus el tu ye mutun Governor, ac Governor el siyuk sel, “Ya kom pa tokosra lun mwet Jew?”

Na Jesus el fahk, “Kom fahk na.”

¹² Na ke mwet tol fulat ac mwet matu elos fahk kas in tukak kacl, wanginna ma el fahk.

¹³ Na Pilate el fahk nu sel, “Ya kom tia lohng kas in tukak puspis ma elos lain kom kac inge?”

¹⁴ Tusruktu Jesus el tiana fahkla siefanna kas, su arulana mwe lut nu sel Governor.

Wotla In Anwuki Jesus

(Mark 15:6-15; Luke 23:13-25; John 18:39—19:16)

¹⁵ In pacl in Kufwen Alukela nukewa, oasr oakwuk se lun governor lun acn Rome in aksukosokyela sie sin mwet kapid in presin ma mwet uh ac siyuk in ikakla.

¹⁶ In pacl se inge, oasr sie mwet presin pweng-peng ke koluk la. Inel pa Barabbas.

¹⁷ Ouinge ke mwet Jew puspis tukeni, Pilate el siyuk selos, “Su kac kowos lungse nga in aksukosyela nu suwos uh? Barabbas, ku Jesus su pangpang Christ?”

18 El arulana etu lah mwet kol lun mwet Jew elos eisalang Jesus nu sel mweyen elos sok sel.

19 Ke Pilate el muta ke nien nununku, mutan kial el sapla nu sel ac fahk, “Nimet kom oru kutena ma nu sin mwet se ingan su wangin mwatal, mweyen mweme se nga mwemei fong kacl arulana aklokoalokyeyu.”

20 Mwet tol fulat ac mwet matu elos pirakak insien mwet uh in siyuk Pilate elan tulalla Barabbas ac unilya Jesus.

21 Ac Pilate el siyuk sin mwet uh, “Su kac sin mwet luo inge kowos lungse nga in aksukosokyela?”

Ac elos fahk, “Barabbas!”

22 Na Pilate el siyuk selos, “Ac mea nga ac oru nu sin Jesus su pangpang Messiah?”

Elos nukewa fahk, “Unilya fin sakseng!”

23 Ac Pilate el sifil siyuk, “Ma koluk fuka el orala uh?”

Na elos wowoyak ke kuiyalos ac fahk, “Unilya fin sakseng soko!”

24 Ke Pilate el akilen lah wangin ma el ku in oru in kutong wowon lun un mwet uh, el eis kutu kof ac ohlla paol ye mutalos nukewa, ac fahk, “Wangin mwetik ke misa lun mwet se inge! Ma inge ma na lowos!”

25 Na mwet e nukewa elos topuk ac fahk, “Lela mwatan misa lal in oan facsr ac tulik natusr!”

26 Na Pilate el tulalla Barabbas nu selos; ac tukun el sap in sringsring Jesus, el eisalang tuh in anwuki el fin sakseng soko.

*Mwet Mweun Elos Aksruksrukel Jesus
(Mark 15:16-20; John 19:2-3)*

27 Na mwet mweun lal Pilate elos usalla Jesus nu inkul fulat lal governor, ac mwet mweun wialos nukewa toeni apnulla.

28 Elos sarukla nuknuk lal ac nokmulang ke sie nuknuk srusra.

29 Na elos pirakela sie tefuro ke lah ma oasr otoh kac ac sang nu fin sifal, ac sang sak soko nu inpaol layout; ac elos epasrla ye mutal ac aksruksrukel ac fahk, "Paing kom, Tokosra lun mwet Jew!"

30 Elos anel, ac eisla sak soko ah ac sang puok sifal.

31 Tukun elos aksruksrukel tari, elos sarukla nuknuk srusra sac, ac sifil nokmulang ke nuknuk se lal ah, na elos pwanulla in tuh anwuki el fin sakseng.

Sripsripyak Jesus Fin Sakseng Soko

(Mark 15:21-32; Luke 23:26-43; John 19:17-27)

32 Ke elos illa liki siti uh, elos sun sie mwet Cyrene su pangpang Simon, na mwet mweun elos sap ku nu sel elan us sakseng lun Jesus.

33 Elos tuku sun acn se pangpang Golgotha, su kalmac pa "Sri In Ahlunsuf."

34 Na elos sang nu sin Jesus wain karyak ke ma mwen; tuh ke el ema tari el tia lungse nim.

35 Elos srupsrulak fin sakseng soko ah, na elos susfa ke nuknuk el nukum ah, in konauk lah ac ma lun su.

36 Tukun ma inge, elos muta in acn sac ac taranul Jesus.

³⁷ Ac elos patikya sie ma simla oan lucng liki sifal, ma akkalemye sripen anwuki el, su fahk, “El inge Jesus, Tokosra lun mwet Jew.”

³⁸ Na elos oayapa srupusrak mwet pisrapasr sulallal luo welul, sie layot ac sie lasa.

³⁹ Mwet su fahsryak we elos usruk kwawalos ac fahk kas koluk in angnol Jesus,

⁴⁰ ac fahk, “Kom pa tuh fahk mu kom ac kunausla Tempul ac sifil musaela tukun len tolu! Kom fin Wen nutin God, sifacna molikomla! Fani liki sakseng soko an!”

⁴¹ In lumah se na inge, mwet tol fulat ac mwet luti Ma Sap ac un mwet matu elos oayapa aksruksrukel ac fahk,

⁴² “El molela mwet ngia, a el tia ku in sifacna molella! Ya tia el pa tokosra lun Israel uh? El fin fani liki sakseng soko ingan ingena, na kut fah lulalfongel!

⁴³ El lulalfongi God, ac sifacna fahk mu el Wen nutin God. Kolya kut in liye lah God El ac lungse molella!”

⁴⁴ Finne mwet pisrapasr ma welul sripsripyak uh, eltal wi pac aksruksrukel.

Misa Lun Jesus

(Mark 15:33–41; Luke 23:44–49; John 19:28–30)

⁴⁵ Ke infulwen len, in polo acn sac nufon lohshla ke lusen ao tolu.

⁴⁶ Na apkuran nu ke ao tolu tafun len tok, Jesus el wowoyak ac fahk, “*Eli, Eli, lema sabachthani*”? su kalmac uh pa, “God luk, God luk, efu kom ku fahsr likiyu?”

⁴⁷ Kutu sin mwet ma tu in sac elos lohngol ac elos fahk, “El pangnol Elijah!”

⁴⁸ Na sie selos kasrusr ac eis sie insroal, twenya ke wain mwen, ac sang nu ke soko sak, na kolak elan nim.

⁴⁹ A mwet ngia elos fahk, “Kolyawin, kut soano lah Elijah el ac tuku molella!”

⁵⁰ Jesus el sifil wola ke sie pusra lulap, ac sista mongol.

⁵¹ Na in pacl sacna, lisrlisr se lisringyen Acn Mutal Na Mutal in Tempul ah mihsalik ip luo lac lucngi nwe ten. Faclu kusrusryak, eot lulap uh fokelik,

⁵² inkulyuk uh ikakla, ac mwet puspis sin mwet lun God su misa meet elos sifilpa ak-moulyeyukyak

⁵³ ac illa liki kulyuk lalos. Ac tukun Jesus el moulyak liki misa, elos som nu in Siti Mutal, yen mwet puspis liyalos we.

⁵⁴ Ke mwet kol se lun un mwet mweun, ac mwet lal su taran Jesus, elos pula kusrusr lun faclu, ac liye ma nukewa ma sikyak inge, elos tuninfongla ac fahk, “Pwayena lah el inge Wen nutin God!”

⁵⁵ Mutan puspis wi pac muta in sac, su tu loes kutu ac liye ma orek uh. Elos inge tuh welul Jesus tuku Galilee me ac kulansupwal.

⁵⁶ Kutu selos pa Mary Magdalene,* Mary nina kial James ac Joseph, ac mutan kial Zebedee.

* **27:56 Mary Magdalene:** Mary se inge el mwet Magdala, sie siti srisrik in acn Galilee.

Pukpuki Jesus
(*Mark 15:42-47; Luke 23:50-56; John 19:38-42*)

⁵⁷ Ke ekela, sie mwet kasrup in acn Arimathea el tuku. Inel pa Joseph, ac el sie pac mwet lutlut lun Jesus.

⁵⁸ El utyak nu ye mutal Pilate ac siyuk ke monin Jesus, ac Pilate el sap in itukyang monin Jesus nu sel Joseph.

⁵⁹ Ouinge Joseph el eisia manol ac nokmulla ke nuknuk linen sasu se,

⁶⁰ ac filiya in kulyuk se lal sifacna su el tufahna taflela in eot uh. Tari el epusang eot na lulap se sang kosrala mutun kulyuk uh, na el som.

⁶¹ Mary Magdalene ac Mary se ngia eltal muta we tulanot kulyuk sac.

Mwet In Taran Kulyuk Uh

⁶² In len tok ah, len Sabbath,[†] un mwet tol fulat ac mwet Pharisee elos tukeni som osun nu sel Pilate,

⁶³ ac fahk nu sel, "Governor, kut esam lah ke mwet kikiap sac srakna moul ah, el tuh fahk mu, 'Nga ac fah sifil akmoulyeyukyak tukun len tolu.'

⁶⁴ Ke sripa se inge, wo kom in sap in arulana taranyuk kulyuk sac nwe ke sun len se aktolu, tuh mwet tumal lutlut elos fah tia ku in som ac pisrala manol, tari elos fahk nu sin mwet uh mu akmoulyeyukyak el liki misa. Kikiap se tok inge ac koluk liki na kikiap se meet ah."

[†] **27:62 Sabbath:** len Sabbath lun mwet Jew pa Saturday lasr uh.

⁶⁵ Ouinge Pilate el fahk nu selos, “Eis kutu mwet soan, ac kowos som taran kulyuk sac akwoye.”

⁶⁶ Ouinge elos som ac siliya eot se ke kulyuk uh in ku, ac elos filiya kutu mwet in taran.

28

Jesus El Moulyak

(Mark 16:1-10; Luke 24:1-12; John 20:1-10)

¹ Tukun len Sabbath, ke kusrun len in Sunday, Mary Magdalene ac Mary se ngia eltal som in liye kulyuk uh.

² In kitin pacl ah na kusrusr na upa se sikyak; na sie lipufan lun Leum oatui inkusrao me, epusla eot sac ac muta fac.

³ Mutal arulana saromrom oana sarom lucng, ac nuknuk lal arulana fasrfasr oana snow.

⁴ Ac mwet soan ke kulyuk uh elos arulana sangeng ac rarrar, ac elos putati oan infohk uh oana mwet misa.

⁵ Na lipufan sac fahk nu sin mutan luo ah, “Komtal tia enenu in sangeng. Nga etu lah komtal suk Jesus su anwuki fin sakseng soko.

⁶ El wangin inge. Akmoulyeyukyak el, oana el tuh fahk. Fahsru liye acn se ma el tuh oan we uh.

⁷ Komtal sulaklak som ac fahkang nu sin mwet tumal lutlut ouinge, ‘Akmoulyeyukyak el tari liki misa, ac inge el a som meet liki kowos nu Galilee; ac kowos ac fah liyal we!’ Esam ma nga fahk nu sumtal inge.”

⁸ Ouinge eltal sulaklak som liki kulyuk uh. Eltal sangeng a eltal oayapa sessesla ke engan, ac eltal

kasrusr in sulkakin kas inge nu sin mwet tumal lutlut.

⁹ In kitin pacl ah na Jesus el sonoltal ac fahk nu seltal, "Paing komtal." Eltal kalukyang nu yorol, sruokya nial, ac alu nu sel.

¹⁰ Ac Jesus el fahk nu seltal, "Nimet komtal sangeng. Fahla ac fahk nu sin mwet wiuk elos in som nu Galilee, ac elos ac fah liyeyu we."

Kas Lun Mwet Soan Uh

¹¹ Ke pahl se mutan inge som, kutu sin mwet soan ma taran kulyuk uh elos folokla nu in siti uh ac fahkak nu sin mwet tol fulat ma nukewa ma sikyak uh.

¹² Mwet tol fulat elos osun yurin un mwet matu ac elos tukeni orala pwapa lalos, ac elos sang mani na yohk se nu sin soan uh

¹³ ac fahk, "Kowos in fahk mu mwet tumal lutlut elos tuku ke fong ac pisrala manol ke kowos motul.

¹⁴ Governor el fin lohngak, kut ac akwoyal ac fahk lah wangin ma koluk lowos, na komtal tia enenu in fosrng a ke kutena ma."

¹⁵ Mwet soan elos eis mani uh ac oru oana ma fwack nu selos. Na kas se inge srumunyuk in-masrlon mwet Jew in pacl sac me nwe misenge.

Jesus El Sikyang Nu Sin Mwet Tumal Lutlut

(Mark 16:14-18; Luke 24:36-49; John 20:19-23; Orekma 1:6-8)

¹⁶ Mwet tumal lutlut singoul sie elos som nu fineol soko in acn Galilee, yen ma Jesus el tuh sapkin elos in som nu we.

¹⁷ Ke elos liyal elos alu nu sel, a kutu selos alolo.

¹⁸ Jesus el kalukyang nu yorolos ac fahk nu selos, “Ku nukewa inkusrao ac fin faclu ituku nu sik.

¹⁹ Ke ma inge kowos som nu yurin mwet in mutunfacl nukewa fin faclu, ac oru tuh elos in mwet tumuk lutlut: baptaiselos Inen Papa, Wen, ac Ngun Mutal,

²⁰ ac luti nu selos in akos ma nukewa nga sapkin nu suwos. Ac nga ac fah wi kowos pacl nukewa nwe ke safla faclu.”

BIBLE MUTAL
The Holy Bible in the Kosraean language of the
Federated States of Micronesia

Public Domain

Language: Kosrae (Kosraean)

Translation by: Elizabeth Baldwin

This work is in the Public Domain because the copyright has expired.

2024-02-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

99b9ee8b-e11a-50e3-9551-ad142716d37a